

ПЪЛЕН СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ № 26
ОТ ЗАСЕДАНИЕТО НА ПЛЕНУМА НА ВИШИЯ СЪДЕБЕН
СЪВЕТ,
ПРОВЕДЕНО НА 11 СЕПТЕМВРИ 2017 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: Цецка Цачева - министър на правосъдието

ОТСЪСТВАЩИ няма

На заседанието присъства Теодора Точкова - главен инспектор в Инспектората на Висшия съдебен съвет

На заседанието присъства Димитър Тончев - главен секретар на Висшия съдебен съвет

Разпечатка от компютризираната система за гласуване на решенията по протокола. Гласуването е в съответствие с предложението на вносителя.

Откриване на заседанието - 10.00 ч.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, добър ден. Има кворум, можем да започнем работа.

Предлагам с едноминутно мълчание да почетем паметта на г-н Иван Григоров - конституционен съдия, председател на Върховния касационен съд и член на Висшия съдебен съвет. Изтъкнат юрист и общественик, който оставя диря в развитието на съдебната власт в България и борбата за нейното демократизиране.

/Членовете на Съвета почитат паметта на Иван Григоров с едноминутно мълчание/

Днешното заседание е с дневен ред от точка единствена - изслушване на кандидатите и избор на председател на Върховния административен съд. Припомням, че това изслушване и избора ще се проведат съобразно Правилата за избор на председател на ВКС, председател на ВАС и главен прокурор, които са приети с решение на Висшия съдебен съвет по Протокол № 48/2012 г., изменен и допълнен с решение на ВСС по Протокол № 32/2014 г. и Протокол № 10/2017 г.

С няколко думи припомням извървените стъпки от тези процедурни правила в момента. На 25 май т.г. с решение на ВСС бе открита процедурата за избор на кандидат за председател на Върховния административен съд. Съобразно правилата в законоустановения четириседмичен срок след приемане на решението на ВСС за откриване на процедурата, са постъпили номинациите на двама кандидати: на 15 юни е постъпила номинацията за г-н Чолаков, а на 22 юни е постъпила номинацията на г-жа Янкулова. След като Съдийската колегия е преценила наличието на всички изискуеми по закон условия за участието в това състезание, на основание Раздел III, т. 4 от Правилата за избор, Съдийската колегия на ВСС обяви списък на допуснатите до

изслушване кандидати в процедурата за избор на председател на Върховния административен съд.

Допуснати кандидати, по предложение ВСС 7967/14.06.2017 г., Георги Златев Чолаков - съдия във Върховния административен съд, и по предложение с Вх. № ВСС 8435/22.VI.2017 г., Соня Атанасова Янкулова - съдия от Върховния административен съд.

Днешното изслушване и провеждането на самия избор предлагам да премине по следния сценарий. В началото ще чуем докладите на комисиите, които са се произнесли по номинацията на г-н Чолаков. Това е Комисията по атестиране и конкурси и Комисията по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС. След като чуем двата доклада на комисията по отношение кандидатурата на съдия Чолаков, има възможност за 10-минутно представяне на неговата номинация, след което ще дадем възможност в рамките на 20 минути той да изложи своята концепция така, както тя е обявена и на страницата на ВСС, и е публично известна. Около 11, 15 - 12, 30 ч. ще започнем с въпросите и отговорите към г-н Чолаков. Има възможност за удължаване на времето с около 30 минути, ако постъпят повече въпроси. Ще направим една почивка между 11, 30 и 12, 45, което е свързано с обедните новини по БНТ 1 и БНТ 2, след което ще продължим с докладите на двете комисии по отношение кандидатурата на г-жа Янкулова. Отново 10-минутно представяне от номиниралите г-жа Янкулова, след което тя ще има 20 минути възможност да представи своята концепция. Отново въпроси и отговори, с възможност до 30 минути за удължаване на времето, ако постъпят повече въпроси от комисията, която съгласно правилата е длъжна да обобщи постъпилите до момента въпроси,

зададени към кандидатите. Постъпили са обобщени тези въпроси, разбира се, на всички е известно, че може и в хода на дискусиата да се задават допълнителни такива.

Има ли нещо в предварителен план, което допълнително можем да обсъдим преди да дадем думата на Комисията по атестирането и конкурсите. Няма, приемам мълчанието ви за съгласие.

Доклад на Комисията по атестиране и конкурси към Съдийската колегия, по т. 9 от Правилата за избор на председател на ВКС, ВАС и главен прокурор, относно професионалните качества на Георги Златев Чолаков - съдия във Върховния административен съд.

Заповядайте, г-жо Ковачева.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Уважаеми колеги, докладът на КПА към Съдийската колегия на ВСС, по т. 9 от Правилата за избор на председатели на върховните съдилища и главен прокурор е публикуван и е на вашето внимание, затова аз ще наблегна на най-важните акценти от същия.

Относно професионалните качества на Георги Златев Чолаков - съдия във Върховния административен съд, КПА е приела следните обстоятелства. Съдия Чолаков е участник в процедурата за избор на председател на ВАС, открита с решение на Пленума на ВСС по Протокол № 16/25 май 2017 г., на основание чл. 173, ал. 1 от ЗСВ. Докладът е съставен от събраните данни, анализ на получената информация и извършената проверка, и обхваща: автобиографични данни и данни от кадровото досие на съдията; данни съдържащи се в предложението по чл. 173, ал. 2, предл. 1 от ЗСВ; статистически данни от годишните доклади на ВАС за 2014, 2015 и 2016 г. относно работата на кандидата.

Биографични данни и данни от кадровото досие на съдия Чолаков. Съдия Чолаков е завършил висшето си образование по специалност „Право“ в Софийския университет „Климент Охридски“ през 1991 г. и е придобил юридическа правоспособност на 30 април 1992 г. Започнал е работа като районен съдия в РС - Котел, където е работил от 20 юли 1992 до 11 март 1993 г. След няколко месеца, с решение на ВСС от 9 декември 1992 г. съдия Чолаков е назначен на длъжността „административен ръководител - председател“ на РС - Котел. За периода от 18 март 1993 г. до 1 октомври 1995 г. е и административен ръководител - председател на РС - Сливен. След това, съдия Чолаков подава оставка и с решение на ВСС от 13 септември 1995 г. е освободен от длъжността „председател“ и от длъжността „съдия“. Следващата професионална реализация на съдия Чолаков за периода от м. ноември 1995 г. до м. февруари 2007 г., е като адвокат в Адвокатска колегия - Сливен. През 2007 г. съдия Чолаков се връща към съдийската професия, като взема участие в конкурса за административни съдии в новосъздадените административни съдилища в Република България. На 15 февруари 2007 г. встъпва в длъжността „съдия“ в Административен съд - Сливен, а с решение на ВСС от 20 април 2007 г. е назначен на длъжността „заместник-административен ръководител“ на съда. Командирован е в Административен съд - София-Област и с решение от 21 януари 2009 г. съдия Чолаков е освободен от длъжността „съдия“ в Административен съд - Сливен. Със заповед от 29 септември 2008 г. на министъра на правосъдието, съдия Чолаков е вписан в регистъра на Нотариалната камара като нотариус, с район на действие РС - Балчик, считано от 21 февруари 2009 г. През 2012 г., след проведен конкурс, съдия Чолаков е назначен с решение на ВСС от 26 януари 2012 г. на длъжността

„съдия“ във ВАС, с ранг „съдия във ВКС и ВАС“, където продължава професионалната си кариера и към настоящия момент. Със заповед на председателя на ВАС от 1 юли 2013 г. до настоящия момент съдия Чолаков е назначен за председател на Второ отделение във ВАС.

От прегледа на представените пред вас биографични данни е видно, че съдия Чолаков притежава необходимия юридически стаж, съгласно изискването на чл. 164, ал. 7 от закона, за заемане на длъжността, за която кандидатства, а именно най-малко 12 годни. 25 години общ юридически стаж, от които 5 години във Върховния административен съд.

Допълнителните квалификации и специализации на съдия Чолаков са посочени в доклада, а те са участие в семинари и обучения; текущо обучение „Административно правосъдие“; Българо-германски семинар в областта на административното правораздаване; Обсъждане на съдебните производства във връзка с подадени жалби; семинар на теми „Новият ГПК“, проблеми в практиката по данъчни дела, спорни въпроси по прилагането на Закона за устройство на територията, нови моменти в АПК; семинар на тема за Местни избори, изменения и съдебна практика.

Данните, съдържащи се в предложението по чл. 173, ал. 2, предл. 1 от закона, са следните. Съгласно проведен Пленум на съдиите от ВАС, на 8 юни 2017 г., на който са присъствали 79 до 91 съдии имащи право на глас, е направено предложение за издигане кандидатурата на съдия Чолаков за председател на Върховния административен съд, което е подписано от 26-ма от съдиите от ВАС. В него са изложени мотиви относно нравствените и професионални качества на кандидата, а именно: съдиите казват, че съдия Чолаков е утвърден професионалист с кариерно развитие

в органите на съдебната власт; личните му и професионални качества дават увереност, че той е изключително подходящ да административен ръководител на Върховния административен съд.

Видно от автобиографията и кадровото досие, съдия Чолаков притежава богат практически опит в различните области на правото, което е гаранция за висока професионална компетентност. Реализацията на съдия Чолаков в различни направления на юридическата професия е предимство за него, тъй като му дава широк поглед върху дейността на съдилищата и в частност на ВАС, и му осигурява възможност да отговори на очакванията на обществото и на юристите. Съдиите посочват, че председателят на ВАС трябва да бъде изявен професионалист, да познава съдебната практика и да има задълбочени академични познания. Съдия Чолаков е юрист с отличен правораздавателен и административен опит като съдия от системата на административните съдилища, но същевременно той много добре познава текущите проблеми на ВАС, тъй като е председател на Второ отделение на съда. Съдия Чолаков притежава богат управленски опит като административен ръководител, председател и заместник-административен ръководител на съдилища в различни нива от органите на съдебната власт. Като председател на отделение във ВАС, е доказал организаторските си качества, умения за работа в екип, способност да мотивира колегите си. Самият той категорично отстоява принципите на магистрата за независимост, обективност и подчиняване единствено на закона, като остава неподвластен на политически натиск и влияние. Колегите му го определят като човек с достатъчно твърд характер, който в пълна степен ще провежда принципа за независимост на съдийската професия и ще наложи изключително високи стандарти

в дейността на ВАС и всички административни съдилища в страната. Съдия Чолаков притежава не само професионални, но и човешки качества, проявява разбиране и съпричастност към личните и служебни проблеми на колегите и съдебните служители, търси и намира балансирани, разумни решения на поставените въпроси. Тези лични качества покриват сферата на моралните изисквания за длъжността „председател“ на съда. В предложението се изразява увереност, че с прогресивните си управленски умения, лидерски качества и способност да обединява колегите си, съдия Чолаков би бил достоен и успешен председател на Върховния административен съд.

Статистически данни от годишните доклади на ВАС за 2014, 2015, 2016 г., относно работата на кандидата. Административното ръководство на Второ отделение във ВАС, както вече казах, се осъществява от съдия Чолаков от 2015 г. От данните от годишния доклад за 2014 г. е видно, че във Второ отделение на ВАС са работили 12 съдии, разделени на четири постоянни състава. Към всеки съдебен състав, както и към председателя на отделението е имало разпределен съдебен помощник. Към 31 декември 2013 г. в отделението е имало висящи 423 дела, от които 410 броя насрочени, съответно 1 дело без движение, 7 броя спрени, 5 ненасрочени. Образованите дела през годината са 1785 или общо делата за разглеждане през 2014 г. са 2208. За този период съдия Чолаков, от образованите през 2014 г. и разпределени общо 76 дела, е приключил общо 84 дела. През 2015 г. във Второ отделение на ВАС също са работели 12 съдии. За 2015 г. със заповед на председателя на съда във Второ отделение са разпределяни и новопостъпили данъчни дела, а от 2015 г. и делата образувани по Закона за митниците и по Закона за акцизите

и данъчните складове. За 2015 г. съдия Чолаков е приключил общо 83 дела от образувани 96. За 2016 г. статистиката е, че са образувани на доклад на съдия Чолаков общо 81 дела, а са свършени общо 88 дела.

Въз основа на проверените документи и след анализ на данните съдържащи се в достъпните и достоверни публични източници на информация, Комисията по атестиране и конкурси счита, че съдия Чолаков отговаря на законовите изисквания за заемане на длъжността „председател“ на Върховния административен съд.

Не са налице данни, които поставят под съмнение квалификацията, опита и професионалните му качества. Кандидатът притежава специфична подготовка, качества и мотивация за заемане на длъжността „председател“ на Върховния административен съд.

Докладът на КПА е връчен на 7 юли 2017 г. на съдия Чолаков е и публикуван на сайта на Висшия съдебен съвет.

Благодаря за вниманието.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Благодаря.

Сега ще чуем доклада на Комисията по професионална етика и превенция на корупцията.

Заповядайте.

ДАНИЕЛА КОСТОВА: Благодаря, г-жо Министър.

Становището на Комисията по професионална етика към Съдийска колегия на ВСС, при изготвянето му е ползвала личните данни и професионална биография на кандидата от неговото кадрово досие, от становището на Комисия по професионална етика към ВАС, от Отдел VI - Административен, направление Инспекторат на ВКП, от Специализирано звено „Антикорупция“ при

СГП, от Инспектората към ВСС, от деловодна система на ВСС, касаеща преписки и дисциплинарни производства, както и от справки, извършени в Сметната палата. Ще спестя на колегите лични и професионални данни за кандидата, тъй като те бяха цитирани от колегата Ковачева и съвсем естествено е да се повторят, но искам да ви зачета по-подробно становището на Етичната комисия към ВАС. „Преките впечатления на настоящата комисия е /записано в тяхното становище/, че съдия Георги Златев Чолаков, е с безукорна репутация на почтен и принципен човек, с висок морал и поведение, което съответства на изискванията на професионалната етика на магистрата. При изпълнение на служебните си задължения показва добра теоретична и практическа, правна подготовка, способност да се произнася по сложни от фактическа и правна страна казуси. Съдебните му актове са добре аргументирани, съдържат обосновани, логични и пълни мотиви от гледна точка на конкретния спор. Показва добри познания в областта на процесуалния и материалния закон. При професионалната си реализация показва способност да се справя бързо и компетентно, като се води само и единствено от основните принципи за поведение, утвърдени в Кодекса за етично поведение на българските магистрати. Съдията отстоява своята непристрастност като установява фактите единствено въз основа на събраните по делото доказателства и се абстрахира от евентуално създадените в обществото настроения и очаквания. Спазва принципа на равнопоставеност между страните, като осигурява условия за състезателен и справедлив процес. Прилагайки служебното начало, съдия Чолаков избягва поведение, което може да се възприеме като привилегироване, предразположеност или предубеденост. Магистратът се води от

принципите на справедливостта, отчитайки особеностите на конкретния случай и съобразно критериите, основани на общочовешките ценности и на демократичната правна уредба. Постигнал е добра организация в отделението на което е председател, като следи стриктно за подготовката, образуването, времетраенето и приключването на съдебните производства. Притежава чувство за отговорност и прецизност и при постановяване на съдебните актове. Не е допускал странично влияние на лица от публичния или частния сектор при изпълнение на професионалните си задължения. Отношението на съдия Чолаков с магистратите и съдебните служители, е основано на уважение и толерантност. Изразява открито и аргументирано становището си по обсъжданите правни и организационни въпроси, открит за диалог и за възприемане на нови или различни мнения и гледни точки. Не се намесва и не влияе по какъвто и да е начин на вътрешното убеждение на останалите съдии по конкретни дела. Ползва се с добър авторитет сред съдиите и служителите от Върховния административен съд. При общуването му с трети лица, с представители на медиите, осигурява информация необходима за формиране представата относно дейността на ръководеното от него отделение на ВАС, без да дава индикации за крайния изход на делото и без да разгласява факти представляващи служебна тайна или такава, станала известна, с оглед изпълнение на служебните му ангажименти.

В Комисията по професионална етика към ВАС не са постъпвали данни за нарушения на професионалната етика или конфликт на интереси срещу съдия Георги Чолаков. Съдията изпълнява задълженията си, свързани с подаване на декларации по Закона за предотвратяване и разкриване конфликт на интереси и по

Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности. В поведението си се въздържа от всякакви действия, които биха могли да компрометират честта на магистрата в професията и обществото или да уронят престижа на съдебната власт."

Заклучението на Комисията по професионална етика към ВАС, е, „че поведението на съдия Чолаков отговаря на критериите за независимост, безпристрастност, справедливост, вежливост, толерантност, почтеност, благоприличие, компетентност, висока професионална квалификация, конфиденциалност, утвърдена в Кодекса за етично поведение на българските магистрати."

Продължавам с информацията, която е получена по служебен път и от публични източници.

В Отдел VI - Административен, направление Инспекторат на ВКП, не са постъпвали сигнали и не са извършвани проверки срещу съдия Георги Чолаков. В специализираното звено „Антикорупция" при СГП срещу Георги Чолаков са извършени две проверки: през 2013 и през 2014 г., които са приключили с постановления за отказ да се образува досъдебно производство. Подробно, в становището е описан хода на всяка една от проверките. Става въпрос за жалби от недоволни от съдебни актове жалбоподатели, като допълнително искам да отбележа, че и двата отказа за образуване на досъдебно производство, са били подложени на инстанционен контрол, като съответно Апелативна прокуратура - София е потвърдила отказите да се образуват досъдебни производства и по двете образувани преписки.

В Инспектората към ВСС, по отношение на г-н Чолаков не са постъпвали основателни жалби и сигнали, както и такива по

Раздел I, Глава 9 от ЗСВ. При проверката в деловодната система на ВСС, от протоколите на Комисията по професионална етика и превенция на корупцията и тези на Комисията по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС, както и тези на Прокурорската колегия, е установено, че срещу съдия Чолаков са постъпили два броя жалби от един и същи подател, през 2014 и 2015 г., с оплакване от процесуални нарушения по конкретно административно дело. На жалбоподателя е отговорено с решение на комисията, че исканията са извън правомощията на ВСС и Комисията по професионална етика, а също и че няма данни за поведение, противоречащо на професионалната етика. Срещу съдия Чолаков няма образувани дисциплинарни производства, както и няма сигнали по Закона за предотвратяване и установяване конфликт на интереси, нито висящи производства, както и някакъв вид административен акт, влязъл в сила по този закон. Не са констатирани несъответствия между подадените от съдия Чолаков декларации пред Сметната палата и имотното му състояние.

Относно публикациите в медиите, в печатните и електронни медии липсва информация, която да поставя под съмнение притежаваните от Георги Чолаков нравствени качества.

Въз основа на изложеното горе и след разглеждането му в Комисията по професионална етика към Съдийската колегия, единодушно е прието, че Георги Златев Чолаков - съдия във ВАС, спазва изискванията регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските магистрати и притежава необходимите нравствени качества за заемане на длъжността „председател“ на Върховен административен съд.

На съдията Чолаков е връчено становището на Комисията по професионална етика към Съдийската колегия на

ВСС, както и съответно то е качено на страницата на Висшия съдебен съвет.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Благодаря Ви.

Сега следва да чуем представяне на номинацията на съдия Чолаков.

ГЕОРГИ КОЛЕВ: Благодаря, г-жо Министър.

Колеги, може да повтора казаното от представителя на Етичната комисия, но все пак съм длъжен да представя становището на Пленума на ВАС, което становище обуслови и номинацията на съдия Чолаков.

От името на Пленума на ВАС, с оглед значителното мнозинство с което Пленумът издигна кандидатурата на съдия Чолаков за председател на съда и впоследствие подкрепи неговата кандидатура в последващото изслушване, имайки предвид изготвената от него концепция за стратегическо управление, ясно и категорично доказва, че съдия Георги Чолаков е съответно необходимият кандидат за председател на ВАС. Същият разполага с нужните качества и визия за развитие на българското административно правораздаване и който е способен да издигне авторитета на ВАС на едно още по-високо равнище.

Накратко ще изложа основанията, които мотивираха съдите от ВАС да предложат съдия Чолаков за председател на съда. На първо място, бих искал да акцентирам върху високите професионални качества, които съдия Чолаков притежава. Чолаков е юрист с дългогодишен правораздавателен и управленски опит, като същият има над 25 години юридически стаж. Предвид качествата му на съдия и административен ръководител, както и такива като адвокат, го снабдява с изключителната привилегия да познава в детайли различните направления на юридическата

професия. Това, от своя страна, обосновава изключително високата професионална компетентност, която съдия Чолаков притежава, задълбочени познания и практически опит в областта, както на публичното, така и на частното право. Именно този богат опит и професионална квалификация дава възможност на съдия Чолаков в качеството на председател на ВАС, ако бъде избран за такъв, да отговори на високите очаквания, които имат към него, както магистратската гилдия, така и практикуващите юристи, както и цялото общество. Конкретно в сферата на административното правораздаване Георги Чолаков се е доказал като образцов съдия и професионалист, изцяло отдаден на своята работа, доказващ, че да си съдия не е професия, а призвание. При разглеждане и решаване на делата съдия Чолаков е доказал способността си да продължава да налага висок етичен стандарт, като винаги е бил воден от принципите на върховенството на закона и справедливост. Актовете постановени от него са образец на обективност и прецизност. При постановяване на решенията си съдия Чолаков винаги е намирал разумния баланс, винаги е успявал да установи точния проблем. Винаги е разчитал на прецизното прилагане на закона.

На следващо място искам да посоча високите нравствени качества, които съдия Чолаков притежава. Той е човек с неоспорим морален интегритет и се ползва с безупречна репутация, както сред своите колеги, така и сред обществеността. Поведението му е честно в служебните и в личните отношения, въздържа се от всякаква действия, които могат да поставят под съмнение неговата независимост и безпристрастност, както и действия, които биха могли да компрометират честта на магистратската професия. Като ръководител проявява разбиране и съпричастност към личните и служебни проблеми на своите колеги - съдии и съдебни служители,

като при нужда винаги е готов да помогне с каквото може. А както знаете, колеги, в крайна сметка това е основното задължение на всеки административен ръководител - да осигури нормална и ползотворна среда за работа на своите колеги. Съдия Чолаков е спокоен, уравновесен, винаги търси и намира разумни и балансирани решения по всички възникнали проблеми, дори и когато те не са свързани с пряката правораздавателна дейност. Винаги е разчитал на добронамерените предложения на колегите от всички звена, той изразява становището си открито и мотивирано като изслушва и възприема нови и различни аргументи, мнения и гледни точки. От тези именно качества всеки един колега от ВАС има преки наблюдения. Всичко това недвусмислено доказва, че притежаваните от него нравствени качества напълно покриват сферата на моралните изисквания, които трябва да притежава председателят на Върховния административен съд.

На последно място, ще обърна внимание върху комуникационните умения на съдия Чолаков, което е задължителна предпоставка за един председател на ВАС. Способността му да работи в екип, както и способността му да обединява хората около себе си, което наблюдение е лично мое, както и на всички колеги от ВАС. Видно от представената кадрова справка, професионалният път на съдия Чолаков е преминал през ОС-Сливен, РС-Котел, РС-Сливен, Адвокатска колегия - Сливен, Административен съд - Сливен, Административен съд - София-Област и ВАС. Както виждате, колеги, професионалният път на съдия Чолаков е започнал от най-ниските равнища в съдебната система докато стигне до Върховен административен съд. Във всяка една от тези институции Георги Чолаков със своите организационни и лидерски качества е оставил дълбока, трайна следа. Общото мнение на

всички негови колеги, които са имали възможност да работят с него в различните институции, е, че именно той е бил този, който е създавал необходимата работна атмосфера и обезпечаване на добрия микроклимат, което е и една от най-важните предпоставки за спокойното и качествено изпълнение на служебните задължения. Изключително показателни в тази насока са изразените становища в подкрепа на кандидатурата на съдия Чолаков от правителствени и неправителствени институции.

Действително, представянето сега пред нас е кратко, както казах - бяха изложени множество аргументи, но в крайна сметка именно това е реалното становище на колегите във Върховния административен съд. И поради тези аргументи, както и всички тези аргументи, които бяха посочени в становищата на КАК и Етичната комисия, както и всички онези важни моменти застъпени в концепцията на самият кандидат, Пленумът на ВАС счита, че съдия Георги Чолаков притежава изискуемите високи професионални и нравствени качества, необходимата воля, енергия, устойчивост и отговорност, както и необходимата подкрепа на своите колеги съдии и съдебни служители, за да бъде следващия председател на Върховния административен съд.

Това е накратко.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Благодаря Ви, г-н Колев.

Ще помоля да поканите г-н Чолаков, за да ни представи своята концепция за работата си като председател на Върховния административен съд.

/В залата влиза Георги Чолаков/

Г-н Чолаков, чухме докладите на двете комисии, чухме представянето на Вашата номинация от г-н Колев, сега предстои да чуем Вашата концепция.

Заповядайте.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Уважаема г-жо министър на правосъдието, уважаеми г-н председател на Върховния касационен съд, уважаеми г-н председател на Върховния административен съд, уважаеми г-н главен прокурор, уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, уважаема г-жо главен инспектор, преди да започна представянето на моята концепция, аз дължа няколко думи на благодарност на всички мои колеги съдии от ВАС, които ме подкрепиха и издигнаха моята номинация за участие в настоящата процедура за избор на председател на Върховния административен съд. Тази подкрепа е изключително важна за мен, не само за моята мотивация да взема участие в тази процедура, но и защото това е израз на съдийското самоуправление, което беше въведено с изменение в Закона за съдебната власт от миналата година. За пръв път има възможност да се чуе и техният глас в настоящата процедура за избор на административен ръководител.

Благодаря ви, колеги!

Подготвил съм концепция и съм я представил в предвиденият от закона срок, като тази концепция съдържа съответните части така, както тя е приета в Правилата за провеждане на процедурата за избор на председател на ВАС. Преди да започна да работя по тази концепция, аз се обърнах към колегите съдии от ВАС с анкета, тъй като исках да знам освен аз какви виждания имам по отношение развитието на съда, какви виждания и очаквания имат и съдиите към бъдещия административен ръководител за предстоящият седемгодишен управленски мандат. Именно настоящата моя концепция вплита както моите лични виждания, цели и задачи, така също вижданията и очакванията на колегите. Моята лична цел е ВАС и 28-те

административни съдилища от страната да се развиват и да усъвършенстват дейността си за постигане на качествено административно правосъдие и високо обществено доверие. Ефективността на съдопроизводството, еднаквото прилагане на законите и представянето по достъпен и разбираем начин на дейността на ВАС, са кауза за мен. Мотивиран съм да работя за въвеждане на ефективна система за електронно административно правораздаване. По принцип електронното правораздаване няма алтернатива. В нашия съд вече е разработена Единна и деловодна информационна система, която предстои да заработи към края на м. септември. С тази система ще може да се оптимизира дейността и трудовия процес, както на съдиите и съдебните служители, така и да има оптимален достъп до информацията за дейността на съда пред обществото и гражданите. Действително тази система, като нова система, следва да бъде изучена и съответно следва да се подготвят съдиите и служителите за работа с нея. Тази система предстои да бъде интегрирана и към системата за ... на съдилищата, която се изготвя по проект на ВСС. Мотивиран съм също да работя за ефективна оценка на натовареността на съдиите във ВАС. За никой не е тайна, че във ВАС съдиите са изключително много натоварени. Натовареността влияе както на сроковете за насрочване на делата, влияе на сроковете за изписването на съдебните решения, влияе също така понякога и на качеството на постановените съдебни актове. Тази натовареност влияе и върху личния живот и здравето на съдиите и съдебните служители. В нашия съд започна дебат през март 2017 г., за изготвяне на правила за определяне на натовареността, като бяха определени екип от съдии от всяко едно отделение, който да работи за изготвяне на такива правила. Ние можем да ползваме в тази насока

и опита на ВСС във връзка с изготвените правила, които, за съжаление, не се прилагат за върховните съдилища, тъй като тяхната дейност е малко по-специфична. Лично аз считам обаче, че сами, със собствени средства, ние няма да успеем да постигнем и изградим ефективно действащи правила, поради което смятам, че се налага към този екип да бъдат приобщени и външни специалисти, съответно да бъде потърсена и помощ отвън.

По отношение дейността на Върховния административен съд. ВАС осъществява основно две дейности - правораздавателна и тълкувателна. По отношение на правораздавателната дейност, основният проблем отново стои и това е проблемът с натовареността. Настоящото ръководство на ВАС постигна не малко в стремежът си за преодоляване на този проблем. Щатът на съдиите беше увеличен, благодарение и на настоящия Висш съдебен съвет, с 11 нови щатни бройки. Бяха създадени екипи, като всички петчленни състави работят заедно със съдебни помощници. В законодателната дейност се постигна промяна на подсъдността на не малко закони, които преминаха като първа инстанция, разглеждане на спорове от ВАС, към първоинстанционните съдилища. Считам, че това следва да продължи и да се надгражда. Проблемът с натовареността аз виждам в няколко насоки. На първо място, това е продължаване на комуникацията със законодателната власт, за да може ВАС да се превърне все повече в чисто касационна инстанция. Това обективно не може да се случи, тъй като има актове, които са по Конституция подсъдни на ВАС, но може да бъдат взети съответните мерки, за да може други, за които в момента са подсъдни не по конституционен ред на ВАС, да минат за разглеждане актовете на първа инстанция пред административните съдилища. В тази насока е приет на първо

четене и ЗИДАПК, който съответно до известна степен регламентира тези правоотношения. На второ място, считам, че следва да се работи активно и със съдебните служители, които следва да повишават непрекъснато своята квалификация, за да бъдат ефективни помощници в работата на върховните съдии. Считам, че следва да се ...и използването на медиацията като начин на решаване на административни спорове. Това е способ, който за съжаление в административното правораздаване почти не се използва. За разлика от ГПК, където има изрично задължение на първоинстанционния съд, насрочвайки делото за разглеждане в първо съдебно заседание, да укаже на страните, че има такава алтернативна възможност за споразумение. В АПК такава норма няма.

Следващата стъпка, която следва да се предприеме по отношение натовареността, това е по-добрата и качествена тълкувателна дейност. Защото при една добра, ефективна и качествена тълкувателна дейност, постъпленията на касационни жалби пред върховната инстанция значително ще намалее. По отношение тълкувателната дейност на нашия съд, аз смятам, че има някои моменти, които могат да се преосмислят и да се преценят и детайлизират. На първо място смятам, че трябва да се преосмисли изоставената досега практика за определяне на двама докладчици по едно тълкувателно дело. Не знам защо тази практика беше изоставена и в момента се определя само по един докладчик. Аз определено считам, че когато двама докладчика, които застъпват съответно двете противоположни тези и подготвят своите становища аргументирано и убедително, то тогава самата тълкувателна дейност ще бъде по-лесна и самите колеги, които участват в тълкувателната дейност много по-лесно могат да

формират своето становище. Следва да се помисли и за формата, в която следва да се развива тълкувателната дейност. ЗСВ дава възможност тълкувателната дейност да бъде развивана и в Общо събрание на едната колегия или в Общо събрание на двете колегии. Досега сме използвали само веднъж Общото събрание на едната колегия само и единствено ако има тълкувателно дело. Разбира се, това е въпрос на дебат, тъй като ще има „за“ и „против“ това предложение. Каквото решат колегите на Общо събрание това ще се приложи.

Следващото, което смятам, че трябва да е задължително, това е да има по-активна работа на председателите на отделения, тъй като при тях реално постъпват всички актове и цялата противоречива практика в съответната материя. Те следва своевременно да информират ръководството, за да може самото ръководство да бъде адекватно и по-бързо да реагира на създадената противоречива практика.

И последно считам, че трябва да се въведе и електронна система за гласуване, защото тя улеснява много работата при приемане на тълкувателни решения.

Обърнал съм внимание в своята концепция и на битовите условия, при които работят върховните административни съдии, което е от съществено значение, тъй като това влияе и на мотивацията на съдиите при изпълняване на тяхната дейност като цяло. ВАС разполага с една добра сграда, която в момента е изключително пренаселена. Смятам, че следва да се предприемат в близък порядък, по възможност да се намери сграда в близост, в която да може спокойно да бъде изнесена цялата администрация, която в момента не е свързана пряко с правораздаването. Възможност има и ако се приеме АПК в този вариант, съответно ще

се наложи да се гледат делата в закрито заседание, което безспорно ще облекчи дейността на съда, включително и по отношение на числения състав. Ако делата се гледат в закрито заседание, то тогава няма да има нужда от голяма част от съдебните служители и това ще даде възможност за трансформирането им в други щатове или използването им за други дейности.

Обърнал съм особено внимание и на комуникационната политика и стратегия във връзка с дейността на ВАС. Намирам, че това е от изключително важно значение за да има яснота, достъпност и прозрачност на това какво се случва зад стените на тази сграда. Това е важно с оглед имиджа и доверието на ВАС в обществото, защото при неяснота какви точно действия се вземат, то започват да се създават всякакви заблуди. Определено считам, че в момента политиката на настоящото ръководство за яснота на вземаните решения, не бе достатъчно добра. Смятам, че трябва да има ежеседмична информираност на ресорни журналисти под формата на прессъобщение, за дела и събития в съда, които се случват, които са от обществено значение. Следва да има провеждане на срещи с ресорни журналисти за разясняване на основните събития от обществен интерес. Имам идея за определяне на съдия от състава на ВАС, който при съответното редуциране на неговата натовареност, да дава обективна информация относно делата и събитията в съда от обществен интерес. Предвиждам изготвяне и разпространяване на електронен бюлетин с публикации и съдебна практика. Публикуване на информация, отчетност, справки, които дават възможност на гражданите да си съставят мнение относно дейността на ВАС.

Обучение на съдии и съдебни служители по комуникационни, организационни умения и общуване с медиите.

Особено важна е също така практиката за провеждане на Ден на отворените врати. Това е една добра практика, за да може обществеността да има достъп да види точно как функционира съда отвътре. Следва да се засили работата със студентите, с академичната общност. Също така смятам, че трябва да се работи повече и с медиите, с НПО, защото погледът отвън е особено важен за имиджа на съдебната система.

И накрая, уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, давам си сметка, че в този момент очакванията за реални реформи в съдебната система са изключително високи, на прага на търпимостта. Тези очаквания могат и да се осъществят с усилията, които съм готов да положа, с отговорността да удържа на натиск и да осигуря на колегите си защита на независимостта.

Благодаря ви.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Благодаря Ви, г-н Чолаков.

Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, съгласно предварително обявения сценарии, предстои задаването на въпроси и изслушване на отговорите на г-н Чолаков. Съгласно Раздел II, т. 5.1 от Правилата за провеждане на днешното изслушване и гласуване Комисията по правни и институционални въпроси бе длъжна да направи обобщение на постъпилите до момента въпроси, зададени на кандидатите от различни неправителствени организации. Такива въпроси са постъпили от две НПО и те своевременно са качени на страницата на ВСС, публично са ви известни.

В поредността, в която са постъпили ще задам на г-н Чолаков тези въпроси, като предварително, видно от обобщението на Комисията по правни и институционални въпроси, в становището на Съюза на одиторите от Сметната палата се съдържат въпроси, които не са посочени в настоящото обобщение, поради очевидната си противоречивост с конституционната уредба в страната, както и съдържащи очевидно обидно отношение към органи на съдебната власт.

Г-н Чолаков, първият въпрос към Вас е, същите ще бъдат зададени и на г-жа Янкулова, необходима ли е реформа в съдебната карта на административните съдилища? Слушаме Ви.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Оценката за ефективността на структурите на административните съдилища, в това число и на специализираните, тъй като те са част от специализираното правораздаване, смятам, че е нещо, което следва да се обмисли. На първо място, тя е залегнала в Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система и съответно в Пътната карта по нейното приложение.

Когато говорим за административните съдилища следва да имаме предвид, че това са съдилища с 10 годишен опит, т.е. вече имаме възможност, натрупани практики, за да проверим ефективността на действието на тези органи на съдебната власт. Тук следва да се отбележи, че тези съдилища в дейността си работят добре. По отношение на тях няма никакви негативни препоръки от докладите за механизма за сътрудничество и проверка. Следва също така да се прецени, че тези съдилища имат една особено важна функция - те са призвани да защитават интересите на гражданите срещу администрацията. Също така, следва да се прецени, че в тези съдилища работят някой път, в по-

голямата си част като бройка, на абсолютния санитарен минимум. Също така, веднага мога да бъда опониран, че в тези съдилища, за съжаление, не е голяма натовареността. В предстоящите промени в АПК, ако те стигнат докрай и най-накрая се постигне нашата цел данъчното правораздаване да мине по всички административни съдилища, а не както е в момента само в пет, тогава смятам, че и натовареността на тези съдилища ще бъде нормална.

Отговорът ми е - да, следва да се извърши оценка и ефективност на структурите на административните съдилища и каквито и мерки да се предприемат те следва да бъдат в резултат на подробен и задълбочен анализ.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Благодаря Ви. Следващият въпрос. Всъщност, това са въпроси, които са зададени от Българския институт за правни инициативи. Следващият въпрос е: Къде намирате ролята на председателя на ВАС за уеднаквяването на съдебната практика по административни дела и за квалификацията на административните съдии? Тълкувателната дейност на Върховния административен съд в момента допринася ли в достатъчна степен за уеднаквяването на съдебната практика?

Вие го засегнахте частично в концепцията си, но все пак има поставен въпрос, следва да отговорите.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Да. Аз по принцип засегнах част от този въпрос. Тълкувателната дейност на Върховния административен съд е една от най-важните. Тя е важна, защото е отнесена към еднаквото прилагане на законите, както от административните съдилища така и от административните органи. Тълкувателната дейност, при добра, качествена и ефективна тълкувателна дейност, може да доведе до намаляване на

натовареността на съда, както и води до предвидимост на вземаните съдебни решения, с оглед тълкувания проблем.

Считам, че ролята на председателя на Върховния административен съд е много важна, защото той е един от органите, който може да сезира Общото събрание на Върховния административен съд по тълкувателни въпроси. Считам, че до настоящия момент внесените предложения на председателя на Върховния административен съд не са достатъчни, при положение, че се установява много противоречива практика в отделни отделения на нашия съд.

Също така, ролята на председателя на Върховния административен съд е и във връзка със законодателната дейност, доколкото при приемане на определени законопроекти следва да има активно участие от представители на Върховния административен съд при приемането на тези законопроекти, защото една от причините за противоречивата съдебна практика понякога това са и самите закони по начина, по който те са приети и създават възможност и предпоставки за противоречиво тълкуване.

Смятам, че тълкувателната дейност на ВАС в момента допринася в достатъчна степен за уеднаквяване на съдебната практика, но винаги може и има какво да се желае.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Следващият въпрос: е Как гледате на възможността за използване на медиация в административния процес, с цел постигане на споразумение по чл. 20 от АПК?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Да. Въпросът за медиацията го засегнах също преди малко, но отново ще отговоря.

Медиацията съществува, като правна възможност, за извън съдебно решаване и на административни способности. Само че чл. 20 от АПК не е точно типичният случай на медиация, защото чл.

20 от АПК това е едно споразумение, което може да се сключи между страните, което следва да бъде одобрено от съда. При медиацията двете страни самостоятелно отиват при съответния медиатор и там оформят съответно своето споразумение. Затова, аз считам, че в административния процес почти не е застъпена възможността за използване на медиация. Тук трябва да се отчита една друга особеност. Че една от страните при нас винаги е орган на изпълнителната власт. Съответно, следва в техните правилници да се даде възможност на органите на изпълнителната власт съответно да имат тези правомощия да участват в производства по медиация, за да може съответно те да приложат тази правна възможност. Както казах и преди малко, в ГПК изрично има разпоредба, където първоинстанционният съдия, насрочвайки делото, задължително дава указания за използването на този метод. В АПК такова нещо няма.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Следващ въпрос: Ролята на председателя на Върховния административен съд, като член по право на Висшия съдебен съвет?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Ролята на председателя на Върховния административен съд, като член по право на Висшия съдебен съвет, е регламентирана в Закона за съдебната власт. Той участва в заседанията на Висшия съдебен съвет. Моята мисия, евентуално, ако бъда избран за председател, това е да защитавам първо независимостта на всички съдии, независимостта на всички магистрати, защото това е най-голямата ценност. Аз смятам, че трябва следващият Висш съдебен съвет да работи ясно и открито пред обществото, и да дава ясни послания за извършваните от него действия, за вземането на съответните решения, ясни правила за дисциплинарните производства, ясни правила при назначаването на

административни ръководители, ясни правила при повишаването на магистратите. Ще взема дейно участие в дейността на следващия Висш съдебен съвет.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: И последният въпрос от Българския институт за правни инициативи: Как, априори, схващате понятието за корупция и в частност за тази в съдебната власт?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Понятието „корупция“ е обществено известно какво е. Това е възможност, съответно на органи, които заемат съответни високи длъжности, да постъпват по начин, по който не се следва. „Корупция“, като легално понятие, мисля, че няма в закона, то по принцип се свързва основно с „подкупа“. Корупцията е едно изключително грозно явление и аз смятам, че с него трябва да бъдат водени непрекъснато битки във всеки един момент, на всяко едно ниво. Корупцията в съдебната власт, както и корупцията във всяка една друга власт, е едно грозно явление, към което следва да се стремим, за да бъде то изкоренено. В тази връзка в момента вървят и дебатите за двата законопроекта. Съответно, кой от двата ще бъде приет и при какви условия, това е вече въпрос на законодателната власт.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, сега имате възможност вие да поставяте въпроси към кандидата за председател на Върховния административен съд.

Първият престашил се. Заповядайте.

МАГДАЛЕНА ЛАЗАРОВА: Благодаря г-жо Министър. Г-н Чолаков, поздравления за добрата концепция. Имате много сходни идеи с другия кандидат, което е радващо, с оглед на това независимо какъв ще бъде изборът днес.

Аз имам два въпроса. Единият от тях съвпада със зададения въпрос от Българския институт за правни инициативи, а

именно - какви стъпки бихте предприели, конкретно, за повишаване на доверието в съдебната система и в частност в административното правораздаване? Вторият ми въпрос е свързан с управленския екип, с който ще изпълнявате, ако днес Ви бъде гласувано доверие, в следващите 7 години концепцията, която представихте пред нас. По какви критерии ще изберете заместниците си?

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Слушаме Вашите отговори на двата въпроса.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Ще започна с втория въпрос. Екипът. Екипът, безспорно, е много важен, във връзка с управлението на Върховния административен съд за следващия 7-годишен мандат.

Първо, започвам, с двамата заместник-председатели. Те са изключително важни фигури, тъй като те ръководят съответните две колегии. Те пряко са свързани с правораздавателната дейност и затова най-важно е тези хора да бъдат първо - добри професионалисти; второ - да имат добър контакт с хората в съответните свои колегии и трето - да имат авторитета на тези хора, които те ще ръководят. Така или иначе, съгласно Закона за съдебната власт, за да може да стане избор на заместник-председатели на Върховния административен съд, е предвидена специална процедура, а именно всяка една номинация, която аз ще предложа, след обсъждане с колегите, тя следва да бъде гласувана от Пленума на Върховния административен съд преди тя да бъде внесена за разглеждане от Висшия съдебен съвет. Няма да внесат нито едно предложение за кандидат за заместник -председател, ако то не получи вота на колегите от Пленума. Това е, всъщност, част от съдийското самоуправление в действие.

По отношение на председателите на отделения. Те също са много важна част от екипа, макар че не са от ръководния екип, защото те са най-близко до колегите съдии и работят ежедневно с тях. Моята лична цел е да има председатели на отделения, които да бъдат приети в самото отделение. Не обичам председателското номадство, т.е. обикаляне от отделение в отделение само и само, за да бъдеш председател. Ще се стремя председатели на отделенията да бъдат от рамките на самите отделения. Съответно, предвидена е процедура за изслушване и след изслушването ще приема решение за назначаването на такива председатели.

Относно повишаване на доверието. Доверието може да бъде повишено към Върховния административен съд само и единствено чрез прозрачност и публичност на всички актове и действия, които се извършват във Върховния административен съд. Смятам, че ние няма какво да крием. Напротив. Ние сме длъжни да се отворим към обществото, за да може обществото да знае как и защо е взето едно или друго решение, управленско; как е сформиран този петчленен или тричленен състав. Това е едно от най-важните неща, за да може обществото, знаейки какво се случва, да има доверие и към тази институция.

Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси? Г-н Цацаров.

СОТИР ЦАЦАРОВ: Аз имам един съвсем кратък въпрос, колега. Същият въпрос ще задам и на другия кандидат. Каква е Вашата позиция по отношение на мястото на прокуратурата в съдебната власт?

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Слушаме отговора Ви?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Това е дебат, който се заформира отскоро, във връзка с мястото на прокуратурата, къде да бъде, дали

в съдебната или в изпълнителната власт. Първо, считам, че това следва да бъде подложено на много задълбочен и обстоен анализ. Аз в момента не знам кое налага да се води този дебат. Защо? Първо, ако ние целим прокуратурата да бъде по-контролна, аз смятам, че в момента всички актове на прокуратурата подлежат на съдебен контрол. Има два или три акта, които не подлежат на съдебен контрол. Ако не се лъжа, това е за образуване на досъдебно производство и за привличане като обвиняем. Ако това е проблемът, то може със законодателни решения този проблем да бъде решен.

Второ. Какво ще се постигне, ако прокуратурата се изведе от съдебната система и отиде към изпълнителната? Нима тогава прокуратурата ще бъде по-независима, когато съответно прокурорите и дознателите ще са зависими от съответния министър, който може по всяко време да ги маха, съответно може да им разпорежда да извършват всякакви действия, които не са в резултат на тяхно вътрешно убеждение.

Следва, също така, да се помисли и за още един момент. Нима следователите и прокурорите ще бъдат по-мотивирани да работят в изпълнителната власт отколкото да бъдат в съдебната, където те имат съответните гаранции за независимост?

Моят отговор на въпроса е - прокуратурата трябва да бъде в рамките на съдебната власт.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси? Заповядайте. Главният съдебен инспектор.

ТЕОДОРА ТОЧКОВА: Ако бъдете избран за председател на Върховния административен съд, смятате ли, че са наложителни и какви мерки бихте предприели за обезпечаване на нормалната работа на съдиите в съда? Този въпрос сте го засегнал в

концепцията си, но малко по-подробно да ни информирате какво точно, какво конкретно предвиждате по отношение на подобряване на материално-техническата база, на организацията на съдебната администрация, на организацията на съдебните заседания.

Вторият ми въпрос е свързан с наблюденията ми като Главен инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет. Има ли според Вас резерви и какви при настоящата нормативна база, определяща компетентността на Върховния административен съд, като първа и като касационна инстанция, за създаване на организация във Върховния административен съд за насрочване на първо съдебно заседание в по-кратки срокове, а не в наблюдаваните от нас 8 - 9 месеца, 1 година?

Благодаря.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Благодаря. Ще започна с втория въпрос. Действително, факт е, че в определени отделения на Върховния административен съд се насрочват дела в момента, за наше съжаление, за 2019 г. и става въпрос за дела, които са за уволнение. Или, съответно, гражданите чакат първо съдебно заседание близо година и половина. Оттам нататък започва самото производство за назначаване на експертизи, първа инстанция, касационна инстанция и заформяме един процес около 2 - 3 години. Има отделения, както е във второ отделение, в които делата се насрочват след 6 - 7 месеца, т.е. в момента аз насрочвам дела за месец март. Това неравномерно насрочване на делата е проблем. Досегашното ръководство направи някакви опити, за да може да се преодолее този проблем, но тези опити, според мен, бяха кампанийни, защото за определен период от време една група дела се прехвърлиха от едно отделение в друго отделение. Първо, стресът на колегите, които получават друга материя, която е

различна от тази, която те гледат и второ, това не решава основно проблема.

Първото нещо, което ще направя, ако бъде избран за председател на Върховния административен съд, ще направя пълен и обстоен анализ във всяко едно отделение, поради каква причина, субективна или обективна, делата се насрочват в съответните срокове.

На изслушването ми пред Пленума на Върховния административен съд колегите поставиха този въпрос за материите. Този въпрос е много деликатен при нас. В момента материите се местят еднолично със заповед на председателя. Това е негово правомощие, принципно, но аз смятам, че материите следва да бъдат премествани след обстоен анализ и след обсъждане с всички колеги, за да може колегите да не мислят, че нещо става на тъмно. Те да са наясно защо определена материя отива от едно отделение в друго. Дали тя отива, за да се накаже определен съдия или отива защото просто в момента там има необходимост от действия в тази насока. Надявам се да преодолея този проблем, но най-вече проблема с уволненията, защото това наистина е драстично.

По отношение на материалната база. Аз, както споменах, материалната база на Върховния административен съд е добра, като сграден фонд, но в тази сграда вече се задъхваме от липса на въздух. Тази сграда е строена за определен брой съдии и служители, за 20. В момента сме само магистратите 93, без да броим съответната администрация. Това, което следва да се направи в спешен порядък и аз го казах, да можем, съответно след разговори с изпълнителната власт, да намерим помещения в близост до съда, където там спокойно може да се изнесе огромна част от администрацията, която не е пряко свързана с

правораздавателната дейност. Това са шофьори, техници, касиери, нещо което няма нищо общо с правораздавателната дейност. Следва, също така, да се направят ремонти, защото в сградата не е правен ремонт отдавна. Покривът тече. Като ви кажа, че тече, разберайте, че в един кабинет една колежка с кофа събира водата отгоре. Климатичите тази година сдадоха багажа и в най-върлото лято не можеше да се работи в съда. Асансьорите не работят. В самия съд, нямаш усещане, че влизаш в сграда на върховен съд. Това е нещо, което трябва по най-бързия начин да бъде преодоляно.

Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси? Заповядайте, г-н Узунов.

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Благодаря, г-жо Министър. Г-н Чолаков, имам два въпроса към Вас. Всеки кандидат за административен ръководител представя концепция, в която изразява своите виждания за развитието на органа, за който кандидатства, но сякаш после липсва информация за нейното изпълнение или каквато и да е форма за контрол на това. В тази връзка бих искал да Ви попитам, в случай, че оглавите Върховния административен съд, в каква последователност ще изпълнявате поставените във Вашата концепция цели? Каква информация ще предоставяте и по какъв начин за изпълнението на тези цели, залегнали в концепцията Ви?

Вторият ми въпрос е във връзка с темата за дисциплинарните производства, която е залегнала в концепциите на всеки един от кандидатите за членове на Висшия съдебен съвет. В тази връзка бих искал да попитам, като евентуален член по право

на Висшия съдебен съвет, какво е Вашето виждане за поощрението на магистратите?

Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Слушаме Вашите отговори.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: По отношение на първия въпрос. Отчетност? Този въпрос ми беше поставен също и при изслушването ми от Пленума на Върховния административен съд. Аз там изрично заявих, че ще се отчитам не ежемесечно, разбира се, защото обективно не мога да го направя, но поне на 6 месеца ще се отчитам пред Пленума за това, което съм свършил и което не съм свършил в своята концепция. Аз смятам, че това е много важно, за да има обратна връзка между административното ръководство и колегите. Не следва да се забравя, че аз съм номиниран от колегите. Аз дължа на тези колеги отчет какво съм направил, след като те със своя глас са ме подкрепили и са ми дали вот на доверие. Това може да бъде извършено и чрез брифинги, чрез анкети. Смятам да работя активно и с анкети към колегите съдии. Тоест, периодично чрез анкета, която е анонимна, ще попитам всеки един колега какво харесва и какво не; къде съм сгрешил и къде не. Разговорът с колегите е много важен, защото аз, ако бъда избран за председател смятам да ръководя този съд заедно с екипа.

Относно поощренията. Те са предвидени в Закона за съдебната власт, но доколкото имам спомен, не съм сигурен, но мисля, че досега много рядко те са използвани в работата на Висшия съдебен съвет. Не съм сигурен, не знам. Смятам, че поощренията са много важни, защото чрез тях се повишава мотивацията на съдиите при тяхната работа. Смятам, че всеки съдия, който е работил добре, показал е високи качества на работа,

следва да бъде поощряван. Смятам, че трябва да бъде използвана още повече тази форма на поощренията.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други желаещи да зададат въпроси? Заповядайте.

СВЕТЛА ПЕТКОВА: Колега Чолаков, в докладите на Инспектората към Висшия съдебен съвет и в Министерство на правосъдието се сочат номера на дела, на административни дела, за които са платени обезщетения по глава 3а от Закона за съдебната власт - забавено правосъдие. Особено ми направи впечатление, че тези дела се увеличават в сравнение с предишните доклади. Вярно е, че броят им е по-нисък от броя на забавените дела в областта на наказателното, търговското и гражданското правосъдие, но аз считам, че това не трябва да успокоява, а напротив, административното правосъдие по призвание трябва да е освен качествено и ефективно, но и бързо, защото липсата му или забавата води до липса на правосъдие.

В тази връзка, ще проверите ли именно по номерата на тези дела, а и по други дела да направите един анализ, за да установите точните причини за забавата, да установите докладчиците и съдиите по тези дела, станали причина за изплащане на такива обезщетения и какви мерки бихте предприели, както организационни, така и по отношение на магистратите дисциплинарни и други мерки?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Действително, ако има такива дела, не съм запознат, не мога да кажа, обещавам, още в първия си ден, ако бъда избран за председател, ще ги издиря тези дела и ще проверя кои са докладчиците по тях. Защото, при нас, съгласно последните доклади, отчетни, на председателя на Върховния административен съд, решенията се постановяват 80 % в

едномесечен срок, но от всички дела във Върховния административен съд. Ако това е само заради продължителността на процеса, т.е. ако тези глоби са наложени само заради това, че делото е продължило много дълго във времето, то отново се връщаме на това, което преди малко казах, че следва да се направи такава организация в тези отделения, че да не се насрочват делата за след 9 - 10 месеца или година и половина.

По отношение на докладчиците. Дисциплинарната отговорност има съответни срокове. Ако тези срокове са изтекли, аз обективно нищо не мога да предприема по отношение на тези съдии. Може само да се обърне внимание занапред това да не се допуска.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси? Заповядайте, г-жо Ковачева.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Колега Чолаков, аз внимателно се запознах с концепцията Ви и с протокола от изслушването Ви пред Пленума на Върховния административен съд и, макар на някои от въпросите да сте дали отговор и да са били обсъждани пред Пленума от съдиите, ми се иска и аз да Ви попитам за някои от очертаните проблеми в работата на съда.

Първият ми въпрос в тази насока е свързан с формирането на съдебните състави. Знаем, че тричленните състави във Върховния административен съд се сформират по принципа на старшинството, но това касае председателя на съдебния състав. Доколкото аз съм запозната с работата на съда, няма изрични правила за определянето на втория и третия член на съдебните състави. В смисъл, те се определят в крайна сметка по решение на председателя на отделението.

По отношение на петчленните състави на всички ни е известно, че има заповед на председателя на съда, според която съдиите формират състав по старшинство, разбира се, с изключение на случаите, когато от екипа не могат да участват в съдебния състав на някои от законовите основания или друга причина.

В концепцията си, макар и бегло, сте споменали за наличието на постоянни касационни състави. Пред Пленума на Върховния административен съд този въпрос е обсъден по-подробно от и от Вас и от колегата Янкулова. Моля, кажете, считате ли за необходимо да бъдат изготвени правила по отношение на пълното формиране на съдебните състави, т.е. не само за председателите по старшинство, говоря за петчленните състави? Какво имате предвид под понятието „постоянни касационни състави"? Този въпрос Ви го задавам във връзка с решението на Пленума, което, макар и отменено, беше обективизирано такава воля, за създаването на трета касационна колегия.

И, разбира се, по отношение на съдебните състави специално в отделенията, считате ли, че това трябва да бъде предмет на дискусия в отделението, която трябва да бъде проведена от председателя на отделението? По отношение на петчленните касационни състави този въпрос е важен, защото той освен, че много пъти е коментиран в публичното пространство от гледна точка на прозрачност за това как са формирани съдебните състави, също така определянето на касационните състави формира и съдебната практика.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Ще започна с петчленните състави, защото смятам, че там определено сме доста по-уязвими отколкото при тричленните състави. Петчленните състави в момента се

формират със заповед на председателя по старшинство. Много често сме подложени на критики относно начина на формирането на тези състави, защото няма обективен критерий, по който това става. Председателят на Върховния административен съд внесе предложение преди време за създаване на трета колегия, което Пленумът одобри, след това си го отмени. Може би идеята там беше да си има една касационна колегия, където да действат постоянни състави, за да може да няма проблем с формирането на тези състави. Тук обаче дойде другото „против“. Не можем да създадем съд в съда, както реално това щеше да се получи. Тоест, щеше да има едни съдии, които да гледат само касационни дела, а други които да гледат само първоинстанционни.

Как може да бъде решен проблемът с тези петчленни състави? Аз много съм мислил над това? Дали може да бъдат направени постоянно действащи петчленни състави, за да може да има яснота и предвидимост при, съответно определяне на докладчик - автоматично да е ясно кои са останалите петима, които ще участват в това производство. Това може да стане много по-безболезнено, ако АПК влезе в сила във варианта, в който той е предложен по отношение на касационното производство. АПК предвижда касационното производство да е закрито. Тоест, да не се провеждат открити съдебни заседания по касационни дела. Това, разбира се, търпи критика, тъй като трябва да са публични заседанията, но ако в краен случай това бъде прието в този вариант тогава няма да има никакъв проблем да има постоянно действащи касационни състави, защото при нас проблемът е единствено и само влизането в зала. Ако има едни постоянно действащи състави означава, че ще влиза един състав в залата, ще излиза; ще влиза

втори, ще излиза; ще влиза трети, което ще затрудни, като цяло, процедурата.

Аз си мисля, че следва да бъде извършен дебат по отношение на това и дори и с риска да се получи това, крайно време е да направим така, че да имаме някаква предвидимост на съставите, които разглеждат петчленни дела.

В тази насока се замислих скоро и за практиката във Върховния касационен съд по отношение на наказателна колегия, на наказателна колегия си мисля, че предварително в началото на годината се джуркат на случаен принцип съставите и за цялата година се знае занапред кой в какъв състав ще бъде. Там няма постоянно действащи тричленни състави. Може и това да бъде въведено, като вариант, за да се знае до края на годината кои ще бъдат петчленните състави, които заседават.

По отношение на тричленните състави аз смятам, че няма никакъв проблем да се проведе дебат в самите отделения първо и после на ниво Пленум за сформирането на тричленните състави. Смятам, че следва колегите да си кажат мнението и председателят на съда да се съобрази с тях. Все пак те работят заедно. Те работят в едни състави и ако по между си те имат проблеми, по-добре е да се сформират съставите така, за да може да работят колегите по-гладко, защото не е важно какви дела решаваме, а е важно с кой ги решаваме, като колеги.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Това беше Вашият отговор по този въпрос. Други въпроси, колеги? Заповядайте, г-жо Карагьозова.

ГАЛИНА КАРАГЪОЗОВА: Благодаря Ви, г-жо Министър. Уважаеми колега Чолаков, въпросите ми са породени от концепциите и на двамата кандидати. На една част от тях получих отговор в резултат на станалия дебат при изслушването на Вас и

колегата Янкулова пред Пленума на Върховния административен съд. Има и някои неща, които бих искала да Ви помоля да доразвиете, Ваши идеи, споделени в концепцията. Какво имам предвид? В поставените от Вас стратегически цели, стратегическа цел едно - гарантиране на прозрачен и ефективен съдебен процес в административното правораздаване, една от мерките е, предвиждате изграждане на информационна система във връзка с прилагането на регламенти на Европейския съюз, приложими в практиката на Върховния административен съд и съответно в същия информационен масив да има и практика на Съда на Европейския съюз и на Европейския съд по правата на човека и на други върховни административни съдилища от страни членки на Европейския съюз.

Въпросът ми е предвиждате ли обаче един анализ на вече постановените осъдителни решения на Европейския съд по правата на човека в Страсбург и произнасяния, касаещи административно правна материя. Знаем, че има емблематични примери в тази насока. Произнасянията по повод премахването на незаконно строителство в случая „Баталова воденица“; казусът за „Капитал банк“ и още много други, които според мене налагат една много сериозна аналитична дейност, за да не се повтарят за в бъдеще в практиката на административните съдилища и на Върховния административен съд това приложение на българското законодателство в противовес на европейското право и на Конвенцията за правата на човека.

Това е първият ми въпрос.

Как предпочитате, всичките ли въпроси да задам или един по един?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Колко са? /Г. Карагьозова: Много./

/оживление в залата/

ГАЛИНА КАРАГЪОЗОВА: Добре, ще ги задам всичките.

В същата стратегическа цел 1 една от мерките е за осигуряване на постоянен контрол върху случайното разпределение на делата. Въпрос в този смисъл е зададен и на изслушването, Вие просто не сте успял да отговорите поради това, че въпросите са били много. Какво имате предвид под постоянен контрол върху случайното разпределение на делата, защото знаем за създадената система за случайно разпределение на делата? Бих искала да детайлизирате отговора си.

Още един въпрос, касаещ стратегическа цел 3, във връзка с повишаване на квалификацията на съдебните помощници. Предвиждате дори и няколко мерки, включително и създаване на вътрешен екип от съдии, които да се ангажират с обучението на тези съдебни помощници. Въпросът за съдебните помощници широко е разискван и на изслушването, колегите очевидно се вълнуват от това, за да се повиши качеството на тяхната работа и те действително да се превърнат в един инструмент за помощ на съдиите докладчици по делата.

Моят въпрос е свързан с това - възнамерявате ли по-скоро да насочите мерки във връзка с прецизирането на избора на съдебни помощници, които да бъдат назначавани във Върховния административен съд?

И последният ми въпрос касае Вашият коментар на предложенията за изменение в Административно процесуалния кодекс. В концепцията си на много места се базирате на разрешения, които се предвижда да бъдат приети с измененията в Административно процесуалния кодекс. В кодекса и откровено спорни законодателни разрешения. Впрочем, и Висшият съдебен

съвет прие становище в този смисъл. Какъв е Вашият коментар на позитивните и на негативните страни в предлаганите проекти за изменение на АПК?

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Слушаме отговорите на поставените към Вас въпроси, четири на брой.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Ще започна пак отзад напред. Ще започна с Административно процесуалния кодекс. Това е първото такова голямо изменение в нашия основен процесуален закон, какъвто е Административно процесуалният кодекс. За съжаление той влезе малко на тъмно за обсъждане в Народното събрание. Нямаше публичност, нямаше обществено обсъждане на тези промени. Какво виждам аз, като проблем, в Административно процесуалния кодекс на първо четене? Първо, това е държавните такси. Считам, че държавните такси са променени без да има някаква финансова обосновка затова. Защо се налага да бъдат увеличени държавните такси и то до какъв размер? Наистина да отчитаме, че административното правораздаване е свързано и има основна функция да защити гражданите от администрацията. Повишавайки драстично таксите за участие в производствата ние реално ограничаваме достъпа до правосъдие на тези граждани. Смути ме, също така, фактът, че касационната жалба следва да бъде преподписвана и от адвокат. Предполагам, че това е рециклирано от Граждански процесуален кодекс, но не трябва да забравяме, че касационното производство по ГПК и касационното производство по АПК е коренно различно. Ние в касационното производство сме длъжни служебно да следим за законосъобразността на постановеното съдебно решение, докато в ГПК се произнасят само и единствено по наведените касационни

основания. Освен това, в ГПК си има процедура по допустимост, каквато в АПК няма.

Следващото нещо, което ме смущава това е начинът за призоваване. Хубаво е, че е прието да се използват колкото се може повече новите средства за призоваване, но там е записан един текст, който много ме смути - съобщението се смята връчено дори и то да не е отворено. Това означава, че ако ви се изпрати, като съобщение, като sms на телефона едно съобщение, че е оставена без движение една касационна жалба, съответно получава се потвърждение, че е постъпило в тази система, но вие случайно сте на екскурзия някъде или на почивка седем дена, прибирате се и разбирате, че вие фатално сте изтървали срока за изпълнение. Смятам, че това трябва да се прецизира, защото това е грубо нарушаване на правата.

Има хубави моменти, наистина... А, другият спорен момент за мен, извинявам се, това е мълчаливото съгласие. Това за мен е доста спорен момент и не знам защо трябва да преобръщаме цялата административно-процесуална теория и практика досега, при положение, че си имаме изричния мълчалив отказ, който в момента се преобръща в мълчаливо съгласие.

Така или иначе предстои обсъждане на този закон на второ четене в Правна комисия. Председателят на Върховния административен съд обеща, че ще бъдем достатъчно активни при това обсъждане, защото това касае най-вече нашето правораздаване.

Това беше по този въпрос.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Може ли, извинявайте, нещо да попитам, във връзка с... Г-жо Цачева?

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Да. Само че прекъснахме отговора. Искате допълнително към него, добре.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Как ще коментирате предвижданата едноинстанционност по редица производства в Административно процесуалния кодекс, въвеждането на откритите касационни заседания? Примерно, доколкото говорихме преди малко за ролята на прокуратурата, как ще корелира закритото заседание с възможността прокуратурата да участва в тези заседания? Ние знаем, че има процеси, в които те участват задължително. Как според Вас ще се гарантира публичността на правото на страните на публичен процес, както е записано в конституцията?

И последно, аз не можах да намеря становище на Върховния административен съд по Административно процесуалния кодекс. /Намесва се Г. Чолаков: Няма./ Може би Вие ще ни кажете защо няма становище на Върховния административен съд, ако Ви е известно, разбира се?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Да. Становище на Върховния административен съд няма. Защо няма? Мисля, че този въпрос не може да бъде отнесен към мен към настоящия момент. Участвали са в подготовката на този законопроект заместник-председателят на Върховния административен съд и двама председатели на отделения. Нито един от нас не знаеше за това какво ни се готви. Ние разбрахме, когато то мина на първо четене в Правна комисия и в пленарна зала.

По отношение на предвидената едноинстанционност на голяма част от споровете. Аз съм твърдо против това. Смятам, че не може да се прави, пак повтарям, прави аналогия с гражданското право по никакъв начин, защото административното

правораздаване е много по-специфично и с много по-различни цели от гражданското правораздаване.

По отношение на закритите заседания. Доколкото четох в този проект, предвижда се при касационните производства, когато постъпи касационната жалба, разменят се книжата и съответно се получи отговорът, цялото дело, с постъпилите възражения и касационни жалби, да се предостави на прокуратурата. Прокуратурата в съответен срок да изготви писмено, отново, становище по допустимостта и основателността на касационните жалби и чак след това делото се образува при нас и се определя един 6-месечен срок за постановяване на решението. Също така, този 6-месечен срок ще доведе до допълнително затлачване на делата, защото ние в момента ще имаме и насрочени дела и такива, които ще влязат с произнасяне в закрито и в 6-месечен срок.

Аз мисля, че следва да се прецизира това касационните производства да бъдат в закрито заседание. Затова ще настояваме при изслушването на законопроекта на второ четене. Тогава ще бъдем представени, надявам се, качествено.

ГЕОРГИ КОЛЕВ: Ще разрешите ли? Тъй като този въпрос общо взето, както беше поставен, е към мен. Да, наистина няма такава становище, защото не е искано такава официално. Участието на съответно зам.-председателя и други колеги, които са участвали, не са определени от мен, по никакъв вариант. Наистина, при последната дискусия, в това число и при изслушването на колегата Чолаков, беше поставен този въпрос. Има колеги, които изрично посочиха изключително критични забележки към въпросния законопроект, които желаят да участват и откровено мога да кажа, че ще направя всичко възможно те да участват. Надявам се да

имаме показа за участие, защото няма как да се явиш където и да било без покана за участие, все пак.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Приемаме, че по въпроса за коментара на ЗИДАПК., завършихме ли с отговора на този въпрос? Да. Сега се връщаме, отзад-напред, ако вървим, на съдебните помощници. Слушаме Вашия отговор.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Съдебните помощници - болна тема в нашия съд. Дотолкова, че има колеги, които просто не са доволни от работата на техните съдебни помощници. В момента как се атестираше дейността на съдебните помощници? Атестираше се чрез становище от председателя на отделението и от председателя на съдебния състав. Това, че в този състав има още двама съдии, които работят с този съдебен помощник, тяхното становище не се искаше. Първото нещо, което ще бъде направено, е да се вземе подробно и мотивирано становище и от тримата съдии, които работят с този съдебен помощник, защото смятам, че и ако двама от тях заявят, че има проблем с този съдебен помощник, то следва да се започне да се работи с него. Затова аз предвидих такъв вариант, г-жо Карагъзова, за нещо като съдии-наставници, както има в общите съдилища. Ако, съответно, в едно отделение има един или двама съдебни помощници, които имат проблем във връзка със своята работа, съдии от това отделение при съответно редуциране на тяхната натовареност могат да започнат да работят за повишаване квалификацията на тези съдебни помощници. Но Вие сте права, най-важното е входът. Оттам идва всичко. Ако на входа се прави качествен подбор на съдебни помощници, по обективни критерии, дали това ще бъде чрез тестове, смятам че тестовете са много по-добър вариант за оценка отколкото казуси, които се пишат, може да има тестове, може да има казуси,

допълнителни въпроси, за да може наистина на входа да се оценяват и да влизат в съда съдебни помощници, които имат достатъчно теоретична подготовка, за да може тя да се надгражда.

Контролът върху случайното разпределение на делата. Откакто заработи настоящата система за разпределение на делата няма никакви жалби и възражения за никакви манипулации. Но все пак, аз смятам, че може периодично, през шест месеца да бъде проверявано на случаен принцип във всяко едно отделение как са били разпределени конкретни дела. Това имам предвид като контрол върху случайното разпределение.

Първият въпрос - „Баталовата воденица“, това е в отделението, което аз ръководя, второ отделение, това е материя на второ отделение. Ние сме се запознали с това решение и стриктно вече го прилагаме и го спазваме. Смятам, че е добра практика действително всички тези решения, по които ние сме осъдени, да минават на обсъждане в съответните отделения, които прилагат тази материя, за да може впоследствие да не се допускат такива неща.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Казахте, че имате още един въпрос, г-жо Карагъзова, или ще изчакате колегите? /Г. Карагъзова: Ще изчакам и колегите да зададат своите въпроси./ Добре. Други въпроси? Заповядайте, г-жо Найденова.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря, г-жо Министър. Колега Чолаков, имам към Вас няколко въпроса. Ще ги групирам по материя. Ще Ви ги задам поотделно и ще изчакам Вашия отговор, за да мога да премина към въпрос от друга тема.

Първият ми въпрос е свързан с вече зададен Ви такъв въпрос от министъра на правосъдието в рамките на въпрос от неправителствена организация, но аз ще се опитам да го

конкретизирам, тъй като касае реформа на Съдебната карта, оценка ефективността на административните съдилища и въпрос, който Ви е бил зададен по време на изслушването пред Пленума на Върховния административен съд на 1 септември.

Ще Ви помоля да споделите Вашето виждане във връзка с и Ваша идея да се получи и външна помощ във връзка с реформата на съдебната карта, оценка натовареността на съдиите от Върховния административен съд. Трябва да призная, че останах приятно изненадана от Вашия отговор, че оценката натовареността на съдиите от Върховния административен съд е доста сложна материя и че самият съд едва ли има нужния капацитет, за да го направи, както сте и споделили при изслушването на 1 септември, та ще Ви попитам конкретно - бихте ли подкрепили предложението на министъра на правосъдието Върховният административен съд да поиска подкрепа от Службата за подкрепа на структурните реформи за извършване на една оценка на ефективността на административното правораздаване, както е залегнало и в Пътната карта за прилагане на Актуализираната стратегия за съдебна реформа? Конкретно Вашето становище във връзка с подкрепа именно от такава Служба? Привърженик ли сте на тази идея?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Моят отговор е кратък и ясен - да. Имаме нужда от това, за да можем действително да направим една работеща система за преценка на натовареността.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря Ви, г-н Чолаков.

Вторият ми въпрос ще премине към темата за общественото доверие. Тема, която също засегнахте във Вашето изложение, тя е част и от Вашата концепция, но ми се иска малко по-задълбочено да разработите залегналата в концепцията Ви и в отговора при изслушването на 1 септември пред Пленума на

Върховния административен съд теза за уеднаквяване на съдебната практика.

Споделили сте във Вашата концепция, че отделението, което Вие ръководите, Второ отделение на Втора колегия на Върховния административен съд е отделението с най-малко противоречива практика, което, разбирам от отговора Ви на въпрос при изслушването Ви на 1 септември пред Пленума на Върховния административен съд, се дължи на факта, че съдиите от отделението при необходимост се събирате, обсъждате, ще цитирам може би и по памет - гласувате, вземате решение, което след това съдиите спазват, разбира се, без това решение да обвързва който и да е съдия от отделението. Но все пак мене лично ме смути така разяснението на гласуване на решение. Не смятате ли, че границата е много тънка между осигуряване безпристрастност от вземане на решение, вътрешното убеждение на съдията и формата на гласуване в рамките на отделение с вземане на решение с мнозинството от съдиите, защото си припомням, че включително едно от проучванията сред съдиите от държавите-членки на Европейския съюз в рамките на един проект на Европейската мрежа на съдебните съвети в раздела „Независимост и безпристрастност“ се поставяше въпрос за това даване на указание от по-горната инстанция извън инстанционен контрол или даване на указание в рамките на един съд, когато това не е предвидено от закона, с оглед постигане на безпротиворечива и еднообразна съдебна практика. Това е първата част от този въпрос.

И втората част е свързана пак с постигане на еднообразна съдебна практика, но през призмата на качествено законодателство и тук въпросът ми е конкретен, пак е свързан с

предходен въпрос. Съжалявам, но аз поне за себе си отговор от това какво бихте направили, ако бъдете избран за председател на Върховния административен съд така че именно Върховният административен съд, като институция, да вземе подобаващата му се роля като върховен орган на съдебната власт, когато взема становище по проекти за законодателни актове, за тяхната промяна или изменение и конкретно какво бихте направили така че становищата на Върховния административен съд своевременно да достигат до субектите, които подготвят законодателни промени и съответно до Народното събрание в рамките на обсъжданията в неговите комисии и в пленарна зала, така че наистина легитимността на становището да изхожда от Пленума на Върховния административен съд, а не от отделни съдии, макар и в рамките на участници в работна група, защото всички сме наясно, че работната група върши една подготвителна работа, но легитимността на становището е това, което Пленумът на Върховния административен съд би приел по актове, засягащи административното правосъдие.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Отзад-напред отново. По отношение на участието на Пленума на Върховния административен съд в законодателната дейност чрез съответни становища. Аз съм от шест години почти, от пет години и половина във Върховния административен съд. Досега никога Пленумът на ВАС не е изразявал становище по нито един законопроект. Лично това аз го отчитам като недобра практика, защото ако ние активно не участваме в законодателната дейност чрез дадените ни възможности за това, то после не можем да се сърдим защо е бил приет такъв или друг вид закон. Считаю, че трябва активно Пленумът на ВАС да взема становища по законопроекти, които имат

пряко отношение към работата ни като административни съдии и като съдии като цяло. Смятам занапред ако бъде избран за председател по всички важни законопроекти да има произнасяне на становище от Пленума.

По отношение на това във 2-ро отделение. Да, действително във 2-ро отделение колегите съдии когато възникне проблем при тълкуването и прилагането на определена правна норма ние се събираме и обсъждаме това. Действително идеята е чрез убеждение помежду си да стигнем до единно решение. Да, ние гласуваме в рамките на отделението, което няма никаква юридическа стойност, оттам нататък обаче ако друг колега реши и продължи да пише по начина, по който той смята, това не е проблем. Съответно съвсем наскоро имаме такъв случай, където образувахме тълкувателно производство само единствено заради един състав, който мислеше по различен начин. Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Имате още въпроси. Слушаме.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Пак по темата с доверие и с изразената малко по-рано от Вас теза, че в дейността на ВАС, неговият председател следва да залегне изискването за публичност и прозрачност, въпросът Ви беше зададен от колегата Лазарова и отговаряйки споделихте тази Ваша идея, бихте ли казали дали в тази теза се включва и Вашето виждане административните актове на председателя на Върховния административен съд, уреждащи административната дейност на съда и на неговите отделения да бъдат публични, чрез тяхното публикуване на интернет-страницата на Върховния административен съд.

И последният въпрос, който ще Ви задам във връзка с мотивацията, квалификацията на съдиите и съдебните служители. Във Вашата концепция, както в началото, така изброявайки

стратегическите цели сте посочили, че ако бъдете избран за председател на ВАС бихте работили затова да бъдат обвързани възнагражденията с резултатите от работата на съдиите и на съдебните служители. Споменавате някъде в концепцията и засягате и финансовата страна, с анализ разходи и ползи, бихте ли споделили малко повече какво имате предвид под обвързване на възнагражденията с резултатите от работата, защото правораздаването като публична дейност, финансовият резултат от гледна точка на икономическите понятия не е съпоставим с това на една структура, която произвежда някакъв продукт, който носи някакво финансово изражение. Как виждате това обвързване на възнагражденията, означава ли това диференциране на възнаграждения, съобразно натовареността или сте имали предвид нещо друго.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: По първият въпрос – всички управленски решения, които ще вземам ако бъда избран за председател ще бъдат публично известни и качвани на интернет-страницата на ВАС. Няма да взема важно решение за дейността на съда без то да бъде съобразено, обсъдено с Пленума на ВАС. Аз съм тук благодарение на колегите, издигнат от Пленума на ВАС и ако бъда избран за председател те ще са хората, с които аз ще работя през следващите седем години.

По отношение на вторият въпрос имал съм предвид действително, че може да има стимулиране дотолкова доколкото във вид на предвидените в закона средства при показване на добри качества на работа на съответния магистрат. Не ги обвързвам, че за парче работа ще получи едни колко си пари. Смятам, че могат да се намерят начини и средства, за да могат да бъдат стимулирани съдиите. Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Г-н Калпакчиев.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Благодаря, г-жо министър. Колега Чолаков и аз имам няколко въпроса към Вас. Първият е свързан с възможността, която мисля, че е редно да я предоставим, да обясните фактите във връзка с публикации от миналата седмица за сключени от Вас през 2011 г. десет мисля, че бяха, договора за цесия, по силата на които Вие сте придобили десет вземания, впоследствие под вписване в имотния регистър се установява, че тези вземания са били обезпечени с договорна ипотека, съответно има отбелязване на промяната на ипотекарните кредитори, въз основа на договора за цесията. Моят въпрос конкретен е да кажете защо не сте обявили тези вземания във Вашата декларация, имотна декларация, която подавате в тази процедура, в рамките на тази процедура, тъй като вземанията подлежат, над 5 хиляди лева преди подлежаха на деклариране пред Сметната палата, а декларацията, която се подава в тази процедура няма ограничения, всички вземания трябва да бъдат декларирани и въобще по цялата тази фактология да дадете Вашето обяснение.

Вторият въпрос е свързан със съдебните помощници също. През годините е имало не един и два случая в публикации медийни да се появяват факти за роднински, непотиски назначения и то немалко на брой на съдебни помощници и то конкретно във Върховния административен съд. Известна ли Ви е тази практика, одобрявате ли я и как смятате, че трябва да промени процедурата за достъп за назначения на съдебни помощници, така че да се премахнат съмненията за непотиски, за роднински назначения на съдебни помощници.

Третият въпрос е свързан отново с практика на Европейския съд по правата на човека. Известно Ви е делото

"Капитал банк срещу България", смятате ли, че тълкуването, което Съда в Страсбург даде на конвенцията по това дело е в съответствие с решението, постановено от Върховния административен съд, образувано по жалба на акционери на Корпоративна търговска банка против решението на БНБ за отнемане на лиценза.

И четвъртият въпрос е свързан с изискването за налагане на високи етични стандарти от председателя на Върховния административен съд. Коментирайте също излезлите през миналата седмица данни в медиите, дали са верни или не затова защо не сте се отвели по дело, което е било разгледано във ВАС по жалба на дисциплинарно уволнен директор на РДВР Сливен, в което има данни, че има отношение и Ваш близък роднина, който е бил негов подчинен. Коментирайте и тези факти. Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Слушаме Вашите отговори.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Ще обединя отговорът на първия и на последния въпрос, защото мисля, че те имат връзка.

По отношение на излязлата в петък информация относно мои сделки, които аз съм сключил през 2011 г. в качеството си на нотариус. Става въпрос за прехвърляне на вземания по облигационен договор, предварителен договор за продажба на недвижим имот. Тези мои сделки, въпреки че не подлежаха на деклариране, тъй като аз не съм собственик на тези имоти и към настоящият момент, въпреки това встъпвайки като съдия във ВАС аз съм ги декларирал. Не виждам никакъв проблем в това, че към този момент аз съм сключил тези договори, като считам, че не съм нарушил нито морална, нито законова норма при сключването им. Не съм ги декларирал като вземания, защото те не са парични

вземания, те са евентуално задължение при настъпване на падеж да получа право на собственост върху един имот.

По отношение на последният Ви въпрос защо не съм се отвел по дело, по което е бил страна началника на моя брат. Искам да уточня, че брат ми работи в РЗБОП, което е подчинено на ГДБОП, а не на директора на ОД на МВР Сливен. Правя и второ уточнение, че към момента когато съм участвал в това производство и съм постановил това решение в състав с още четири колеги брат ми не работеше в РЗБОП, а работеше като районен инспектор в затвора в Сливен, който е подчинен на друг. Затова, че аз считам, че не съм имал никакви основания да се отведа от разглеждането на делото, при положение, че единствено и само познавам този човек като директор на ОД на МВР. Няма никаква зависимост между него и между мои близки роднини.

По отношение на съдебните помощници. Аз казах и считам, че следва да има качествен подбор при назначаването на съдебните помощници. Трябва да има непрекъсната проверка на нивото на познания на тези съдебни помощници. Следва да се работи за повишаване на квалификацията на тези съдебни помощници, за да може те да се превърнат в истински помощници на съдиите.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Въпросът беше за роднински, непотиски назначения, известно ли Ви е?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: За роднински, извинявайте. Много роднински неща станаха. Да, действително във ВАС има назначени съдебни помощници, които са в роднински връзки със съдии в нашия съд, както и с други лица от съдебната система. Аз смятам, че трябва да се въведе забрана за назначаване на служители,

съдебни помощници, които са в такива роднински връзки. Това просто не е коректно.

Друго имаше ли?

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: За Капитал банк срещу България. Въпросът беше дали решението на ВАС по делото КТБ срещу БНБ е съобразено с тълкуването по делото Капитал банк. Вашето мнение.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Съжалявам, просто не съм запознат с това решение, не мога да го коментирам.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Капитал банк срещу България?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Да. Просто не съм запознат с това решение, не мога да го коментирам.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси?

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: При какви правила, колега Чолаков, ще командирова съдии?

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Много съм мислил за правилата за командироване, но те ще бъдат приети съответно от Пленума на ВАС. Трябва да има правила категорично. Аз съм го записал и в своята концепция. Дали ще бъде, има няколко варианта. Първият вариант, той е обективния вариант, първият след чертата от последния проведен конкурс, което си е най-редно той да влезе като командирован. Има и друг вариант – становища от самото отделение, където ще се командирова човека. Съответно обявява се предварително на всички административни съдилища, че предстои командироване, представят се кандидатите, събират се отделението, което ще работи с този човек, обсъждат и съответно предлагат на председателя човекът, който искат да бъде командирован при тях. Това е друг вариант. Има варианти, които ще

поставя на обсъждане и задължително ще бъдат приети правила за командироване.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси?

Заповядайте!

В тази връзка, уважаеми членове на ВСС, тъй като в печатна медия върви информация, че съм отклонила и не съм допуснала задаването на въпроси, визира се прочетеното от мен становище на комисията по "Правни въпроси и институционални политики", става дума за въпросите, които са зададени от Съюза на одиторите на Сметната палата, след като приключите с вашите въпроси аз ще ги поставя, тъй като там има твърдения в публикацията, че са били свързани с имуществените въпроси, които бяха вече зададени, за да се види, че първо тези въпроси, които са публични и са на сайта на ВСС са от 5 септември 2017 г., в тях няма подобни твърдения, но така или иначе, за да бъдем прозрачни и обективни и за да не се счита, че някой цензурира предварително подадени въпроси, аз лично ще ги поставя, а оставям на преценката на вас доколко становището на комисията е, че те са извън предмета на това обсъждане е правилен или не. Така че след вашите въпроси, започваме - 13 въпроса от Съюза на одиторите от Сметната палата.

Сега г-жа Найденова искаше допълнителен въпрос.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Един съвсем кратък въпрос, колега Чолаков, свързан и с Вашата мотивация и с Вашата професионална биография – смятате ли, че сте намерили своето професионално поприще като съдия в сферата на административното правосъдие, предвид факта, че Вашия професионален път е преминал през съдийстване, адвокатстване, нотариална дейност, пак връщане в системата на правосъдието, в рамките на административното

правосъдие, смятате ли, че като съдия във ВАС сте намерили Вашето професионално поприще и виждате ли бъдещото си развитие, независимо от резултата на днешната процедура, дали тя ще бъде за Вас като избор за председател и предлагане на президента да издаде указ за назначаването Ви като председател на ВАС или при обратен резултат бихте ли останали като съдия във ВАС.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Аз мисля, че приключих със своето "митарстване", където съм в момента това е нещо, което ми харесва, работя го със желание затова, че без значение какъв ще бъде избора в момента, дали ще бъде положителен за мен или не аз ще си остана съдия във ВАС.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Заповядайте, г-жо Карагьозова!

ГАЛИНА КАРАГЬОЗОВА: Благодаря Ви, г-жо министър. Колега Чолаков, много подробно в концепцията си цял един раздел сте се спрели на независимостта, етичните стандарти и интегритета на съдийската професия. Написали сте, че въпросът за способността на съдията да се придържа към определените в Кодекса за етично поведение на българските магистрати стандарти за поведение е въпрос на интегритет към съдийската професия, което е безспорно. Въпреки, че няма установен и точен механизъм за определяне степента на пригодност на работещите в съдебната система да отстояват своята независимост, безпристрастност и почтеност, то следва да се използват всички възможности и да се търсят нови подходи за постигане на професионалния интегритет. Моля Ви, кажете ми какво имате предвид, кои са тези възможности, какви са тези нови подходи, как виждате Виe работата в тази насока по отношение дейността на административните съдилища и ВАС.

И само още един въпрос, който е споменат във Вашата концепция, споменат е и в концепцията на колежата Янкулова – какво възнамерявате да направите по отношение обезличаването на информацията при публикуването на съдебните актове.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Имате възможност да отговорите.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Аз не виждам проблем в заличаване на информацията в публикуваните съдебни актове, защото заличаваме информацията само на страните, които участват в това производство. Да, преди беше много по-лесно да се търси в нашата страница, тъй като там бяха изписани имена, техния адрес, но с оглед запазване на личните данни смятам, че така в момента както се обезличават това е редно и това следва да продължи.

По вторият въпрос имам предвид, че трябва да се търсят такива допълнителни начини за мотивация на съдиите, за да може те да бъдат съответно независими в своята дейност и да бъдат свързани с идеята за независимост на съдебната система като цяло.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси?

В такъв случай преминаваме към въпросите на Съюза на одиторите от Сметната палата. Те са постъпили с входящ № ВСС 7967 от 5 септември 2017 г. Становището съдържа мнение по различни въпроси по управлението на държавата, то е публично, всеки може да се запознае, убедена съм, че вие сте го направили, но въпросите им така както те са зададени в тяхната последователност.

Приносът на българус-бононис или вече този на настоящия състав на ВСС е по-значим за академизма и световната юриспруденция. Първи въпрос.

СОТИР ЦАЦАРОВ: Моля?

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Във Ваше отсъствие, г-н Цацаров, уведомих членовете на ВСС, че съм упрекната от електронни медии, изчитайки позицията на комисията по "Правни въпроси", която по правилата трябва да даде, да обобщи постъпилите въпроси от неправителствени организации и граждани, че съм отклонила въпросите на Сметната палата, тъй като те били свързани с имотното състояние на кандидата. Затова чета всички въпроси, за да стане ясно, че така както са зададени, нека да ги чуем, за да е ясно, на живо се излъчва това заседание и да няма съмнение, че се провежда някаква манипулация с въпросите, така както са зададени.

Та, ако разбрахте въпросът, моля за отговор.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Освен това те са извън срока тези въпроси.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: В началото на заседанието коректно изчетох обобщените въпроси и становището на комисията, но тъй като съобразно процедурните правила, раздел 3, точка 11 имам възможност самостоятелно да задам тези въпроси, нека с няколко думи, толкова колкото кандидатите преценят, те ще бъдат зададени и на другия кандидат съответно. Нека да не остава съмнение, че никакви въпроси се цензурират и не се допускат до отговор към кандидатите.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Касае се за италиански учен, който се занимава активно с изучаване, тълкуване и разпространение на античното римско право. Доколкото има отношение към ВСС като колективен орган аз не мога да кажа.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Втори въпрос – ако бяхте член на ВСС по право бихте ли иницирали становище на Съвета по предложения на обществено обсъждане Законопроект за мерките

срещу изпирането на пари, становището Ви по факта, че срещу този законопроект, инициран от ДАНС и МВР се обявиха 80 НПО-та.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Има такъв законопроект. В този законопроект се предвиждат доста рестриктивни мерки спрямо НПО-тата. Действително спрямо този законопроект има доста възражения от доста неправителствени организации. Смятам, че следва тези становища да се обсъдят и да се вземат предвид от законодателя при окончателното приемане на закона.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Трети въпрос. Може ли Прокуратурата като цяло да намери своята по-съществена обществено полезна роля в административния процес, наместо в наказателния процес, примерно с инициативност и протести срещу подзаконови нормативни актове или правни норми и подзаконови нормативни актове.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Прокуратурата достатъчно активно работи в административното правораздаване. В последните две или три години, тъй като ходя на отчетни събрания на различни административни съдилища се отчита завишаване броя на протестите против наредби на общинските съвети. Основно там прокуратурата протестира и то активно. Смятам, че Прокуратурата достатъчно работи в тази насока и не виждам как ние да изземем нейните правомощия от наказателното правораздаване и да започне да работи тя само и единствено в административното.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Кой държавен орган наследя по правопримемство и при условията на новия конституционно-правен режим функцията на ликвидирания през 1990 г. Държавен и народен контрол, създаден от 1947 г. Приемате ли вярно съждението на главния прокурор, че Прокуратурата не е Комитет за държавен и народен контрол.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Не съм много вещ в това. Предполагам, че това е Сметната палата. Не съм сигурен в отговора си, не мога да коментирам и ако има такова изявление на г-н главния прокурор. /намесва се Сотир Цацаров – има/

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Пети въпрос – трябва ли да бъде възстановена съдебната функция на Сметната ни палата, т.е. така както де-юре в периода от 9 март 1925 г. до 1947 г., примерно по някакъв тертип, каква юридическа отговорност да дари Сметната палата в публичния сектор по смисъла на чл. 2 – административна или деликтна, при фрапантни закононарушения и лошо управление, установено с одит. Допада ли Ви примерно административното наказание "лишаване от право" да се заема длъжност в публичния сектор за определен срок, а може при особено тежки случаи и до живот, за да бъде реализирана санкционно-управленческата отговорност по глава 2. Как България при условията на новата си конституция претвори във вътрешно право концепцията и принципите от Декларациите от Лима и Мексико и последвалите ги две резолюции на Генералната асамблея на ООН, няма да чета резолюциите, за да не Ви губя времето.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Действително в някои правни системи Сметните им палати осъществяват и правораздавателни функции, при нас не е предвидена такава възможност, аз лично считам, че не е необходимо това, те имат достатъчно правомощия за осъществяване на тяхната конкретна дейност, имат възможност да сезират съответно прокуратурата при констатирани нарушения, съответните по-горестоящи административни ръководители. Считам, че функциите са достатъчни на Сметната палата.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Какво приемате и какво отхвърляте от визията си за развитието на ВАС и ВСС от сегашните управления и ръководни екипи.

Предлагам обаче на този въпрос да отговорите след прекъсването от 15 минути, тъй като обявих в началото, че в 12,30 ч. ще направим прекъсване до 12,45 ч.

/След почивката/

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Преди прекъсването бе зададен въпрос под № 6 от Съюза на одиторите от Сметната палата. Пояснявам – не е Сметната палата, Съюза на одиторите, който гласи - какво приемате и какво отхвърляте от визията си за развитието на ВАС и ВСС от сегашните им управления и ръководни екипи.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Аз отговорих по отношение на част от въпроса за визията на ръководството на ВАС. Считаю, че беше направено много от това ръководство на ВАС, това, което обаче на мен не ми харесваше в тях това е, че липсваше публичност при вземане на решенията, дори и някое решение да беше правилно, при положение, че ние го получаваме само във вид на заповед, без мотиви защо се взема това решение винаги създава някакво напрежение и някакво усещане, че се прави нещо под масата. Ако имаше повече яснота, повече информираност за тези решения то тогава нямаше да има проблем и за самите решения.

По отношение на работата на ВСС считам, че въпросът е малко некоректен, тъй като все пак аз в момента съм изправен пред вас и вие следва да оцените моите качества, не върви никак си аз да оценявам качествата на ВСС.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Следващият въпрос – допада ли Ви идеята първото управленско решение на Пленума на новия ВСС да

е: 3/4 от 444 щатни бройки за следователи да се трансформират в съдийски, примерно в най-натоварените съдилища в страната – Софийски районен, Софийски градски, Административен съд София-град и Върховен административен съд.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Няма как да отговоря на този въпрос преди да е ясно каква е натовареността на тези следователи, каква е нуждата от тези бройки и дали се налага тяхното съкращаване.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Следващ въпрос – има ли нужда и съдебната власт от въвеждането на принципите на пълна изборност и мандатност по подобие на другите власти, т.е. без така наречената несменяемост по чл. 129, ал. 3 от Конституцията.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Категорично не. Категорично не е моят отговор. Несменяемостта, както е въведена в Конституцията е гаранция за независимостта на съдебната власт.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Следващ въпрос – потребна ли е на законодателя експертизата на съдебната власт под формата на законодателна инициатива, чия да бъде последната – на ВСС, ВКС, ВАС, главен прокурор или на всички изброени.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Смятам, че тук ще нарушим принципът на разделението на властите. Съдебната власт има своите функции, съгласно Конституцията. Да, трябва да има общуване и информация между тези власти, но не и във вид на законодателна инициатива от страна на съдебната власт.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: На подобен въпрос, който предстои отговорихте от началото поставените, така или иначе има го и тук като № 10 – как априори схващате понятието за корупция и в частност за тази в съдебната власт. Комисията по Правните въпроси всъщност от обобщението беше извадила този въпрос, но още веднъж отговорете.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Корупцията си е корупция. Тя съществува за съжаление както във всички власти, така и в съдебната власт. Следва да се предприемат съответните мерки, за да може да бъде ограничена и изкоренена като фактор.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Вярно ли е съждението: ВСС е най-корумпирания висш държавен орган в България.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Аз не знам откъде е това съждение, но при положение, че липсват такива данни за корупция в този орган не бих могъл да кажа, че това е така.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: 12 въпрос – настъпи ли времето Върховният административен съд да бъде ръководен от жена.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Доста сексистки въпрос. При положение, че нашата конституция не прави разграничение между пол, религия, възраст, при положение, че в тази процедура участва и жена, при положение, че доста ръководни длъжности се заемат от жени считам, че това е вече въпрос на преценка на съответните качества на кандидата и те не могат да бъдат правени затова дали кандидата е мъж или жена.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: И последен въпрос, цитирам "молим всеки кандидат да даде своя правен анализ с коментар на мотивите с един съдебен акт по избор, докладван от другия кандидат, примерно на решение № 10945 от 2 август 2012 г. по административно дело 2028 от 2012 г.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Смятам, че това е некоректен въпрос и няма да отговоря на него, защото не мога да коментирам актове на колега, без да знам всички факти по делото, просто извадено е едно решение и да правя коментар.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Това бяха въпросите на Съюза на одиторите. Има ли други въпроси към г-н Чолаков? Благодаря Ви за

така представената от Вас концепция и отговорите на въпросите, които Ви бяха зададени.

/От залата излиза Георги Чолаков/

Продължаваме с докладите на комисиите по отношение на втората номинация на г-жа Янкулова.

Първият доклад е на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия.

Заповядайте!

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Комисията по атестиране и конкурси към Съдийската колегия е представила на вашето внимание доклад за професионалните качества на съдия Соня Атанасова Янкулова, съдия във ВАС, аз ще ви запозная с основните акценти в този доклад, тъй като същият е публикуван и е известен на всички участници в тази процедура.

Съдия Соня Янкулова е участник в процедурата за избор на председател на Върховния административен съд, която е открита с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 16/25.05.2017 г. на основание чл. 173, ал. 1 от Закона за съдебната власт.

Комисията по атестиране и конкурси е представила доклад, въз основа на проверка, която обхваща биографични данни и данни от кадровото досие на магистрата, данни съдържащи се в предложението по чл. 173, ал. 2, предложение първо от ЗСВ и статистически данни от годишните доклади на Върховния административен съд от 2014, 2015 и 2016 г. относно работата на кандидата.

Биографичните данни за съдия Янкулова, съгласно тези от кадровото ѝ досие и всички останали публични източници са следните:

Съдия Соня Янкулова е завършила висше образование по специалност „Право“ в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1982 г.. През 2010 г. е завършила Магистърска програма „Право на Европейския съюз“, специалност „Международни отношения“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Съдия Соня Янкулова е започнала професионалната си кариера в съдебната система като съдия в Трети районен съд, където е встъпила на 08.02.1988 г. През 1992 г. е избрана за „заместник-председател“ на съда, която длъжност изпълнява до 01.07.1993 г. На същата дата е преназначена на длъжност „съдия“ в Софийски градски съд, с ранг „заместник- председател в ОС“, а през периода 1994-1998 г. съдия Янкулова изпълнява длъжността „заместник-председател“ на СГС.

Съдия Янкулова е получила ранг „съдия във ВКС и ВАС“ с решение на ВСС през 1997 г.

С решение на ВСС от 1998 г. съдия Янкулова е назначена на длъжност „съдия“ във Върховния административен съд и е изпълнявала длъжността за периода 01.09.1998-21.08.2001 г., като за периода от 1999 до 2001 г. е председател на състав в данъчно отделение. Освободена е от длъжност, поради встъпването ѝ в длъжност „заместник-министър“ в Министерство на отбраната, като тази длъжност изпълнява до 08.05.2008 г., а в последствие е назначена за "заместник-министър" в Министерство на вътрешните работи за периода 09.05.2008-08.07.2009 г.

С решение на ВСС от 15.07.2009 г. съдия Янкулова е възстановена на длъжността „съдия“ във Върховния административен съд и е встъпила в длъжност считано от 20.07.2009 г. Изпълнява длъжността и към настоящия момент, в

състава на Седмо отделение, а понастоящем председателства състав в рамките на отделението.

Посочен е и юридическия стаж, който е придобит извън органите на съдебната власт и той е като юрисконсулт в различни ведомства, те са посочени в доклада и в кадровата й справка.

От прегледа на биографичните данни е видно, че съдия Соня Янкулова притежава необходимия юридически стаж, съгласно чл. 164, ал. 7 от закона за заемане на длъжността, за която кандидатства - най-малко 12 години, а именно: 32 години към дата 21.06.2017 г., от които 10 години във Върховния административен съд.

Към допълнителни квалификации и специализации на съдията следва да се отбележат участията й като съдия в международно състезания, те са посочени в доклада, затова аз няма да ви ги чета отново, както и обучението й през 2004 г.. в Кралския колеж по отбранителни изследвания в Лондон.

Данни, съдържащи се в предложението по чл. 173, ал. 2, пр. 1 от ЗСВ.

В предложението, подписано от трима членове на Висшия съдебен съвет, между които съм и аз, сме изразили увереност, че кандидатът отговаря изцяло на законовите условия, посочени в чл. 164, ал. 7, притежава необходимите професионални и нравствени качества за заемане на длъжността и отговаря на специфичните законови изисквания.

Съдия Янкулова е утвърден професионалист с кариерно развитие в органите на съдебната власт като последователно е заемала длъжностите в различни органи от районно, окръжно и върховно ниво. Към настоящият момент като съдия в Седмо отделение съдия Янкулова разглежда спорове по 33 материални

закона, предметът на разглежданите от нея дела обхваща широк спектър от административноправната материя.

Освен отличното познаване на материалните и процесуални закони съдия Янкулова отговаря напълно на всички установени професионални характеристики на административния съдия, които са важни и необходими за осъществяване на ефикасно и добросъвестно правораздаване при постановяване на съдебните актове като демонстрира висока компетентност при упражняване на съдийската професия. Съдия Янкулова неотклонно отстоява съдийската си независимост и проявява воля и решителност при изпълнение на служебните си задължения. От друга страна трябва да се посочи нейното толерантно отношение, отзивчивост и балансираност при комуникацията с колегите, които са предпоставка за установяване на необходима колегиална среда в работата във Върховния административен съд.

Съдия Янкулова е придобила ръководни и административни умения както в системата на правораздаването, така и в изпълнителната власт, където е имала възможност да прилага административното право от аспекта и от позицията на административния орган, което обстоятелство считаме, че е допринесло за допълнителното обогатяване на професионалната ѝ компетентност. Участвала е в подготовката на законопроекти в сферата на дейност на двете министерства, в които е работила и е водила лекционни курсове за повишаване квалификацията на администрацията.

Съдия Янкулова заема активна позиция по актуални правни проблеми в професионалната и научна общност и допринася за обогатяването на съдебната практика и развитието на

административноправната юриспруденция. Тя е автор на редица публикации, които аз няма да ви чета в момента.

От 2010 г. съдия Янкулова е член на Асоциацията по международно право със седалище в Лондон, а от 2011 г. - на Българската асоциация по Европейско право.

Съдия Янкулова е лектор, както в Националния институт на правосъдието, така и пред различни професионални аудитории по теми, свързани с приложението на Административнопроцесуалния кодекс и други материални закона от сферата на административното правораздаване.

Нейният последователен кариерен път в органите на съдебната власт, натрупаният богат практически опит като административен съдия, ръководните умения в съдебната и изпълнителната власт, активността ѝ в професионалната и научна общност ни дават основание, че съдия Соня Янкулова може успешно и ефективно да осъществи организационното ръководство на Върховния административен съд.

Статистически данни от годишните доклади на Върховния административен съд, както вече посочих, за три години - от 2014 до 2016 г.

През 2014 г. съдия Соня Янкулова е работила в Седмо отделение на Втора колегия, което се състои от девет съдии. С разглеждането на приложението на 34 материални закона предполага висок обем натовареност и високо ниво на експертност в дейността на магистратите от отделението.

Статистическите данни за работата на Седмо отделение са на ваше разположение и аз няма да ги повтарям. Ще кажа само, че за този период през 2014 г. образуваните на доклад на съдия Янкулова дела са 245, а свършените са 231. Съдия Янкулова е

докладчик по едно от трите останали за довършване през 2014 г. тълкувателни дела, а именно тълкувателно дело 2 от 2013 г. Това тълкувателно решение е от значение за законосъобразността на започналата реорганизация на изпълнителната власт в системата на Министерство на вътрешните работи. През 2015 г. като съдия в Седмо отделение съдия Янкулова е имала образувани 189 дела на доклад и е разгледала и свършила 202 административни дела.

Данните за 2016 г. са: образувани и възложени на съдия Янкулова 229 дела, свършени 200 дела.

Въз основа на проверените документи и след анализ на данните, съдържащи се в достъпните и достоверни публични източници за информация Комисията по атестиране и конкурси към Съдийската колегия приема, че съдия Соня Янкулова отговаря на законовите изисквания за заемане на длъжността "председател" на ВАС. Не са налице данни, които да поставят под съмнение нейната квалификация, опит и професионални качества. Кандидатът притежава специфичната подготовка, качества и мотивация за длъжността. Докладът на комисията е връчен на 7 юли 2017 г. на кандидатът съдия Янкулова и е публикуван на сайта на ВСС. Благодаря ви за вниманието.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Благодаря Ви, г-жо Ковачева. Сега ще чуем становището на Комисията "Професионална етика" към Съдийската колегия на ВСС.

Слушаме Ви.

ДАНИЕЛА КОСТОВА: Благодаря Ви. Становището на Комисията "Професионална етика" е изготвено на база лични данни, професионална биография на кандидата, становището на Комисията по "Професионална етика" към Върховния административен съд, информация, получена по служебен път от

публични източници, както и от публикации в медиите. Няма да повтарям личната и професионална биография на кандидата, тъй като ще дублирам казаното от г-жа Ковачева, съдържащо се в доклада на Комисията по атестиране и конкурсите.

Ще започна със становището на Комисията по "Професионална етика" към ВАС. Колегите на съдия Янкулова споделят, че от встъпването си в длъжност като съдия в този съд преките им впечатления са, че тя притежава изграден и наложен авторитет на подготвен, организиран, отговорен и умеещ да мотивира с дейността и личността си магистрат.

Съдията се е доказала, като добър професионалист, мотивирана е и работи съобразно изискванията и при спазването на законите. При осъществяването на своите функции тя се ръководи от правилата на професионална етика, работи добре в екип, притежава необходимите нравствени и професионални качества.

В работата си съдия Янкулова се отличава с добра правна подготовка в областта на материалното и процесуалното право и способност правилно да прилага знанията си съобразно закона и съдебната практика. Умее задълбочено да анализира и систематизира правнорелевантните факти и обстоятелства. Съдебните ѝ актове са обосновани и законосъобразни, подробно аргументирани от фактическа и правна страна. Отстоява своята безпристрастност, като установява фактите единствено въз основа на събраните по делото доказателства и се абстрахира от евентуално създадените в обществото настроения и очаквания, не прави публични изявления или коментари по висящи производства, чрез които да се ангажира за крайния изход на делата и да създава внушения за пристрастност и предубеденост. По отношение на страните в съдебните производства съдия Янкулова се придържа

към принципа за равнопоставеност и се отнася с внимание към техните искания.

Съдията притежава международна и европейскоправна експертност, в частност - юриспруденциалните и доктриналните й познания във връзка с интеграционния правопорядък на ЕС, неразделна част от която е практиката на Съда в Люксембург, както и институционалната организация и дейността на Съвета на Европа, в това число и юриспруденцията на съда в Страсбург.

Поддържа добри отношения с колегите си, проявява готовност за сътрудничество. Отношението на съдията с магистратите и съдебните служители е основано на уважение и толерантност. Колегата изразява открито и аргументирано становището си по обсъжданите правни и организационни въпроси, като е открита е за диалог и за възприемане на нови или различни мнения и гледни точки, полага необходимата грижа за спазване на принципите, заложи в Етичния кодекс за поведение на българските магистрати.

Своевременно изпълнява задълженията си, свързани с подаване на декларации по Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси и по Закона за публичност на имуществото на лицата, заемащи висши държавни длъжности. В поведението си се въздържа от всякакви действия, които биха могли да компрометират честта на магистрата в професията и обществото или да уронят престижа на съдебната власт.

Заключението на комисията към ВАС е, че поведението на съдия Соня Атанасова Янкулова отговаря на критериите, заложи в Кодекса за етично поведение на българските магистрати.

В отдел 06 „Административен“, направление „Инспекторат“ на ВКП не са постъпвали сигнали и не са извършвани проверки срещу Соня Янкулова.

В Специализираното звено „Антикорупция“ при Софийска градска прокуратура срещу нея не са водени предварителни проверки и досъдебни производства,

В Инспекторатът към ВСС по отношение на г-жа Янкулова не са постъпвали основателни жалби и сигнали, както и сигнали по раздел 1 от глава 9 на ЗСВ.

След извършена проверка в деловодната система на ВСС се установи, че срещу Соня Атанасова Янкулова, съдия във Върховния административен съд, не са постъпвали сигнали и не са образувани преписки.

Срещу нея няма образувани дисциплинарни производства и няма постъпили сигнали по ЗПУКИ, както и няма висящи производства, нито влязъл в сила административен акт по този закон.

Не са констатирани несъответствия между подадените от нея декларации пред Сметната палата и имотното ѝ състояние.

От публикации в медиите липсва информация, която да поставя под съмнение притежаваните от нея нравствени качества.

Въз основа на всички тези материали и Етичната комисия към Съдийската колегия на ВСС прие единодушно, че съдия Соня Янкулова, съдия във ВАС, спазва изискванията, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските магистрати и притежава необходимите качества за заемане на длъжността "председател" на Върховния административен съд.

Колегата Янкулова е запозната със становището на Комисията "Професионална етика", която съответно е качено своевременно на сайта на ВСС. Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Сега ще чуем представяне на номинацията на г-жа Янкулова.

Г-жа Карагьозова.

ГАЛИНА КАРАГЬОЗОВА: Благодаря Ви, г-жо министър. От името на вносителите на предложението, трима членове на ВСС от Съдийската колегия ви представям съдия Соня Атанасова Янкулова, кандидат в процедурата за избор на председател на ВАС, открита с решение на Пленума на ВСС по протокол 16 от 25 май 2017 г.

Както всички знаем Законът за съдебната власт в чл. 170, ал. 5, т. от 1 до 4 е посочил специфичните изисквания, на които следва да отговаря лицето, което може да заеме длъжността "председател" на Върховния административен съд. Тези изисквания са съобразени с конституционно установените функции на ВАС, посочени в чл. 125 от Конституцията на Република България, както и с възложените с чл. 122 от ЗСВ правомощия на неговия председател.

Убедено считаме и твърдим, че съдия Соня Янкулова отговаря изцяло на очертания в цитирания текст профил на лицето, което следва да бъде избрано да изпълнява длъжността "председател" на ВАС, както и на останалите изискуеми законови условия, посочени в нормите на чл. 164, ал. 7 и чл. 170, ал. 4 от ЗСВ.

Няма да повтарям данните от биографията на кандидата, които вече бяха докладвани подробно както в доклада на Комисията по атестиране и конкурсите, така и Етичната комисия и бяха

докладвани от г-жа Ковачева днес и от г-жа Костова, но считам, че тези данни изцяло подкрепят посочения по-горе извод.

Искам да подчертая от тях само няколко неща.

На първо място това е, че г-жа Янкулова е преминала последователно през всички нива на съдебната система, заемала е длъжността "съдия" в районен съд, окръжен съд, СГС, най-големия окръжен съд в страната и Върховния съд. Работила е в тези институции достатъчно дълго, за да се приеме, че израстването ѝ е справедливо и обосновано, и е базирано само на професионални заслуги.

Общият ѝ юридически стаж е 32 години, стажът в системата е 21 година, от които 11 години съдия във ВАС. От 2009 г. до настоящият момент съдия Янкулова е съдия във ВАС, като председателства състав в 7-мо отделение, в което, както се спомена и в доклада, се разглеждат спорове по множество закони и подзаконови нормативни актове, които аз няма да цитирам. Огромната им бройка е посочена в доклада на Комисията по атестиране.

Съдия Янкулова е автор на редица публикации, сред които "компетенции на административното правораздаване", "договорът за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ от структурните фондове и кохезионния фонд на Европейския съюз", "форма на упражняване на държавната власт" и "правото на защита". Има значително участие в единствения систематичен коментар на Административнопроцесуалния кодекс, участва и в екипа, извършил оценка на въздействието на Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове.

През 2004 г. е завършила Кралския колеж по отбранителни изследвания в Лондон, Великобритания, дипломирана е през 2010 г. в Международната магистърска програма "Право на Европейския съюз" на Софийския университет Св. Климент Охридски. От 2010 г. е член на Асоциацията по Международно право със седалище в Лондон, а от 2011 г. е член на Българската асоциация по Европейско право.

Поредица от години – 2012, 2013, 2014 и 2015 г. участва като съдия в Националния кръг на международното състезание по право Jessup Moot Court competition. През 2013 г. и 2014 г. е национален съдия в международното състезание по европейското право Europaëus Moot Court competition. През 2014 – 2016 г. участва в проекта на Европейската комисия "Контрол на задържането" по директивата за връщането, Директива 2008/115. Този проект е осъществен от Европейския университетски институт във Флоренция и Академичната мрежа за правни изследвания на емиграцията и убежището в Европа, т.нар. Мрежа "Одисей". Съдия Янкулова е лектор както в Националния институт по правосъдието, така и пред различни професионални аудитории по широк кръг от теми, но основно свързани с приложението на АПК, Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове, Правото на Европейския съюз, касаещо свободното движение на хора, незаконно пребиваване на граждани на трети държави и други.

Конституционно установената функция на административното правораздаване е защита на гражданите от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административните органи. Административният съдия освен отличното познаване на материалните и процесуални закони трябва

да притежава високо развито чувство за отговорност, справедливост и вътрешна устойчивост, които да гарантират ефикасно и добросъвестно правораздаване, ангажираност със защита на правата и законните интереси на гражданите и обществото, и налагане на висок стандарт за преценка на законосъобразността на административните актове при решаването на техните оспорвания.

Решително е отстоявала съдийската си независимост при налагане на законността и при цялостното изпълнение на служебните си задължения. През цялата си кариера съдия Янкулова е показвала способност за придържане и налагане на висок етичен стандарт. Същата е почитена, с висок морал, като интегритетът ѝ не е поставян никога под съмнение. Безупречните ѝ репутация и качества са известни както в тесния колегиален кръг, така и в широката юридическа общност. Носител е на наградата „Юрист на годината“ за 2014 г.

Всичко посочено безспорно установява съответствието с изискванията на чл. 170, ал. 5, т. 1 от Закона за съдебната власт - способност за придържане и налагане на висок етичен стандарт.

Съдия Янкулова притежава задълбочени знания в областта на административното право. Натрупала е богат теоретичен и практически опит в административното право и правораздаване. Придобила е ръководни и административни умения както в системата на правораздаването, така и в изпълнителната власт. Възможността да прилага административно право и от позицията на административния орган несъмнено е допринесла за обогатяване на нейната професионална компетентност. При изпълнение на тези правомощия е придобила и сериозен управленски опит. Показала е административни умения да

управлява ефективно, компетентно и отговорно при зачитане на личното и професионално достойнство на колегите и останалите заинтересовани страни. Има изявени аналитични способности, които намират най-ярко проявление в постановяваните от нея съдебни актове. Те се отличават със задълбоченост; показват познаване на европейското право и практика, включително в областта на правата на човека; допринасят за обогатяване на националната съдебна практика по административни дела и могат да бъдат пример за висок професионализъм за всички, които работят в тази област. Поради това намираме, че работата ѝ е принос в развитието на административноправната юриспруденция. Заеманата от нея активна позиция по актуални правни проблеми професионалната и научна общност определя безспорния ѝ авторитет на юрист, чието мнение се търси и цени. Посоченото несъмнено установява съответствие с изискванията на чл. 170, ал. 5, т. 2 и 3 от Закона за съдебната власт.

В работата си съдия Янкулова проявява балансираност, откритост и толерантност. Тя е справедлива, конструктивна и отзивчива. Тези качества, съчетани с интелигентност, богата правна и обща култура гарантират ефективна работа в екип и отговорност при изпълнение на задълженията. Строгите професионални изисквания, които поставя към себе си и работата си, са пример за прилагането на високи професионални стандарти в съдийската работа. Ето защо считаме, че съдия Янкулова притежава развити умения за работа в екип; за мотивиране на колегите; за търсене и носене на отговорност, което е в съответствие с изискванията на чл. 170, ал. 5, т. 4 от Закона за съдебната власт.

Не на последно място, професионалните и лични качества на съдия Янкулова ще ѝ позволят да участва в работата на

Висшия съдебен съвет пълноценно, с ясна визия за развитие не само на системата на административните съдилища, но и органите на съдебната власт като цяло. Като член по право на Висшия съдебен съвет, председателят на Върховния административен съд пряко участва в решаването на съществени кадрови и широк кръг управленски въпроси, касаещи отделните магистрати и органите на съдебната власт, в която дейност богатият ѝ професионален опит, в това число и административен, ще играе ключово значение. От друга страна, присъщото ѝ етично и толерантно отношение ще изиграе роля за установяване на необходимата колегиална среда, осигуряваща спокоен професионален диалог и работа на Съвета, за която работа милеят и всички бъдещи членове на Висшия съдебен съвет и присъства като неизменна част от техните концепции.

Считаме, че посочените качества ще доведат до утвърждаване на независимостта и авторитета на Върховния административен съд; на системата на административните съдилища; на органите на съдебната власт като цяло, а това от своя страна ще спомогне за постепенното завръщане на доверието на обществото в съдебната система. Също така, визионерска е цялата концепция, която след задаването на въпроси от колегите ще може да бъде коментирана.

Предвид всички изложени съображения намираме, че съдия Соня Янкулова притежава необходимите професионални и лични качества да изпълнява правомощията на председател на Върховния административен съд в съответствие с конституционните и законови изисквания.

Предлагаме съдия Соня Янкулова да бъде избрана за длъжността „председател" на Върховния административен съд.

Благодаря!

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Благодаря Ви, г-жо Карагьозова!

Моля, поканете съдия Янкулова, която да ни запознае със своята концепция.

(Соня Янкулова влиза в залата)

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Добър ден!

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Заповядайте! Слушаме Ви, г-жо Янкулова.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Уважаеми членове на Пленума на Висшия съдебен съвет,

В изпълнение на приетите от вас Правила за избор, бих искала да представя концепцията си за работата на председателя на Върховния административен съд.

В съответствие с характера на концепцията като документ, който трябва да представи моята идея, моето разбиране за отговорностите на председателя на Върховния административен съд, в концепцията съм се спряла на основните, на най-важните аспекти от дейността на председателя, но ясно съзнавам, че именно детайлите и ежедневната работа са това, което превръща идеите в реалност и градят желания резултат. Детайлите не могат да бъдат представени в една концепция, но излагайки пред вас моето разбиране за основните предизвикателства и основните цели в работата на председателя на Върховния административен съд, а също така и отбелязвайки принципите, въз основа на които аз считам, че той трябва да осъществява дейността си, се надявам да ви убедя, че притежавам нужните знания, опит и умения, за да изпълнявам функцията на председател на Върховния административен съд.

В концепцията съм посочила ролята и мястото на Върховния административен съд, защото считам, че съзнанието за

това е водещо при изпълнение на функцията на председател на съда. Посочила съм моето разбиране за текущото състояние на съда. Формулирала съм според мен стратегическата цел на съда и съм посочила начините и средствата за нейното постигане. Посочила съм според мен какви трябва да бъдат отговорностите на председателя на Върховния административен съд по отношение на системата на административното правосъдие и управлението на съдебната власт. Разбира се, посочила съм и моята лична мотивация.

Административното правосъдие е гарант за правовата държава. Неговият обхват и неговата функция са показател за върховенството на закона. Именно поради това развитието на административното правосъдие в исторически план е съпроводено със значителни периоди на прекратяване и на ограничаване. Това е факт, който и днес има своето отражение върху разбирането ни за административното правосъдие и върху съдебната практика.

Ролята на Върховния административен съд е конституционно установена. Член 125 от Конституцията изрично сочи функцията на Върховния административен съд като орган, който да осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднаквото прилагане на закона и като орган, който се произнася по спорове за законността на актове на Министерския съвет, на министри и други актове, установени в закона. Конституционно установени са и ценностите, които съдът трябва да отстоява при осъществяване на правосъдната си функция - законност, справедливост, равенство на страните в процеса, прозрачност, съдийска и институционална независимост. Поради своята изключителна ценност тези ценности са установени от конституционния законодател като основни принципи на

правосъдната дейност. В този исторически нормативен контекст съм се опитала на базата на публично достъпната информация да изведа фактите, които според мен определят предизвикателствата и тенденциите в работата на Върховния административен съд.

Видно от данните, за изтеклия седемгодишен период във Върховния административен съд броят на образуваните дела е такъв, че води до средно натоварване от по 250 дела на съдия. Около 10% от делата са първоинстанционни; около 53% - касационни, и около 30% са частни, като изрично искам да посоча, че видът на делата сам по себе си не е абсолютен критерий за фактическата и правна сложност на делата, а с оглед на това и за необходимото време за постановяване на съдебния акт. Специфика на административното правосъдие е изключително огромният брой материални нормативни актове, в това число и актове на Европейския съюз, които регламентират правоотношенията, предмет на оспорените административни актове. Независимо от това натоварване и от спецификата на административните дела, около 80% от актовете във Върховния административен съд се постановяват в рамките на един месец след приключване на съдебното дирене. Не така кратък обаче е срокът за разглеждането на делата. За съжаление този срок е изключително дълъг с оглед характера на административното правосъдие.

В рамките на 7-годишния период числеността на Върховния административен съд е нараснала от 82 на 93 съдии. Споделям тези факти, защото считам, че доброто управление изисква ясно да се отчете ресурса, който трябва да се използва и който се използва за осъществяването на съответната функция, защото само така може да се прецени доколко той е ефективен и ефикасен.

Отчитайки конституционно установената функция на Върховния административен съд и ресурса, който се използва за нейното осъществяване, аз съм формулирала основна стратегическа цел на съда - качествено и ефективно правосъдие. Основно средство за постигане на тази стратегическа цел, според мен, е осигуряването на среда, в която независимостта на съдиите и на съда е гарантирана. Извеждам това като основно средство, защото за мен съдийската независимост не е право или привилегия в личен интерес. Тя е конституционно установена в интерес на върховенството на закона и гаранция за правото на всеки неговото дело да бъде разгледано в рамките на справедлив процес от независим съд и единствено въз основа на закона.

Институционалната независимост на съда е състояние на правовата държава и опитите за нарушаване на независимостта на съда са фактически опити за разрушаването на правовата държава. Съдийската независимост е състояние на духа и именно поради това най-високо ценено в обществото трябва да бъде това качество на съдията. За съжаление българските съдии и в частност съдиите от Върховния административен съд не сме успели да създадем у обществото увереност и убеденост в нашата съдийска независимост. Данните от Информационното табло на Европейския съюз за правосъдието 2017 г. ясно сочат, че усещането на широката общественост у нас за независимостта на съда е изключително ниска. България е на предпоследно място по усещането на широката общественост за независимостта на съда. Само за илюстрация. В Дания процентът на гражданите, които считат, че съдът не е независим, е 7; в Австрия и Германия е 16, а в България - 80. Именно поради това считам, че основно средство за постигане на стратегическата цел на съда, а с оглед на това и основно

предизвикателство пред председателя на Върховния административен съд, е осигуряването на среда, в която независимостта на съда и на съдиите ще бъде гарантирана.

Тъй като независимостта не е нещо, което е веднъж завинаги дадено по силата на самия закон, а е състояние, което трябва ежедневно да се отстоява и да се доказва, аз не бих могла да изброя конкретно дейностите, чрез които като председател на съда ще защитавам независимостта на съда и на съдиите, но мога да посоча, че разбирам независимостта на съда не като липса на комуникация с другите власти и органи, а като ненамеса в правосъдната функция. Съдийската независимост считам, че не значи, че съдията не трябва да се вслушва в критики, мнения, становища, но тогава, когато решава делото, между решението и него трябва да бъдат само фактите и законът.

Според мен съществуват сериозни гаранции за вътрешната, т.е. в рамките на съда, независимост на съдията, спазването на които председателят на Върховния административен съд трябва да гарантира. Такава гаранция е въведената във вашия мандат система за централно разпределение на делата. Системата е нормативно установена и технически обезпечена. Нейното спазване е гаранция за публичност и прозрачност при разпределението на делата, което значи и на достъпа до съд.

Друга такава вътрешна гаранция за независимостта на съдията е спазването на принципа на заседаване в постоянно установени състави и спазването на принципа за старшинството за формиране на петчленните и седемчленните състави.

Гаранция за вътрешната независимост на съдията е и недопускането на натиск или намеса в работата на съдията от страна на председателя на съда или другите административни

ръководители. Съдиите знаят много добре какво значи обсъждане на правни казуси между колеги и натиск или намеса върху работата им. Първото е нормална колегиална практика, която има за цел да подобри знанията на съдията, а чрез това и да подобри качеството на съдебния акт. Второто е недопустимо нарушение на съдийската независимост.

Гаранция за вътрешната независимост на съдията считам, че е и начинът на кариерното му развитие. Тогава, когато кариерното развитие на съдия е функция само и единствено на неговата професионална компетентност и морален интегритет, той няма да бъде поставен в условие, при което естествената човешка склонност на самоограничение ще вземе превес над професионалната му квалификация и съвест. Считам, че кариерно развитие, основано единствено и само на нормативно установените критерии, е изключителна гаранция за вътрешната съдийска независимост.

Гаранция за вътрешната съдийската независимост считам също, че е и прозрачното и поставено на принципна основа участие на съдиите в различни дейности извън основната правосъдна функция.

Решаващо средство за постигане на стратегическата цел „качествено и ефективно правосъдие“ считам, че е намаляване на натовареността на съдиите във Върховния административен съд. Вероятно погледнато с погледа на човек, външен за Върховния административен съд, това означава просто желание за по-малко работа. Но именно за да не се правят такива асоциации, в концепцията си съм посочила, че статистически изчислено, работното време, с което съм разполагала, за да реша делата, в които съм участвала през миналата година, е два часа и половина

на едно дело. Това включва: времето за проучване на делото; за администриране на делото; за провеждане на съдебното заседание; за произнасяне на делото; за написване на съдебния акт; за запознаване със съдебния акт, изготвен от друг член на състава. Всеки, който има поне бегла представа от характера на делата във Върховния административен съд, е наясно, че това време е недостатъчно.

С оглед на това аз разглеждам натовареността на съдиите във Върховния административен съд като управленски проблем, който не позволява да се изпълнява стратегическата цел на съда с необходимото качество. А тогава, когато имаме управленски проблем, председателят на съда трябва да направи необходимото, възможното, за да промени обстоятелствата. Именно поради това в концепцията си подробно съм се спряла на начините, според мен, за намаляване на натовареността на съдиите. А възможните подходи са два. Единият подход е увеличаване на броя на съдиите. Този подход е прилаган досега. Той е показвал определен, но очевидно недостатъчен ефект. Той е прилаган, само защото е изрично и само от компетентността на Висшия съдебен съвет. Този подход обаче, според мен, има два сериозни недостатъка. Първият е, че и сега броят на съдиите във Върховния административен съд е достатъчно голям за един върховен съд. Големият брой съдии прави трудно уеднаквяването на съдебната практика. И втората причина, която считам, че е доста сериозна - съгласно данните от Информационното табло на Европейския съюз за правосъдие за 2017 г., България е на четвърто място по брой съдии на глава от населението. Бихме могли да станем и първи. Но разумно ли е, икономически ефективно ли е? В същото време статистическата информация, която е публично достъпна на сайта

на Висшия съдебен съвет и която е изключително подробна, ясно сочи, че в системата на административното правосъдие имаме нееднакво натоварване на съдиите. Следователно имаме система на административното правосъдие с недостатъчно добре балансиране натовареност. Това ясно подсказва и втория възможен подход за решаване на въпроса с натовареността - по-балансирано разпределение на правосъдната функция между различните по степен съдилища.

Тъй като този въпрос е пряко свързан с процесуалния закон, а той е специфична материя, няма да ви запознавам в подробности със становището ми по промяната на родовата подсъдност. Готова съм да отговарям на въпроси. Ще посоча обаче, че ясно съзнавам ограничените възможности на председателя на Върховния административен съд, а и на Висшия съдебен съвет за прилагане на този подход, защото той е изцяло и само в компетентността на законодателя.

Важно е да посоча, че прекомерната натовареност на съдиите от Върховния административен съд пряко рефлектира върху качеството на правосъдната работа и в частност се проявява в един установен проблем - противоречивата съдебна практика. От една страна противоречивата съдебна практика е фактор, който повишава натовареността, защото принципите на правната сигурност и на предвидимост са поставени под съмнение, а това обективно провокира желание за използване на съдебното обжалване като средство за постигане на исканата цел. От друга страна, прекомерната натовареност на съдиите е предпоставка за противоречивата съдебна практика. Притиснати от процесуалните срокове и при този брой дела съдиите не разполагат с необходимото време за изчерпателно проучване на съдебната практика; за

запознаване с постиженията на административноправната наука; за обсъждане и задълбочено изясняване на обществените отношения, предмет на оспорения административен акт, както и за обсъждане на възникнали правни въпроси.

В този контекст разглеждам ролята на председателя на Върховния административен съд в осъществяването на една активна работа по анализ на съдебната практика; по осъществяването на сравнителноправни проучвания и анализи; по обсъждане на релевантни правни проблеми; по прегледа на практиките на Съда на Европейския съюз и Съда по правата на човека; за едни по-тесни контакти с тези два съда с цел своевременно запознаване с най-новата съдебна практика на двата съда, а така също и с осъществяването на конкретни и адекватни на потребностите на съдиите обучения.

Противоречивата съдебна практика е функция и на качеството на законодателството. Честите смени в законодателството, непълно или неточно изразеният замисъл на законодателя в правните норми, несинхронизирането на правните норми в рамките на националното право и в контекста на правото на Европейския съюз и на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи са сериозно предизвикателство пред качеството на съдебните актове на съдиите от Върховния административен съд. В това отношение разглеждам ролята на председателя на Върховния административен съд като трансмисията между знанията и опита на съдиите и волята на законодателя за съответната нормативна регулация с цел максимално точно изразяване на волята на законодателя. Считам за ефективни становищата по проекти на закони, като, разбира се,

становищата са не по целта на регулацията, а по синхронизацията на проекта с релевантните нормативни актове.

За изключително важно предизвикателство пред председателя на Върховния административен съд считам работата за мотивиране на съдиите за непрекъснато повишаване на квалификацията им. Морално задължение, възложено на съдията от независимостта му, е да осъществява своята функция професионално и задълбочено. Това обаче изисква непрекъснатата работа за поддържане и повишаване на квалификацията и на опита.

В концепцията си съм посочила конкретни дейности, които считам, че биха подпомогнали процеса на повишаване на квалификацията на съдиите, като в този контекст съм разгледала и дейността на съдебните помощници и на съдебните служители, повишаването на квалификацията на които също е изключително важно за подобряване на професионалната дейност на съдиите.

Сериозно предизвикателство пред председателя на Върховния административен съд считам, че е осигуряването на ресурсната дейност на съда. Ресурсните потребности на съда са изключително разнообразни и този факт, съпоставен с обема на правомощията, които председателят на Върховния административен съд има, считам, че сам по себе си предопределя различния характер на въпросите и различния способ за тяхното решаване. Какво имам предвид? Например, необходимостта от осигуряване на тълкувателната дейност на Върховния административен съд с аудио- и визуална техника и със система за електронно гласуване е нещо, което е изключително пряко и само зависещо от председателя на Върховния съд и не е от особена сложност. Но осигуряването на допълнителни работни помещения е въпрос, който вече зависи и е от компетентността на други органи.

Изрично искам да спомена и електронното правосъдие. За мен то няма алтернатива. Ние не можем да се противопоставяме на техническото и технологично развитие, още повече, че то тогава, когато е надлежно усвоено от съдиите и съдебните служители и когато е с нужното качество, е изключително с огромен потенциал за повишаване на ефективността на правосъдието. Но считам, че електронното правосъдие не трябва да компрометира човешкия облик на правосъдието и не трябва да води до нарушаване на процесуални правила и права.

Няколко думи бих искала да кажа и за начина на упражняване на правомощията на председателя на съда, защото считам, че това е изключително важно. За мен основен принцип при упражняване на правомощията на съда е, че председателят на съда е временно пръв между равни. В това отношение утвърденото съдийско самоуправление като законов принцип подпомага именно осъществяването на този принцип. Знам, че съдийското самоуправление не се случи в момента на приемане на закона. Знам, че то не е панацея за всички въпроси и проблеми на съда. Знам също така, че няма да бъде никак лесно неговото утвърждаване, защото то изисква отговорност и активност от всички съдии, но то съществува като законов принцип и следва да бъде спазвано от всеки един председател на съда.

И последно. Считам, че за да осъществява ефективно правомощията си, председателят на съда трябва да правораздава. Само по този начин той би могъл да има истинска ежедневна информация за работата на съда и разбиране за проблемите на съдиите и на съдебните заседатели, а така също и да поддържа професионализма си.

С това приключвам краткото представяне на моята концепция. Готова съм да отговарям на вашите въпроси.

Благодаря за вниманието!

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Благодаря Ви, съдия Янкулова! В рамките на няколко минути над определените 20 минути по правилата, приети от Висшия съдебен съвет.

Преминаваме към обобщените въпроси на Комисията по правни и институционални въпроси, която, съобразно правилата, има задължението да обобщи постъпилите и обявени на сайта на Висшия съдебен съвет въпроси от неправителствени организации.

Първи въпрос. Необходима ли е реформа в съдебната карта на административните съдилища? Това е въпрос от Български институт за правни инициативи (БИПИ).

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Аз мисля, че отговорих на въпроса в своето кратко изложение, но пак ще кажа. Ние имаме система на административното правосъдие, в която очевидно има недобре балансирано разпределение на правосъдната функция. Считам обаче, че не е разумно започването на реформата отдолу, защото преди десет години създадохме 28 съдилища, без да сме наясно колко ще бъдат ангажирани. Сега, десет години по-късно, ако започнем със съкращаването на тези съдилища, без да сме наясно колко от правосъдната функция на Върховния административен съд би могла да бъде разпределена равномерно между тях, мисля, че също ще сбъркаме.

Благодаря Ви!

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Втори въпрос. Къде намирате ролята на председателя на Върховния административен съд за уеднаквяването на съдебната практика по административни дела и за квалификацията на административните съдии? Тълкувателната

дейност на Върховния административен съд в момента допринася ли в достатъчна степен за уеднаквяването на съдебната практика?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Аз посочих в експозето си и пак ще кажа. Считам, че изключително голяма е отговорността на председателя на Върховния административен съд за уеднаквяване на съдебната практика. Това не може да се случи просто така - с един замах. Изисква изключително сериозна работа по анализ на съдебната практика, по сравнителноправни анализи, по запознаване с практиката на двата съда, по обсъждане, по дискутиране, защото процесът на формиране на съдийското решение трябва да бъде по метода на убеждението и по метода на разбирането.

Що се отнася до тълкувателната дейност, аз в концепцията си съм посочила, че имам малко специфично отношение към тълкувателната дейност. Тълкувателната дейност не е конституционно установена дейност на върховните съдилища. Конституцията казва ясно какви са функциите на Върховния административен съд. Законът е този, който определя тълкувателните правомощия на Върховния административен съд. В същото време обаче Конституцията казва, че когато постановява своя акт, съдът е длъжен да се съобрази единствено и само със закона. Законът за съдебната власт обаче задължава съдиите да се съобразяват с тълкувателните решения. Тълкувателните решения не са правосъдна дейност, те са априори, извън фактите, и фактически това, което ние правим, е да даваме тълкуване на правото извън фактите. Разбира се, така или иначе тази дейност е законово установена; ние я осъществяваме. Доста се активира тази дейност във Върховния административен съд. Считам, че тя има възможности за подобряване по отношение на нейното качество.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Благодаря Ви!

Преминаваме към третия въпрос. Как гледате на възможността за използване на медиация в административния процес с цел постигане на споразумение по чл. 20 от АПК?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: По принцип този въпрос изисква две уточнения. Административният процес - ако разглеждаме в широкия смисъл на думата - обхваща и фазата на административното производство, и фазата на съдебното производство. Медиация на фазата на съдебното производство няма как да имаме. Дали ще има медиация на фазата на административното производство пред органа? Би могло да има медиация дотолкова, доколкото органът има възможности да действа в рамките на някаква оперативна самостоятелност. Много е деликатно. Това са властови правомощия и прибягването към едни способности, които са специфични и може би работещи за частноправните отношения, малко се съмнявам, че биха могли да бъдат ефективни и в областта на публичните отношения.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Следващият въпрос е за ролята на председателя на Върховния административен съд като член по право във Висшия съдебен съвет.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Ролята на председателя виждам като ролята на всеки един член на Висшия съдебен съвет. Разбира се, активност може би по-голяма, с оглед на участието му в работата на Съдийската колегия, виждам.

Що се отнася до основните задължения на Пленума, аз мисля, че най-важното нещо, което трябва да стои като задача на Висшия съдебен съвет, е и това, което посочих като задача и на председателя на Върховния административен съд - създаването на среда, която гарантира независимостта на съдебната власт и на съдиите. Разбира се, аз имам своите виждания по отношение на

дисциплинарната практика. Считам лично аз, че до дисциплинарно наказване на съдиите за неспазване на процесуални срокове следва да се стига, след като са направени възможности за други решения - да се разбере защо съдията е стигнал до това нарушение, какви са причините, едва тогава бих преминала към дисциплинарно наказание. Може би нямам достатъчно информация за действително мащаба и значението на нарушенията, но на този етап това е моето разбиране.

Благодаря!

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Следващият въпрос е поставен от Съюза на одиторите от Сметната палата. Как априори схващате понятието за корупция, и в частност за тази в съдебната власт?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Понеже въпросът е за априори схващане, априори схващам корупцията като злоупотреба с власт за лична полза. Не виждам никаква разлика в корупцията в отделните различни сфери.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Сега преминаваме към въпросите в становището с въпроси от Съюза на одиторите. Заявих по-рано днес, че въпреки становището на Комисията по правни и институционални въпроси, ще ги допусна, тъй като от електронни медии бях упрекната, че упражнявам цензура върху поставени въпроси.

Първият въпрос. Приносът на *Bulgarus Bononiensis*, или вече този на настоящия състав на ВСС, е по-значим за академизма и световната юриспруденция?

Буди усмивка, но е въпрос.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Аз не зная Висшият съдебен съвет да има академичен принос. Академичен принос значи принос, откъснат от практиката. А доколкото зная, вие сте изцяло в практиката, така

че двата сравними фактори не ми позволяват да направя разумен отговор.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Втори въпрос. Ако бяхте член на ВСС по право, бихте ли инициирала становище на Съвета по подложения на обществено обсъждане законопроект за мерките срещу изпирането на пари? Становището ви по факта, че срещу този законопроект, иницииран от ДАНС и МВР, се обявиха 80 неправителствени организации.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Вероятно бих разгледала най-малко законопроекта, за да мога да преценя дали той е относим към работата на Висшия съдебен съвет и към съдебната власт.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Може ли прокуратурата като цяло да намери своята по-съществена и общественополезна роля в административния процес, вместо в наказателния процес, примерно, с инициативност и протести срещу подзаконовни нормативни актове или правни норми от подзаконовни нормативни актове?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Честно казано, не разбирам въпроса, защото Прокуратурата и сега, съгласно чл. 127, т. 5 от Конституцията, има правомощие да предприема действия за отмяна на административни актове и, повярвайте ми, го прави редовно.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Кой държавен орган наследи по правоприемство и при условията на новия конституционнопреден режим функцията на ликвидирания през 1990 г. „Държавен и народен контрол“, създаден през 1947 г.? Приемате ли за вярно съждението на главния прокурор, че прокуратурата не е „комитет за държавен и народен контрол“?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Доколкото съм информирана за Сметната палата, приемам за вярно и за съответно на правомощията на прокуратурата становището на главния прокурор.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Трябва ли да бъде възстановена съдебната функция на Сметната ни палата, т.е. така, както е de jure в периода от 9 март 1925 г. до 1947 г.? Каква юридическа отговорност да дири Сметната палата в публичния сектор - административна и/или деликтна? При фрапантни закононарушения и лошо управление, установени с одит, допада ли Ви, примерно, административното наказание „лишаване от право да се заема длъжност в публичния сектор“ за определен срок, а може при особено тежки случаи и доживот, за да бъде реализирана санкционно-управленската отговорност по Глава втора? Как България при условията на новата си Конституция претвори във вътрешно право концепцията и принципите от декларациите от Лима и Мексико и последвалите ги две резолюции на Генералната асамблея на ООН от 2011 г. и 2014 г.?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Благодаря! Без промяна на Конституцията не виждам как това би могло да се случи, защото това би било една особена юрисдикция.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Какво приемате и какво отхвърляте във визията си за развитието на Върховния административен съд и Висшия съдебен съвет от сегашните им управления и ръководни екипи?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Мисля, че съм отговорила достатъчно подробно в концепцията и в експозето си.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Допада ли ви идеята първото управленско решение на Пленума на новия Висш съдебен съвет да е: 3/4 от 444 щатни бройки за следователи да се трансформират в

съдийски, примерно за/в най-натоварените съдилища в страната - Софийски районен съд, Софийски градски съд, Административен съд София-град и Върховен административен съд?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Ако стана член по право на следващия Висш съдебен съвет, не бих работила Висшият съдебен съвет да взема решения по идеи.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Има ли нужда и съдебната власт от въвеждането на принципите на пълна изборност и мандатност по подобие на другите власти, т.е. без т.нар. „несменяемост" по чл. 129, ал. 3 от Конституцията?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Категорично не.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Потребна ли е на законодателя експертизата на съдебната власт под формата на законодателна инициатива? Чия да бъде последната (става дума за законодателната инициатива - уточнение на Ц.Цачева) - на ВСС, ВКС, ВАС, главен прокурор, или на всички изброени?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Не считам, че е необходимо, защото би било нарушение на баланса на властите.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: На десетия въпрос отговорихте - априори за схващането на понятието за корупция. 11. Вярно ли е съждението: „Висшият съдебен съвет е най-корумпираният висш държавен орган в България"?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Базата за сравнение е излишна.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Настъпи ли времето Върховният административен съд да бъде ръководен от жена?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: На този въпрос не смятам да отговарям.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Молим всеки кандидат (повтарям, че това са въпросите на Съюза на одиторите) да даде своя правен

анализ с коментар на мотивите за един съдебен акт по избор, докладван от другия кандидат, примерно на Решение № 10945/02.08.2012 г. по административно дело № 2028 от същата година.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Въздържам се от отговор на този въпрос.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, имате възможност да зададете вашите въпроси към съдия Янкулова. Заповядайте!

МАГДАЛЕНА ЛАЗАРОВА: Благодаря, г-жо Министър!

Г-жо Янкулова, във Вашата концепция, която е изключително детайлна, задълбочена и амбициозна, сте посочила, че *„задължение на председателя е да представя съда и съдиите в обществото по начин, който да повишава доверието в тях“*. Моят въпрос е свързано точно с това Ваше изречение. С какви конкретни действия, ако днес Ви бъде гласувано доверие, бихте повишила авторитета на Върховния административен съд, съответно и на съдебната система?

Вторият ми въпрос, както и към предишния кандидат, е свързан с екипа, с който евентуално ще реализиране Вашата концепция, представена днес пред нас. По какви критерии ще изберете Вашия екип?

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Слушаме Ви.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Благодаря Ви! Аз не знам дали ще успея да повиша авторитета, но ще пробвам. Считам, че един от начините за повишаване на авторитета на, да не говорим за съдебната власт, а за Върховния административен съд, това е с качеството на нашето правораздаване. Само чрез подобряване на качеството на нашето правораздаване ние можем да повишим

доверието, защото доверие има тогава, когато хората виждат действително качествена работа. Именно заради това аз в експозето си посочих конкретните ангажименти, които считам, че председателят на Върховния административен съд следва да осъществява в тази насока. Може би не е необходимо да ги повтарям пак, но изключително много държа да работим за подобряване на качеството, защото ние имаме една изключителна бързина на постановяване на съдебните актове. Повярвайте ми, това 80% в едномесечен срок е направо невероятно. Друг е въпросът, че ние действително не можем да ги разгледаме в разумен срок и тук вече идва големият проблем. Ето това е другото, за което бих работила и именно заради това изключително много съм наблегнала в концепцията си на начините на балансиране на осъществяването на правосъдната функция.

Що се отнася до екипа, аз съм изключително удовлетворена, защото в закона в правомощията на Пленума изрично е вписано, че той дава становище и за заместник-председателите, и за ръководителите на отделения. И да не беше записано, аз лично щях да постъпя точно по този начин. Ако трябва да направя кратък портрет на тези, които бих предложила, за мен изключително важно е те, първо, действително да са много добри професионалисти. Освен това считам, че те трябва да умеят да поддържат добра атмосфера в отделението и в колегията, защото само тогава, когато има една спокойна работна атмосфера в съответното отделение, може да се работи за повишаване на качеството. Така че за мен предложенията, тъй като ще бъдат и въпрос на обсъждане на колегите, са един вид оценка за работата на колегите и ако колегите сметат, че тези хора са достойни и могат да ги ръководят, биха винаги намерили и моето одобрение.

Благодаря!

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси?

Г-н Цацаров.

СОТИР ЦАЦАРОВ: Уважаема г-жо Янкулова, същия въпрос зададох и на другия кандидат, съвсем кратък въпрос: позицията Ви по отношение на мястото на Прокуратурата в съдебната власт.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Слушаме отговора Ви.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Благодаря Ви! Разбирам защо задавате този въпрос, но да Ви кажа честно, аз имам по-различно усещане. Какво имам предвид? Ние говорим за мястото, като че ли мястото е функцията; мястото е отчетността; мястото е качеството. Ако ние вземем една ябълка и я преместим от тази страна на тази страна, тя няма да стане круша. Значи не е въпросът в мястото, а въпросът е в това как ние работим. Точно толкова, колкото този въпрос се отнася за прокуратурата, той се отнася и за съда и аз го казах ясно и открито в моята концепция. Така че мисля, че този въпрос, поне пред мен, не стои.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси? Заповядайте!

ТЕОДОРА ТОЧКОВА: Явно следваме поредността на задаване на въпроси при изслушването на предния кандидат за председател на Върховния административен съд.

Г-жо Янкулова, аз искам да попитам, ако бъдете избрана за председател на Върховния административен съд, считате ли, че са необходими, и какви конкретно, мерки Вие, като бъдещ председател на съда, ще предприемате за обезпечаване на нормалната работа на съдиите в съда. Смятате ли, че са необходими, и какви конкретно, мерки за подобряване на материално-техническата база; за организацията на съдебните

заседания; за организацията на работата на съдебната администрация?

Вторият ми въпрос, който също зададох е: какви мерки бихте предприела при сегашната нормативна база, определяща компетентността на Върховния административен съд като първа и касационна инстанция, по отношение на това да се създаде организация по насрочване на делата във Върховния административен съд в по-кратки срокове, а не в наблюдаваните досега от Инспектората срокове от осем, девет месеца, една година?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Благодаря Ви!

По отношение на ресурсното осигуряване на работата на Върховния административен съд. Аз изрично посочих в презентацията си, а и в концепцията съм посочила, че това е действително много труден въпрос в момента за Върховния административен съд, особено ако законодателят предпочете екстензивния начин на решаване на въпроса за промяна на подсъдността, за намаляване на натовареността, т.е., ако законодателят не промени по някакъв начин разпределението на правосъдната функция, което да доведе до намаляване на натовареността на Върховния административен съд, така или иначе както Вие, предполагам и следващия Висш съдебен съвет ще бъде принуден да вземе решение за увеличение на бройката на съдиите във Върховния административен съд, защото (вързвайки втория Ви въпрос) наистина насрочването е на недопустимо далечно разстояние. Това обаче - записала съм и в концепцията си изрично - автоматично поставя въпроса за материалната база, защото в момента сградата не може да поеме повече никого, т.е. нерешавайки въпроса с балансирането на правосъдната функция, веднага

увеличаваме ресурса за осъществяването на правосъдната функция от Върховния административен съд, защото имаме увеличаване на броя на съдиите, имаме необходимост от материална база, което всичко значи допълнителен финансов ресурс.

Що се отнася до организацията на работата на администрацията - не защото току-що влезе председателят - но да Ви кажа честно, не виждам особен проблем, който да съществува в момента, защото от гледна точка на необходимата численост на служебен състав Върховният административен съд е нормално обезпечен, т.е. организацията, самата организация на работа вътре във Върховния административен съд не бих казала, че страда от някакви сериозни недостатъци. Винаги може да имаш различен поглед; това не е толкова фатално. Проблемът по-скоро е действително с материалната база. Той обаче, както посочих и в презентацията си, не е от компетентността на председателя на Върховния административен съд.

По отношение на съдебните заседания трябва да Ви кажа, че поне аз доколкото съм информирана, разпределението на съдебните заседания, ако това имате предвид, то е направено на базата на прецизното изчисление на броя на съдебните зали, с които разполага Върховният административен съд, на броя на отделенията, които заседават. Ако имате предвид да увеличим броя на заседанията, това веднага (и с това ще отговоря и на следващия Ви въпрос) изисква да се реши големия въпрос какво искаме - да насрочваме веднага по десетина дела и да ги пишем половин година, или да насрочваме след половин година и да пишем дела в рамките на разумен срок. На този етап аз лично не бих могла да ви предложа решение.

Благодаря!

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси?

Г-жа Карагьозова.

ГАЛИНА КАРАГЬОЗОВА: Благодаря Ви, г-жо Министър!

Г-жо Янкулова, зададох същите въпроси и на колегата Чолаков, само че по един от въпросите - по отношение на анализа на практиката на европейските съдилища - Вие имате развито становище, което напълно ме удовлетворява, в концепцията, затова ще Ви задам останалите три въпроса.

Първо, да направите, макар и кратичък, коментар на предложението за изменение на Административнопроцесуалния кодекс (АПК). В концепцията колегата Чолаков някои от управленските си намерения изцяло е съобразил с евентуалното приемане на измененията в Административнопроцесуалния кодекс, въпреки че (моето мнение изразявам) според мен има сериозни проблеми с някои от разрешенията, които дава АПК. В този смисъл ще Ви помоля и за Вашия коментар.

Другият ми въпрос касае съдебните помощници. И Вие на стр.27 в концепцията си, и колегата Чолаков наблягате основно на обучението на съдебните помощници и задължителното, разбира се, за да могат да осъществяват добре своите законови функции, повишаване на тяхната квалификация. Моят въпрос е свързан по-скоро с това: Виждате ли някакви мерки, които биха могли да се изпълнят на входа на приемането на съдебните помощници по отношение на провеждане на конкурси или промяна на правила, или завишаване на критериите, на които те следва да отговарят за стаж, или за каквото и да е друго, компетентност, за да могат действително тези хора да бъдат едни адекватни помощници на съдиите в тяхната правораздавателна функция? Колегата Чолаков

се спря на тяхното атестиране. Стигнем ли до атестиране, това означава, че вече съдебният помощник е в системата и много трудно вече се взема решение, ако той не притежава необходимите качества.

Третият ми въпрос касае случайното разпределение. Вие изрично сте разработила темата като една от гаранциите за осъществяване на добро правосъдие, но все пак ми се иска да наблегнем на тази тема и да разширите виждането си как председателят би могъл да гарантира добро използване на инструмента на случайното разпределение.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Имате възможност да отговорите.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Благодаря Ви, г-жо Министър!

По проекта на Административнопроцесуалния кодекс. Изключително сериозен проект на един акт, който по своята същност е значително модерен, служи ни десет години и безспорно е време да се направи преценка за неговата ефективност. И аз като колегата Чолаков ще кажа обаче, за съжаление, че тази промяна не се случи след задълбочено сред широките правни среди обсъждане на предложенията и на показалите в работата ни непълноти на закона. Аз имаме сериозни притеснения по отношение на проекта на закона. Той е продиктуван от едно много добро намерение, по-скоро бих казала две намерения - едното е електронното правосъдие, другото е намалението на натовареността на Върховния административен съд, но считам, че начините за решаване на тези два проблема, които са като основни, биха могли да бъдат и подобвени. Имам притеснения по отношение на правото на защита на гражданите. Имам притеснения по отношение на закритите касационни производства. Имам притеснения по отношение на призоваването. Считам за изключително опасно дефинирането в правна норма на

понятието „съществено процесуално нарушение“ и още доста, доста други неща, които породиха в мен чисто професионални въпроси.

Само да допълня. Сетих се, че в края на краищата и аз съм го засегнала в концепцията си, не само колегата Чолаков, затова, защото минал законопроект на първо четене е обективен факт в правната действителност. Ние отчитаме факта, че е на първо четене, но така или иначе трябва да имаме някаква идея за това как ще се отрази това върху нашата дейност. Между впрочем, на обсъждането в Пленума на Върховния административен съд колегите изразиха доста сериозно аргументи против някои от предложените решения.

По отношение на съдебните помощници. Аз категорично считам, че освен законово установените изисквания за подбор на съдебните помощници, за Върховния административен съд, е изключително необходимо поставянето на допълнителни изисквания, най-малкото за определен професионален стаж, защото самото име на длъжността е „помощник“. Т.е. той трябва да бъде в моя помощ. Не е разумно аз да отделям от моето време, което така или иначе, както посочихте, е изключително ограничено, да започнем тепърва да се обучаваме за това как се пишат дела, кое е важното и значимото. Може би аз и на Пленума споменах, че трябва да обсъдим и опита на ВАС, трябва да обмислим по-добре, защото действително в момента, поне по мое мнение, ограничено мнение, съдебния помощник не е това, което сме си представяли, че трябва да бъде.

Случайното разпределение на делата... Вижте, няма какво да се лъжем - всяка една система може да бъде манипулирана, ако човек реши по някакъв начин да я манипулира. Но аз мисля, че ние не трябва да подхождаме с недоверие. Ами, в

края на краищата тези заместник-председатели и ръководители на отделения са избрани в резултат на доверието, което им е оказал Пленумът. Т.е. безспорно, ако има данни и факти, винаги ще се вземат мерки, но няма как да се очаква ежедневно да се осъществява контрол върху разпределението. Лично аз съм си направила труда да вляза и да видя достатъчно ли ясно се вижда разпределението, което се получава. Не виждам никакви сериозни проблеми в момента. Аз и на презентацията казах: тази система в момента добре работи. Не виждам основание, което добре работи да търсим начин да го zlepоставяме.

Благодаря Ви.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Очакваме следващите въпроси.

Г-жа Ковачева.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Моят въпрос е свързан с разпределението на делата по отделенията, защото се вижда от статистическите данни, с които всички ние се запознахме, има го и в двете концепции - налице е дисбаланс в натоварването между отделенията в съда., т.е. едни съдии са с по-малко в сравнение с други. Как виждате преодоляването на този проблем, защото преместването на материя от едно отделение в друго, е свързано с всички произтичащи от това последици и трудности, както за съдиите, така и за правосъдието въобще?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Разпределението на материята между отделенията действително е изключително чувствителен въпрос за съдиите от ВАС. Това пролича и от обсъждането на Пленума. В концепцията си съм посочила, че в годините, в рамките на тези 7,8 години, постъпленията на делата варират с 8-9%. Това значи около 1500 дела, това значи по 17 дела на човек допълнително. Т.е. много е трудно, тъй като ние не си организираме

сами дейността, а това, което дойде при нас него работим. Но, много е трудно в определен момент да се прецени дали няма да се увеличи броят на определен вид административни дела. Това неминуемо веднага ще рефлектира върху периода на насрочването и за да се намали този период на насрочване, председателят ще бъде принуден да направи някаква промяна. Сега, безспорно един преглед на постъпленията през последните години, би било чудесно, защото може да се посочи и да се установи някаква тенденция в постъпленията. Имаме и разпределена материя, която би могла да се съчетае в едно от отделение, тъй като касае един вид правоотношение. Т.е. имаме тук възможности за някакво маневриране. Това, което мен ме притеснява повече и което не бих допуснала, е по-скоро изземването на материя и предаването на материята на друго отделение, без видима причина, за прекомерна натовареност или постъпление на дела. Това нещо, което не би трябвало председателят да допуска, защото това значи, че променя съдебната практика, това значи, че изземва без основание една материя от един кръг съдии и я предоставя на друг.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Г-н Калпакчиев.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Благодаря.

Съдия Янкулова, имам няколко въпроса към Вас. Вие вече отговорихме за назначенията, квалификацията, обученията, оценката за дейността на съдебните помощници. Аз искам конкретно във връзка с тази тема да задам въпроса, тъй като според мен, той е основополагащият, както и Вие отбелязахте, за първоначалния достъп на високо квалифицирани, добре подготвени юристи до тази специфична длъжност. Аз споделям Вашето мнение, изразявал съм го и при дискусиите, които сме водили тук, затова, че статуса на съдебния помощник, така както в ЗСВ и в Правилника за

администрацията е уреден, не е съвсем ясен. Това е проблем, разбира се, на законодателя. Но, така или иначе, в случая имам предвид нещо друго. Затова, че все пак в рамките на правомощията, с които всеки председател разполага, има вече такива добри примери в някои съдилища, би могло да се подобри процедурата за назначаване. Има такъв добър пример, казах, в някои съдилища. Но, кажете ми как Вие смятате, че би могло да се подобри този вход, грубо казано, конкурсната процедура за назначение, така че да се избегнат и роднински и непотиски назначения? Аз коментирах преди малко с колегата Чолаков за това, че в годините са ставали известни конкретни факти, не слухове или необосновани твърдения, за това, че в този съд не малък брой от съдебните помощници са в роднински отношения или със съдии от този съд или от други съдилища, или с колеги съдии, което така или иначе създава едно впечатление за неуместност.

Вторият ми въпрос, е свързан със станали също публично известни няколко случая през тази година, конкретно говоря, сигурно и в по-далечното минало има такива случаи, конкретно свързани с административното правосъдие, за това висши представители на другите власти да коментират конкретни съдебни действия или актове на съдии, по начин, който аз лично смятам, че е неподходящ. Вашето становище, независимо, че Вие сте коментирали този въпрос на изслушването пред Пленума, но и тук да кажете: в конкретните ситуации, които визирам за съдии от Административен съд - Бургас и мисля, че беше акт на ВАС, какво смятате, че трябва да е реакцията на председателя на съда или пък на други субекти, които имат отношение във връзка с защита независимостта на съдиите?

Това са въпросите ми. Благодаря.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Благодаря Ви.

По отношение на съдебните помощници считам, че подобряването на изискванията към тяхното назначаване е ключово. Защото действително тогава, когато те вече са назначени, значи ние сме ги приели такива каквито са и трябва да работим за да подобрят те квалификацията си. Т.е. изместваме отговорността и тежестта постфактум.

Що се отнася до роднинските назначения, може да ви прозвучи малко странно, но мен лично ме интересува не на кого е дете, а колко е професионалист. Ако той отговаря на всички изисквания на закона, ние не можем да забраним на никого да кандидатства. Действително, ако те вече се намират в конфликт на интереси, няма да работят заедно. Но така априори не бих могла да кажа, въпросът е по-скоро отговаря ли на професионалните критерии за назначаване.

Що се отнася до коментирането от другите власти и органи на актовете на ВАС, ние не можем да избегнем това. Нашите актове засягат тяхната дейност и това е обективен факт. Т.е. така или иначе, логично е да очакваме от страната по делото някакъв коментар. Това, което аз лично не приемам не само като кандидат за председател или за член на ВСС, а и като съдия във ВАС, е личностната нападка към съдията по повод на даден съдебен акт. Утре, този същият съдия ще постанови съдебен акт, от който конкретният орган ще бъде доволен и ще излезе ли тогава да каже, че този съдия вече е по-добър?! Т.е. трябва да се научим да правим разлика между коментара на съдебното решение, което ОК, разбираме, и съда е човек, сигурно сме сбъркали, възможно е, ще го видим, ще обсъдим, ще помислим, и от личните нападки срещу

съдията, които считам, че са недопустими. В това отношение виждам и ролята на председателя на ВАС и на ВСС.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Следващите въпроси?

Г-жа Найденова.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря, г-жо Министър.

Г-жо Янкулова, първият ми въпрос е свързан със засегнатата и във Вашата концепция, и малко по-рано във Вашето изложение развита теза за реформа на съдебната карта, касаеща административното правосъдие, а във Вашата концепция сте развили и Вашите идеи с едни законодателни предложения, които от моя скромен опит в последните 5 години, в рамките на мандата на този ВСС, смея да кажа, че не са намерили развитие. Нееднократно този състав на ВСС, разбира се, със съдействие на съдиите от ВАС е отправял предложения към законодателя за мерки, които да облекчат натовареността и на ВАС, и да разпределят по-балансирано натовареността на административните съдилища. В тази връзка и с оглед отправяни няколко пъти предложения, както от служебния министър на правосъдието в началото на годината, така и от г-жа Цачева като министър на правосъдието сега, за подкрепа от Службата за подкрепа на структурните реформи към ЕК, намирате ли една такава помощ, която да бъде оказана на системата на административното правосъдие за оценка на неговата ефективност и предприемане на мерки за равномерно разпределение за удачна? Привърженик ли сте на искане, ако бъдете избрана за председател на ВАС, бихте ли се присъединили, инициирали и подкрепили такова искане, което държавата ни да отправи към Службата за подкрепа на структурните реформи? Задавам го този въпрос и започнах предисловието с идеята, че по моя лична преценка, може би това

ще се окаже онзи липсващ механизъм, който да провокира интереса на субектите в законодателния процес към натовареността на съдиите в системата на административното правосъдие, дотолкова, доколкото въпреки данните в Информационното табло цитирани от ЕК за бързината, стана ясно както от Вашата концепция, така и от концепцията на другия кандидат, че това е за сметка на много лишения, които съдиите в системата на административното правосъдие си спазват и конкретно привърженик ли сте на такава подкрепа?

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Да!

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Сега, обичайно дължината на въпроса по време се очаква да е по-малка от времето, което е необходимо за отговор.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Ами, да приемем, че въпросът беше така изчерпателен, че да позволи на кандидата да отговори еднозначно. /оживление/ Предисловието беше важно, тъй като кандидатите не са длъжни да са детайлно запознати с дебатите тук по тази тема.

Вторият въпрос, по темата обществено доверие, публичност, откритост в дейността на председателя на ВАС, бихте ли публикували, ако бъдете избрана, на интернет страницата, актовете, административните заповеди на председателя, свързани с организацията и другите административни дейности, които той осъществява? Бихте ли направили достъпни всички административни заповеди на председателя на съда?

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Слушаме отговорът Ви.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Благодаря, г-жо Министър.

Краткият отговор е „Не“; по-дългият отговор е балансиран и ще Ви кажа: няма как и не е необходимо абсолютно

всички заповеди да бъдат публично достъпни. Това са вътрешноорганизационни, някой път, заповеди. И сега, в момента, на страницата на ВАС се намират всички нормативни актове, които са относими. Какво имам предвид? - Някой път вътрешнооборотната поща включва включително заповеди за отпуски, за работи... Това са ненужни неща навън. Но, ако има заповеди, които са относими за правосъдната функция, като например заповедта за натоварването или заповедта за разпределението на материята, това безспорно трябва да бъде публично достъпно, защото е в изпълнение на правосъдната функция. Т.е. не може да се каже: всички заповеди ще бъдат публично достъпни, но трябва да се направи разграничение и критерият за разграничението е правосъдната функция. Тези актове, които регламентират правосъдната функция, трябва да бъдат публично достъпни, но тези, които са чисто вътрешноорганизационни, те не са необходими.

Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други въпроси? Не виждам такива.

Благодаря Ви, съдия Янкулова, за Вашето представяне и отговорите, които дадохте на зададените Ви въпроси.

СОНЯ ЯНКУЛОВА: Благодаря на всички. Лека работа!

/Соня Янкулова напуска залата/

Уважаеми членове на ВСС, съгласно процедурните правила, след като приключи представянето на кандидатите и те отговориха на зададените от вас въпроси, имате възможност всеки един от вас да изрази становище, преди да се премине към гласуване. Има ли подобно желание от някой от членовете на Съвета или считаме, че със зададените въпроси по същество кандидатите са отговорили и, че всеки ще изрази волята си по начина, по който гласува?

Г-жа Ковачева.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Уважаеми колеги, след изслушването на кандидатите, представянето на техните концепции и на вижданията им за работата, и управлението на ВАС, аз ще подкрепя кандидатурата на съдия Янкулова и накратко ще изложа мотивите за това свое решение.

На първо място намирам, че професионалната биография и личните качества на съдия Янкулова изцяло отговарят на профила, който е очертан в ЗСВ за длъжността „председател“ на ВАС. Ясно е, че ВАС и съдиите са изправени пред сериозни предизвикателства и проблеми, които предстоят да бъдат решени. Те бяха очертани днес пред нас и от двамата кандидати. Надграждането на постигнатото до този момент, защото ние всички знаем, че нищо не започва от днес, и второ, достиженията в работата на този съд трябва да бъдат отчетени и адмирирани. Успешното преодоляване на слабостите и на проблемите, които бяха посочени днес, мисля, че могат да бъдат постигнати с тази решителност и с тази ясна визия за бъдещото развитие на съда, които бяха показани от съдия Янкулова в днешното изслушване. Нейната концепция според мен се отличава с направения анализ на състоянието на съда, с конкретните изводи от този анализ, с дефинирането на стратегическата цел, която стои пред този съд, а това е качествено и ефективно правосъдие, със средствата и с начина за прилагането им и за решаването им. Отговорите, които даде съдия Янкулова и по време на изслушването ѝ пред Пленума на съдиите от ВАС според мен също показва, че пред нас е съдия, която познава ситуацията в съда, който на базата на натрупаните професионални и лични умения, опит и знания, отговаря убедително, отговаря открито пред колегите си. Според мен тя

проявява качествата на лидер, който би съумял да изслушва мнението на колегите си, който е толерантен и отговорен пред съдиите, за който съдийската независимост е поставена на първо място, като основно условие за изпълнение на правосъдната функция на съда, който се отнася с уважение и дълбоко разбиране към проблемите на съдийската общност в сферата на административното правосъдие, и който е решителен и готов да носи управленска отговорност за решенията, които трябва да взема председателят на съда.

Справедливото кариерно израстване много пъти е било дискутирано в тази зала, в различни избори и аз мисля, че то е основна отговорност на ВСС, независимо от неговия персонален състав и спазването на този принцип във всяка една изборна процедура, дава увереност в магистратурата, че проявеният професионализъм и интегритет, натрупаната компетентност, натрупаните знания, последователното изкачване в съдебната йерархия, качествата да се организира и управлява един съд, са все критерии, по които трябва да бъдат оценени обективно и отговорно проявените индивидуални способности на всеки кандидат. Затова мисля, че ние сме длъжни да убедим с мотивите си всеки един избор и особено в настоящия, когато избираме председател на върховен съд, че прилагайки тези критерии, ние отчитаме качествата на кандидата, неговите способности и не използваме стандартни мотиви, които биха могли да бъдат приложени към всяка процедура. Много бяха въпросите, които бяха очертани днес пред вас и те касаят съдебната практика, вътрешноорганизационни въпроси свързани с формиране на съдебни състави, правила за командироване, решаване на въпроса за натовареността, който е ключов за цялата работа на съда и за състоянието на

административното правораздаване. За мен отговорите, които даде съдия Янкулова бяха убедителни, решенията, които предлага са изпълними и практиките, които тя заяви, че ще прилага в управлението на този съд, ако бъде избрана, според мен считам, че ще допринесат за положителното развитие на съда, за подобряване на състоянието на административното правораздаване и за издигане на авторитета на съда, без, разбира се, да искам да кажа нещо лошо в тази насока. Поради всички тези причини, аз лично намирам, че съдия Янкулова притежава необходимите качества, за да бъде избрана за длъжността „председател“ на Върховен административен съд.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други членове на Съвета?

Заповядайте, г-н Колев.

ГЕОРГИ КОЛЕВ: Процедура с участието на двама кандидати, безспорно и двамата отлични професионалисти. Съдия Янкулова - отлично подготвен професионалист, високо ерудиран човек, съдия в пълния смисъл на думата във ВАС. Не бих могъл да кажа каквито и да било негативи за нея. Георги Чолаков - отново отличен професионалист, едно много задълбочено познаване в областта на административното право във всичките му аспекти. Не мисля, че има съдия и колега във ВАС, който да отрече качествата на Чолаков в професионално отношение. Оттам нататък, какви са задачите на председателя на ВАС, поне по мои виждания?

На първо място, да запази авторитета на административното правосъдие. В тази област мисля, че и двамата кандидати имат съответните качества. На второ място, да осигури тази среда за работа на колегите си, която да осигури максимална ефективност на тяхната работа. Нека не се заблуждаваме - председателят на ВАС няма преки правораздавателни функции. Не

би могъл да има такива, доколкото има ред други задължения. Но той е длъжен да осигури именно тази среда на работа, именно такъв микроклимат, който да осигури на всички останали съдии във ВАС, както и администрацията, да изпълняват своите задължения без проблеми. И да ги изпълнява по начин, че все пак да имат удоволствие от работата. В тази част мисля, че по-добрият кандидат е съдия Чолаков. Той успешно би се справил именно с тази задача - осигуряване на съответния микроклимат, осигуряване на взаимоотношенията между колегите, които биха довели до изграждането на един сериозен колектив и провеждането на една безпроблемна работа, както на колегите, така и на администрацията на ВАС. Години имам наблюдения върху неговата дейност и определено мога да кажа, че той е човек, който успява да се запознае с проблемите на колегите си и съответно да намери разрешението. Мисля, че именно това е качеството на всеки един административен ръководител. Ако съответният административен ръководител не успее да осигури именно този климат, то тогава би се провалил и с останалите си задачи, както и в основните такива. В крайна сметка административното правосъдие следва да бъде насочено към гражданите, но няма как това да се реализира, ако колегите, които го прилагат на върховно равнище не работят ефективно. В крайна сметка това е основната задача на административния ръководител. Мисля, че това, което е показал до момента като отношение, както към съдиите във ВАС, така и към съответната администрация, освен, разбира се, както казах, едно задълбочено познаване на всички проблеми в областта на административното право, го прави именно най-добрия кандидат. Не случайна и оценката на колегите във ВАС за колегата Чолаков, а именно е избор на Пленума на ВАС. Няма как множество колеги,

повече от половината, да изберат неговата кандидатура и да получи съответно тяхната подкрепа, ако те имаха различна оценка. Тук говорим за върховни съдии, те много трудно биха могли да бъдат манипулирани или каквото и да било друго. Всеки един от тях има собствено мнение, собствено становище и го отстоява с всички възможни средства. Това е безспорен факт.

При днешното изслушване бяха поставени множество въпроси. Лично аз оценявам повече от тях, като насочим именно към тези неща, които както аз, така и съответните мои заместници и председатели на отделения, не сме успели да свършим. Безспорно е така - има много неща, които следва да бъдат свършени или пък не сме ги свършили достатъчно добре и това е абсолютен факт. Но нали затова е въпросът за надграждането и за продължението, нали затова следва следващият председател да довърши, да доразвие или пък да промени тези неща, които не са достатъчно добри. Мисля, че колегата Чолаков набеляза основните пунктове и основните направления, по които това може да се случи. Както и промяната на това, което не е достатъчно добро, може би. Аз считам, че както неговата концепция, така и отговорите на въпросите, които даде днес пред нас, са достатъчно ясни и сочат именно това, че той успешно би се справил с длъжността „председател“ на Върховния административен съд. Освен личното ми становище, аз винаги безспорно съм подкрепял колегата Чолаков, аз съм длъжен да се съобразя и със становището на Пленума, затова ще го подкрепя.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други мнения?

Г-н Панов.

ЛОЗАН ПАНОВ: Уважаема г-жо Министър, уважаеми колеги, аз ще подкрепя колегата, който пред нас припомни една

сентенция, че съдебната независимост е състояние на духа. И не само ни го припомни, но и със своето поведение като професионалист, със своето кариерно израстване, със своята концепция и своето представяне в днешния ден показва, че е способен да поддържа именно това така необходимо състояние на духа. Но преди да се спра на професионалните качества на магистрата, който смятам да подкрепя, бих искал да кажа няколко думи за нещо много по-важно - как протече самата тази процедура, по какъв начин тя се състоя тук, във ВСС с нашите предходни актове, които постановихме и, разбира се, сред самото общество. Да си отговорим на въпроса дали успяхме широката общественост да убедим във важността на този избор. Няма съмнение, че това е много важен избор, защото председателят на ВАС е не само член по право на ВСС, но той е и главата на институцията, която е призвана по Конституция да брани правата и законните интереси на гражданите, когато те са изправени срещу актове на администрацията - било то на изпълнителната власт или на местната власт. В този смисъл можем да кажем, че това е един избор на тишината, защото нямаше кампания на ВСС, която да посочи колко е важен този избор. Нямаше кампания, която да даде възможност на кандидатите да представят своите концепции, да влязат ако щете в сблъсък един срещу друг, защото в техните концепции имаше много прилики, но и разлики. За да може изборът да се съсредоточи върху този, който е по-добрият професионалист. Такава кампания безспорно трябваше да съществува. Не, тя не съществуваше! Затова казвам, че това е един избор на тишината. Избор на тишината, защото ние избрахме момент на този избор, който не предполага тази възможност на колегите, участници в процедурата. Летните месеци, период, който не даде възможност и

на колегите от ВАС да участват активно и в провеждането на Пленума за изслушване на кандидатите - 1/3 т тях не са участвали в този Пленум. Казвам го, защото най-важното е аргумента, правните качества, професионалните познания на магистратите кандидати да бъдат от решаващо значение за изборът им за председател на ВАС. Това е едната страна на въпроса, а втората е свързана с това кога се провежда този избор. Той се провежда несъмнено в ден, който не е типичен заседателен ден на Пленума на ВСС, но това не е проблем. По-важното е, че се провежда 22 дни преди края на мандата на този Висш съдебен съвет, когато всеки един от членовете на ВСС е съсредоточил своя поглед към изхода от Висшия съдебен съвет. И в този смисъл, при такава една процедура, няма как да не останат съмнения, че самият избор може да бъде повлиян от договорки или някакви обещания.

Накрая ще приключа с това, че ще подкрепя кандидатът, който има професионално израстване в рамките на съдебната система, последователно; човекът, който има административен опит; човек с познания в областта на европейското право; човек, който има опит и в администрацията, тъй като като участник в работата на такава администрация, е участвал и от другата страна на административният орган, който е постановявал административни актове, подлежащи на оспорване пред ВАС. Колегата, който има интереси и в областта на науката и човекът, който прави мост между теорията и практиката, магистратът, който несъмнено има публикации в областта на административното право и безспорни интереси в тази област и най-вече основният аргумент - човекът, който показва характер, човекът, който според мен се представи достойно. Както вече казах, напомни за това, че съдебната независимост е състояние а духа. Убеден съм, че съдия

Янкулова е магистратът, който може в качеството си на председател на ВАС да отстоява съдебната независимост и да създаде онези нормални условия за работа на съдиите във ВАС, за да правораздават съобразно Конституцията и законите на страната.

Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Г-н Калпакчиев.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Благодаря, г-жо Министър. Искан ми се дискусията, която финализира процедурата пред Висшия съдебен съвет по предложение за председател на Върховния административен съд, което ще бъде изпратено до президента, да покаже конкретно обсъждане на качествата на кандидатите, такива каквито те се установиха в днешното изслушване, а също и от материалите, приложени в рамките на производството.

Както и г-жа Ковачева отбеляза, необходимо е конкретност на мотивите и стремеж към това да бягаме от общите формулировки, тъй като те практически лишават от съдържание самата процедура.

Така или иначе мотивите, които днес ние тук излагаме, имат значение не само за законосъобразността на крайния акт, тъй като известно е, че всеки административен акт трябва да бъде мотивиран и това е условие за неговата действителност и законосъобразност, но също така, както е известно, процедурата по назначаване на председател на Върховния административен съд представлява сложен фактически състав и президентът, който със своя указ назначава, финализира процедурата, така или иначе би следвало да бъде запознат и ще се запознае, вярвам в това, с изложените от нас мотиви и съображения, за да вземе своето отговорно и законосъобразно решение.

Беше казано, че качествата, на които трябва да отговаря председателят на Върховния административен съд в най-общ абстрактен вид са заложи в закона. Чл. 170, ал. 5 от Закона за съдебната власт, след последното изменение от август 2016 г., направи опит да формулира все пак в достатъчна степен на яснота четири критерия, които трябва да бъдат изпълнени обаче, тъй като са абстрактни, с конкретно съдържание във всяка една процедура.

Аз ще се опитам по тези критерии, които законът въвежда, да добавя нещо към това, което вече казаха колегите Ковачева и Панов, тъй като и моето крайно становище е да подкрепя съдия Соня Янкулова, като кандидат, един от кандидатите за длъжността „председател“ на Върховния административен съд.

Правната компетентност е първият много важен критерий и знанията в областта на правото и в частност на административното право и процес са от съществено значение за успешното и авторитетното упражняване на длъжността „председател“ на Върховния административен съд.

Съдия Соня Янкулова в това отношение има респектираща юридическа компетентност в областта на административното право и правораздаване. Нейните съдебни актове се отличават с висока ерудиция и задълбоченост. Тя е един от малкото съдии не само в областта на административното правосъдие, които познават в детайли практиката на Съда на Европейския съюз и на Европейския съд по правата на човека. Всеобщо е мнението в правната общност, че нейните съдебни актове, голяма част от тях, са станали настолни материали в семинарите и обученията по административно, конституционно право. Вие видяхте днес в нейното устно изложение, а убеждаваме се и от писмената ѝ концепция, че тя умее да се изразява и писмено

и устно по изключително задълбочен, увлекателен, дори бих казал, начин. Тя умее да строи юридически конструкции, правни конструкции по логичен, убедителен, задълбочен начин, с което смятам, че е един добър пример за всички български съдии и юристи. Именно поради този неин безспорен авторитет в правната общност тя е често канен лектор не само от Националния институт на правосъдието, от административните съдилища, от Асоциацията на административните съдии, но и от всякакви други правни общности. Знаете, че тя е един от учредителите на Асоциацията по европейско право и редовен автор в списанието, което издава тази Асоциация, редовен авторитетен автор.

В този смисъл бих могъл да кажа, че всеобщо е мнението, че съдия Соня Янкулова е „добрият административен съдия“ днес, примерът с добрия административен съдия днес, какво той трябва да въплъщава, какви качества трябва да носи. Защото, както казаха и кандидатите, и самата съдия Янкулова, административният съдия трябва да познава десетки, стотици дори, няма да е пресилено да се каже, на брой нормативни актове, материални нормативни актове, зад които стоят обществени отношения с изключително голямо разнообразие. Тоест, административният съдия трябва да е добре образован не само по правото, но и да има една доста висока обща култура. Култура и познание на живота, бих казал, които тя безспорно има. И за да бъда конкретен, което също е важно, бих посочил едно от нейните решения по административно дело от 2015 г., в което тя, като докладчик, изразява и аргументира по блестящ начин позиция в защита на онкоболните по повод оспорването на заповед на министъра на здравеопазването, с която се ограничават правата на тази уязвима група български граждани.

Не без значение за нейната професионална компетентност е това, че съдия Янкулова е един, бих казал отново без преувеличение, един от родоначалниците на възстановеното административно правосъдие. Ние, които сме били младши съдии, знаем, че съдия Янкулова е председател на първото административно отделение в Софийски градски съд, такъв е тя до 98 г., от 93 г. до 98 г., и в този смисъл нейният опит в административното правосъдие от 93 г. до днес, с малки прекъсвания, е наистина респектиращ. И той, сравнен с опита на съдия Чолаков, е наистина значителен. Тя непрекъснато е била само административен съдия, след като е била повишена на окръжно ниво и като такъв показва изключителна привързаност, отдаденост на ценностите, на идеите на административното правосъдие. Вие видяхте и днес как тя защитава убедено и от ценностно гледище смисъла на административното правосъдие изобщо да защитава гражданина срещу държавата. В този смисъл, тук нейното предимство е очевидно и обективно.

Г-н Чолаков е административен съдия от 2012 г., преди това е бил около две години съдия в Административен съд-Сливен и Административен съд - София-област. Така че, неговият опит е значително по-малък.

Второто важно обстоятелство, което има значение и дава предимство на съдия Янкулова в тази конкурсна процедура, е нейното наистина изявено отношение, нейните действия, с които тя демонстрира, изявява своята съдийска независимост. Знаете, че съдията, както тук беше казвано многократно, индивидуалната независимост на съдията не е нещо абстрактно. Тя се проявява в неговите конкретни действия; в службата, постановявайки съдебните си актове, а и извън службата; в контактите, които има;

поведението, което има; авторитетът, който вдъхва, и съответно, ако липсва. В този смисъл смятам, че съдия Янкулова в последните години е административният съдия, който най-ярко изрази и защити своята индивидуална независимост и показа как действително това състояние на духа, за което говори г-н Панов има реални измерения. Имам предвид нейното особено мнение по делото, за което и тук стана дума, по делото, което беше заведено от акционери на Корпоративна търговска банка срещу решението на Управителния съвет на Българска народна банка за отнемане лиценза на институцията. Знаете, че при съдебното обжалване на този казус имаше безпрецедентен натиск, бих казал, и преса от изпълнителната власт, от висши представители на изпълнителната власт по отношение на съда. Имам предвид съвсем ясни изказвания на министър-председателя, на министъра на финансите тогава, които искаха от съда бързо, незабавно произнасяне и то в ясно подчертан смисъл. Тогава съдия Соня Янкулова, която е участвала в тричленния състав по това дело, независимо от този натиск, независимо от решението на мнозинството от съдиите, по един отново аргументиран, включително със задълбочено познаване и позоваване на практиката на Европейския съд по правата на човека аргументира тезата защо е допустимо това съдебно оспорване и независимо от блестящата правна аргументация взетото в тази ситуация на сблъсък, на натиск, решение е особено ценно, защото то показва, че съдията съзнава и упражнява на практика съзнанието, че трябва да постанови решение съобразно закона и в интерес на гражданите, на правовия ред, независимо от това какъв натиск или какви обществени настроения се опитват да бъдат налагани.

На трето място бих акцентирал върху онези части, разбира се само ги маркирам, тъй като времето не позволява, а и твърде много се говори по тази тема днес, основните акценти от концепцията на съдия Янкулова, които я отличават, тъй като беше казано, че, да, част от идеите на двамата кандидати се припокриват, но има и съществени разлики, които ние трябва да открийме. Аз смятам, че идеите, които тя е развила в концепцията си, една част от тях дават предимство от гледна точка на това, че тя показва много по-задълбочена и концептуална гледна точка по отношение развитието на административното правосъдие, на Върховния административен съд, като цяло. Какво имам предвид? Маркирам само това, което на мен ми е направило впечатление. В концепцията на г-жа Соня Янкулова, за разлика от концепцията на съдия Чолаков, е изложена една много задълбочена и фокусирана, насочена история, преглед, коментар на историческото зараждане на административното правосъдие в България и на неговото предназначение с поглед към това какво трябва да е неговото бъдещо развитие.

На следващо място. В нейната концепция има предложен задълбочен, критичен коментар на част от предложените мащабни изменения в Административно процесуалния кодекс и как те ще се отразят на достъпа до правосъдие на гражданите. Днес тук в хода на изслушването тя защити една част от тези идеи, включително по отношение на закритото касационно производство, включително по отношение, там тя развива една много интересна идея в концепцията си, която е нейна идея, за това доколко е възможно и полезно и в административния процес да се въведе процедура, подобна на тази в гражданския, в която Върховният административен съд да прави подбор за допустимост до

конституционно обжалване. Неин принос, който я отличава положително в концепцията и тя тук спомена, само маркира по време на изслушването си, въпросите свързани с основанията на тълкувателната дейност на върховните съдилища. Една дискусия, която се води в европейски, бих казал дори в световен мащаб за това какво е предназначението на върховните съдебни инстанции, на конституционните съдилища, въобще концепцията за тълкуването на закона от съда, от съдията конкретно, за това доколко е позволено и в какви рамки съдията да дописва закона или да го тълкува по начин, по който изземва ролята на законодателя. Тя е изложила тук интересни идеи, включително за подобряване тълкувателната дейност на Върховния административен съд и въобще дискусията, която тя предлага да започне или да се развие в рамките на правната общност, не само във Върховния административен съд.

Интересни са идеите, които се споделят по отношение на подобряване и развитие на международната дейност на Върховния административен съд. Споменато е в нейната концепция за това, че Върховният административен съд, административните съдии участват в редица международни съдийски организации, които представляват административното правосъдие в Европа и света, и активизирането на Върховния административен съд в това отношение би имало голямо значение както за утвърждаване на неговия авторитет, така и за повишаване капацитета на съда, на съдиите за включването им в европейските дебати за същността, за ролята, за значението, за развитието на административното правосъдие.

Също така, в нейната концепция, за разлика от тази на колежата Чолаков, има конкретни идеи за това как справедливо да

се разпределя натовареността на съдиите, за значението и ролята на съдебната статистика специално във ВАС и за нейното подобряване; за това по какъв ред да участват съдиите в държавни изпитни комисии; за подобряване прозрачността на дейността на съда със създаване на страница заседанията на Пленума да бъдат, както и решенията, които взема Пленумът, да бъдат по-прозрачни и по-публични, включително и в рамките на съда, не само извън него.

Интересни и респектиращи за мен са идеите, които тя развива по отношение ролята на председателя на съда; срещите, които той трябва да има периодично не само с председателите на съдилищата, но и с всички административни съдии в страната. Въобще нейният човешки поглед към съдията, към правосъдието, към съдебния служител, смятам, че е едно от нейните големи достойнства в тази процедура.

Беше казано, затова само ще маркирам пак в сравнителен план, за разлика от колегата Чолаков, че съдия Янкулова притежава подчертана склонност и проявена склонност към научно изследване и към сериозна аналитична дейност. Тя е един от авторите на коментара на Административно процесуалния кодекс, автор е на множество научни статии в специализираните издания, както казах е и утвърден лектор.

Не на последно място има значение нейното изключително добро владение на английски език, което ѝ позволява както да представлява съда в международните контакти, така и да бъде от полза за контактите на съда със Съда на Европейския съюз и други сродни съдилища в Европа и по света.

В този смисъл нейн голям плюс, който я отличава в положителен план спрямо колегата Чолаков, е нейното познание и квалификация в областта на международното право. Тя има,

знаете, магистратура по „право на Европейския съюз“ в Софийския университет, нещо което колегата Чолаков не притежава.

В този смисъл, именно този обективен и макар схематичен сравнителен преглед на качествата на двамата кандидати съвсем убедително трябва да ни доведе до извода, че съдия Соня Янкулова притежава в най-висока степен качествата, посочени в чл. 170, ал. 5 от закона, за председател на Върховния административен съд.

Накрая само ще маркирам по отношение на въпросите, които зададох и към съдия Чолаков във връзка с неточности или непълноти при попълване на неговите имотни декларации, или пък други данни, факти, или поне твърдения за факти, които бяха разпространени последната седмица, аз смятам, че тук по-скоро, както и в други процедури, упрекът е към нас самите, към Висшия съдебен съвет, тъй като ние трябваше в рамките на тази няколко месечна процедура да извършим, няма кой друг, задълбочена проверка на всички тези факти, а не днес, нали, становището на Етичната комисия да е остаряло във времето, тоест да не даде отговор на тези факти, които, така или иначе, са витаели в публичното пространство. Но, така или иначе, известно е .../репликиран - не се чува/... ами това са данни от публични регистри, това не са слухове. Вчера, днес, няма значение, този регистър е публичен и ние сме били длъжни да имаме достъп до него, и да го проверим, и да кажем - да, има проблем, няма проблем. При тази ситуация в момента фактите, които се изложиха, не дават яснота за това има ли нарушение или не на високите изисквания, които и самият законодател е поставил за налагане на висок етичен стандарт по отношение на кандидатите за най-висши длъжности в съдебната власт. Защото, знаете, установен стандарт

при публичните назначения във всички демократични и правови общества, е липсата на основателно съмнение. Освен това, става дума и за това, че независимостта, интегритета, трябва да са поставени извън всякакво разумно съмнение. Разбира се, този тип стандарт на проверка трябваше да бъде установен и в нашата работа. За съжаление оставяме това наследство на следващия Висш съдебен съвет.

В заключение бих казал, че професионалната най-вече дискусия, която трябва да бъде предмет на днешното обсъждане, без да влагаме всякаква емоция и предубеденост, налага крайния извод, който смятам да споделят повече колеги, да дадем гласа си за съдия Соня Янкулова за председател на Върховния административен съд.

Благодаря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Г-жа Колева има думата.

ЮЛИАНА КОЛЕВА: Колеги, вероятно много от вас ще погледнат на моето изказване като на част от кампанията в полза на кандидата Георги Чолаков, защото не е тайна фактът, че в една голяма част от времевия отрязък, професионален, с него сме били колеги и в съда в Сливен, и в Адвокатската колегия в Сливен. В същото време това пък ми дава предимството да съм свидетел на неговото кадрово развитие и аз просто неизбежно се чувствам длъжна да споделя впечатленията си от него, както като личност така и като професионалист.

За разлика от колегата Калпакчиев, аз няма да разграничавам кандидатите на по-добър и на не толкова добър. По-скоро ще ги разграничавам като различни видове умения и като различни качества, които се проявиха, както в концептуално отношение, така и се виждат и от тяхното професионално развитие.

Ако трябва да започнем, а мисля, че така е редно, да изброяваме качествата им съобразно изискванията на закона или по-точно на ал. 5 на чл. 170, както и колегата Калпакчиев постъпи, аз ще кажа, че за мен високата професионална компетентност, задълбочените знания, практическият, подчертавам практическият опит в съответната област на правото, в случая на административното право, ръководните и административни умения, и изявените аналитични способности на двамата кандидати не показват някакво съществено различие. Мисля, че и двамата демонстрираха пред нас, а и целият им професионален път до момента сочи, че и двамата кандидати показват достатъчно високи стандарти на професионална компетентност и не би трябвало, някак си би било некоректно да сравняваме отделни техни качества, защото е съвсем естествено организацията на ума, а и професионалният път на всеки един кандидат да са обусловили едно или друго предимство, но това не означава, че другият е лишен от същото това качество.

Когато говорим за независимостта, като състояние на духа, аз бих подчертала, че това, което отново по-голямата част от вас приемат може би като недостатък, а именно влизането и излизането от съдебната система няколко пъти на Георги Чолаков намирам точно за проява на неговия дух на независимост. На мен са ми известни причините, поради които колегата Чолаков излиза от съдебната система. И в двата случая, те не бяха свързани с липса на кураж за излизането от съдебната система. Освен това, през цялото време, когато той е бил извън съдебната система, е демонстрирал своето разбиране за професионално поведение, съобразено със стандартите на съответната професия. Мисля, че това са качества, които една многоплатова, високо интелигентна

личност може да покаже и той ги е показвал през годините. Същото може да се каже и за поведението на г-жа Янкулова в годините, в които тя е била представител на изпълнителната власт. Тогава тя не е спазвала стандартите за поведение на магистрат, но със сигурност е спазвала стандартите за поведение на член на изпълнителната власт. Мисля, че така е редно да се постъпва тогава, когато, пак повтарям, една високо интелигентна, професионално ориентирана личност заема различни публични позиции в нашето общество.

Що се отнася до твърденията или по-скоро до сравнения атестат кой владее чужд език, кой е експерт по право на Европейския съюз и кой има качества за научна работа, аз смятам, че това са важни показатели, които са част от професионалните умения на кандидата, но те не могат да поставят в кошницата на преимуществата, грубо казано, на един от двамата кандидати такава тежест, каквато да бъде толкова съществена, че тя да бъде определяща избора. Мисля, че в случая същото се отнася и до продължителността на професионалния опит като магистрат във Върховния административен съд. Колеги, според мен много по-голяма тежест в случая има демонстрацията на принципа на съдийското самоуправление, а то е изборът на Пленума на Върховния административен съд. Нека да направим една проста сметка. При номинацията на Георги Чолаков, за него, като избор на Пленума на Върховния административен съд, са гласували 57 от общо 91 съдии с право на глас. След това при изслушването, когато с основание се спомена, че заради ваканционния период са отсъствали близо една трета от върховните съдии, гласовете са 48 на 13. Дори тези 30 души, които са отсъствали /извинявайте за механичната аритметика, която прилагам в момента/ да са дали

някакви предпочитания към г-жа Янкулова, то отново гласовете щяха да бъдат повече за Георги Чолаков. Мисля, че за първи път имаме възможност да се съобразим с този категоричен избор, който е демонстрирал Пленумът на Върховния административен съд и ако всички тези съдии, които със сигурност са със стаж от 15 и повече години в административното правораздаване, са гласували доверие на един съдия, който е с относително невисок стаж във върховното ниво на административните съдилища, то това заслужава не критика, а заслужава адмирации, защото това еднозначно показва, че съдиите са го припознали като техен административен ръководител. Не вярвам някой тук да поеме отговорността да заяви, че толкова съдии от Върховния административен съд са направили грешен избор или манипулиран избор, или им е било безразлично кой ще им бъде председател.

Освен всичко останало, искам да добавя и деветте становища, които са изпратени до Висшия съдебен съвет, те са публикувани на интернет-страницата, в които, без изключение, се подчертават положителните професионални и етични качества на Чолаков във всички негови професионални превъплъщения. Няма орган на съдебната власт, даже на съдебната система, ще кажа, защото и от адвокатурата има становище, в който той е работил и който да не е изразил положително становище за него и подкрепя за неговата кандидатура именно като председател на Върховния административен съд. Това за мен е от изключително значение при този избор. Иначе всички авторитети в съдебната власт, всички магистрати с висок авторитет, ползващи се с име на великолепни юристи в теорията и практиката на правото, могат и имат адмирациите на всички нас останалите, но това не означава, че

всички те имат качествата да заемат организационната длъжност „председател“ на Върховния административен съд.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Г-жа Найденова.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря Ви, г-жо Министър. Уважаеми колеги членове на Пленума на Висшия съдебен съвет, аз заедно с колегите Юлия Ковачева и Галина Карагъзова съм един от предложителите на кандидатурата на съдия Соня Янкулова в тази процедура за избор на председател на Върховния административен съд.

С днешното си изказване искам да заявя, че от началото на тази процедура до момента не настъпиха факти и обстоятелства, които да променят моята първоначална позиция в подкрепа на кандидатурата на съдия Соня Янкулова. Няма да повтарям казаното от колегите членове на Висшия съдебен съвет преди мен в подкрепа на кандидатурата на съдия Соня Янкулова за председател на Върховния административен съд. Искане ми се само да акцентирам върху няколко неща.

Със съдия Соня Янкулова се срещнах в началото на моята съдийска кариера, когато през 1994 г. постъпих като младши съдия в Софийски градски съд. Тогава съдия Янкулова беше заместник-председател на съда и ръководеше административното му отделение. Наблягам на този доста отдавнашен момент, защото това бяха години, в които тези от вас, които са били младши съдии знаят, че статутът на младшите съдии не беше така уреден както е в момента. Стартът им в професията беше съвсем различен от този, който е в момента. Започвахме работата си в окръжните съдилища направо, в Софийски градски съд след провеждане на конкурс, аналогичен като този, който в момента е фиксиран в закона и правилата. Тогава към 1994 г. не беше регламентиран и трябваше

да разчитаме на тези указания, които получавахме от старшите съдии в Софийски градски съд, предполагам така е било и в останалите окръжни съдилища. Въведеното тогава в Софийски градски съд правило на ротацията, младшите съдии преминаваха през всички отделения на Софийски градски съд, включително и през административните. Съдия Янкулова, както и другите съдии в Софийски градски съд проявяваха изключителна отзивчивост към нашата неопитност, както професионална, имам предвид процесуална, така и житейска. Те бяха нашите учители и наставници в професията, а и в живота. Впечатленията ми от съдия Янкулова оттогава и към момента не са се променили, поради факта, че както професионалното ѝ развитие, така и личностните ѝ качества в годините оттогава досега показват, че тя е един човек, който непрестанно поддържа своя професионализъм, както и своята почтеност, независимо от попрището, което е заемала било като съдия в системата на правораздаването, било като член на изпълнителната власт в качеството ѝ на заместник-министър в две министерства – на отбраната и на вътрешните работи. В цялата си дейност тя е показала способности за аналитичност, но същевременно и диалогичност, и балансираност, качества, които смятам, че всички, които днес сме в тази зала и тези, които наблюдават он-лайн излъчването, включително и чрез БНТ са имали възможност да се убедят.

Съдия Янкулова е човек, който притежава и безспорни научни интереси, видни от нейното професионално развитие и биография, на които няма да се спирам, тъй като бяха вече представени подробно. Показва и устойчивост, независимо от обстоятелствата, в които е трябвало да взема решения, качества, които смятам, че са важни за всеки един добър ръководител. Да,

наистина, беше споменато, че Пленумът на ВАС е дал своята подкрепа за другия кандидат, но, уважаеми колеги, Законът за съдебната власт дава възможност на Пленума на ВАС да вземе отношение относно притежаваните качества на кандидатите в тази процедура. Това, което аз не виждам в закона е Пленумът на ВАС да може да вземе чрез гласуване становище за подкрепа на един или друг кандидат, а в случая и двамата кандидати са съдии от състава на ВАС, така че в тази процедура това, на което отдавам значение е на качествата на съдия Янкулова, на обективните данни, които бяха споменати от колегата Калпакчиев преди мен, които според мен я открояват като кандидата, който да получи моята подкрепа в тази процедура. Нека само да си припомним, че този състав на ВСС невинаги е отдавал решаващо значение на съдийското самоуправление и на решения на Общите събрания на един или друг съд в подкрепа на определен кандидат за избор на административен ръководител. Припомнете си, ние не сме последователни в тази насока, в частност и в Съдийската колегия, която е преобладаващата част от Пленума на ВСС. По тази причина това съпоставяне на цифри от проведения Пленум на ВАС на 1 септември 2017 г. не е решаващото обстоятелство, което мотивира моя избор, още повече, че и законът не го поставя като изискване, в противен случай Пленумът на ВСС би бил само един проводник на решението на Пленума на ВАС. Аз съм привърженик на идеята за законодателно уреждане председателят на ВАС, било и на ВКС да бъдат избирани от самите съдии, но до момента това не е намерило законово разрешение. Последните промени в законодателството дадоха възможност на Пленума да номинира кандидат, но такава възможност за номиниране имат както членове на съответната колегия, така и министърът на правосъдието. И

именно становището на Пленума за притежаваните качества на номинираните от тези потенциални субекти, които могат да правят номинации е това, което Пленума на ВСС трябва да прецени, а не гласуване, което не намира законова подкрепа в разпоредбите, разписани в ЗСВ обхващащ правомощията на Пленума.

И последното, което ми се иска да отбележа, макар че ще се повтори, е че професионалната биография на съдия Соня Янкулова красноречиво показва и нейните академични интереси, участията като оценител в международни състезания, които сами по себе си са атестат за нейните качества. По тази причина липсата на множество становища в нейна подкрепа в никакъв случай не може да я постави в по-неблагоприятна позиция от другия кандидат, в подкрепа на който на нашето внимание, както и на останалите, които следят тази процедура на интернет-страницата са предоставили редица становища в подкрепа на кандидата Чолаков. По тези съображения, в допълнение към изказалите се преди мен колеги аз ще подкрепя кандидатурата на съдия Соня Янкулова.

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Колеги, давам думата на г-жа Карагьозова.

ГАЛИНА КАРАГЪОЗОВА: Благодаря Ви, колега Узунув. Уважаеми колеги, аз също съм от тримата членове на ВСС на Съдийската колегия, които сме номинирали кандидатурата на г-жа Соня Янкулова. Ще се опитам да започна оттам където свърши г-жа Найденова и да бъда по-кратка. Не мога да се съглася с колегата Колева. Ще започна оттам, че и колегата Янкулова е номинация на Общото събрание на Пленума на ВАС. И двамата колеги са издигнати като евентуални кандидатури за председател на ВАС. Едва след издигането на кандидатурата на г-жа Янкулова от колеги от ВАС ние си позволихме да внесем нейната номинация за

обсъждане. Не мога да се съглася с Вас, че това е едно едва ли не решаващо обстоятелство и най-важното в настоящия избор. Нормите на закона не са разписани така, че да следва, че ВСС действа при обвързана компетентност при този избор и той трябва да е обвързан с това как се е произнесъл Пленума. Законът е разписал в чл. 170, ал. 5 в четири точки няколко изисквания, на които трябва да отговаря лицето, което може да заеме длъжността "председател" на Върховния административен, Върховният касационен съд. Именно преценката на тези обстоятелства е в правомощието и задължение на ВСС за да реши евентуална конкуренция между кандидати. В този смисъл направеният сравнителен анализ от колегата Калпакчиев съвсем не е безпочвен, излишен или може да се каже, че едно-единствено обстоятелство от тези би могло да натежи в настоящия избор. Не мога да се съглася с това, защото липсва законово основание за подобен извод.

Що се касае до качествата, разписани в четирите точки на ал. 5 на чл. 170. Там са въведени едни абстрактни норми, които трябва да бъдат изпълнени с едно конкретно съдържание, именно каквото се опита да направи колегата Калпакчиев. Все пак трябва да имаме еднакви критерии, за да можем да извършим сравнение – критерии за стаж, образование, начин на изписване и изготвяне на съдебните актове и т.н., иначе няма как да сравняваме вместо ябълки с ябълки, круши с круши, използвам това сравнение, защото тук някъде в изслушването то беше използвано, ние да сравняваме ябълка с круша. Действително всеки от тях има различен професионален път, различен професионален опит, но все пак има някои общи неща, които очевидно трябва да вземат превес и да бъдат сравнявани. Не съм съгласна с г-жа Колева, не толкова не

съм съгласна, колкото може да има най-различни интерпретации на обстоятелството, че колегата Чолаков няколко пъти е излизал от системата. Вие казахте това е свързано с кураж. По някой път оставането в системата е свързано с кураж. А що се касае до опита, съдийският опит на г-жа Янкулова, само съдийският ѝ опит е 21 години и само опитът ѝ във ВАС е 11 години, т.е. малко повече отколкото е целия съдийският опит на колегата Чолаков. Ето ви две сравними величини. Сравними величини са придобитите професионални квалификации. Безспорно е, че колегата Янкулова има магистратура по "Европейско право", безспорно е, че изключително усилено работи в тази насока, безспорно е, че има един прекрасен авторитет както в юридическата, така и в цялото общество, безспорно е, че тя има аналитични способности. Да ме простят авторите на въпросите, но тя дори от въпросите на Съюза на одиторите успя да извлече някакъв смисъл. Това казано в рамките на шегата.

По отношение сравнението по точките от 1 до 4 на законовия текст аз няма да преповтарям това, което каза колегата Калпакчиев, между другото аз не случайно така бях структурирала и представянето на кандидата. Според мен тя има предимство с по-високия стаж, по-високата професионална компетентност, натрупания опит и всичко онова, което се каза.

Колегата Колев, съжалявам, че го няма, изрази едно-единствено предимство сравнявайки качествата на двамата кандидати и това беше сигурността, че колегата Чолаков ще осигури един по-добър микроклимат при управлението на съда. Аз не зная на какво се базира този негов опит, аз също познавам колегата Янкулова от много отдавна, започнала съм своята професионална кариера на административен съдия под нейно

ръководство, именно в периода когато тя беше административен ръководител на единственото специализирано отделение, административно отделение във всички окръжни съдилища и мога да кажа, че тя беше създавала един изключителен микроклимат за работа, нямаше новост в законодателството, която тя да не се стараеше да сведе до знанието на всички колеги, събирахме се най-редовно с всички, и в професионалната, и в личната сфера сме си помагали, включително и помощ на колеги, които са имали проблем с изписването на делата, която съдийска солидарност в настоящия момент мен ми липсва, но това са лирични отклонения. Така че по отношение задължението на Съвета да направи сравнение по разписаните законови критерии аз считам, че колегата Янкулова притежава всички изискуеми качества да оглави Върховният административен съд. Аз също ще я подкрепя.

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Г-н Калпакчиев, заповядайте!

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Моля за извинение, но една кратка реплика. Считам, че съм длъжен да дам съвсем кратко пояснение за това дали нашата и моята в частност подкрепа за съдия Соня Янкулова не влиза в противоречие с принципите, защитавани от мен за съдийско самоуправление.

Улеснен съм в голяма степен от казаното от г-жа Карагъзова, тя и друг път го е казвала в това заседание – в случаят се спекулира със съдийското самоуправление и неговата същност, така както тя трябва да бъде разбрана. Вижте, и съдия Янкулова, и съдия Чолаков са предложени на Пленума на Върховния административен съд от съдии в този съд за длъжността "председател" да бъдат номинирани, и двамата са съдии в този съд. Съдийското самоуправление по никакъв начин не трябва, не може да бъде свеждано до груба аритметика кой колко гласа е

получил, защо ги е получил или по какви съображения. Аз лично уважавам гласа на всеки един съдия от Пленума на ВАС, и на тези, които са предложили колегата Чолаков, и на тези, които са предложили колегата Янкулова. Нашата работа е, така както е разписан закона да направим оценка за качествата на кандидатите и тя да е добросъвестна. Поне моето вътрешно убеждение, моята съвест е такава, че сравнението на качествата на кандидатите не води до това решение и тя по никакъв начин не обижда, не омаловажава мнението на останалите колеги от ВАС.

По отношение на въпросът дали избираме администратор на съда и трябва ли бъдещият председател основно да има предимство в администрирането спомних си една реплика, която прочетох в протокола от заседание на ВСС от 1994 г., тогава когато са избирали председател на Върховния касационен съд, имало е трима кандидати Румен Янков, генерал Чирипов и Божидар Колев. И тогава обсъждайки, макар и в доста по-сбита форма качествата на кандидатите, но и тогава колегите това са опитвали да правят, се е разгоряла дискусия трябва ли да е добър администратор съдията, който ще е председател на ВКС, тъй като съдия Румен Янков се твърди, че не бил добър администратор, а добър съдия, и тогава Ани Аджемова, съдия във Върховния съд и член на ВСС пламенно защитава тезата, че нам съдиите администратор не е нужен, ние делата си пишем сами и знаем как да ги пишем, няма нужда някой да ни казва как да ги пишем, а имаме нужда от професионален авторитет, от човек, който много добре познава гражданските закони, казва тя тогава, и да не дава линия на тълкуване на законите. Може би звучи наивно днес, времената са се променили сигурно, но аз смятам, че наистина най-важното, което един председател на Върховен съд, качество което

трябва да притежава да бъде професионален, нравствен лидер, качества, които безспорно съдия Соня Янкулова притежава. Благоадря.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Други членове на ВСС, които желаят да изразят мнение, позиция, да мотивират предстоящото си гласуване? Няма. Дебатите са закрити. Предстои гласуване.

Моля, членовете на ВСС, а и самите кандидати да бъдат поканени в залата.

ГЛАСОВЕ: Първо гласуваме.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Приемам бележката от място, че само членове на ВСС следва да бъдат в зала, да проведем гласуването, след което ще поканим кандидатите, за да обявим резултата от гласуването.

Имаме ли готовност? ВСС е в пълен състав, няма отсъстващи, режим на гласуване.

Всички са гласували. Резултатите – за кандидатурата на г-н Георги Златев Чолаков – 20 гласа "за", за кандидатурата на г-жа Соня Атанасова Янкулова – 5 гласа "за". Има валидно решение, взето с повече от 17 членове на ВСС в полза на единия от кандидатите г-н Георги Златев Чолаков и това решение ще бъде предложено на президента за издаване на указа, с който да приключи сложния фактически състав по избор на "председател" на Върховният административен съд.

1. ОТНОСНО: Изслушване на кандидатите и избор на председател на Върховния административен съд

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И:

1.1. ИЗСЛУШВА кандидатите и провежда избор за председател на Върховния административен съд:

Георги Златев Чолаков – съдия във Върховния административен съд;

Соня Атанасова Янкулова – съдия във Върховния административен съд.

1.2. След проведеното явно електронно гласуване и при получения резултат:

За **Георги Чолаков** – 20 гласа;

За **Соня Янкулова** – 5 гласа,

на основание чл.173, ал.11 от ЗСВ, **ИЗБИРА** **Георги Златев Чолаков** – съдия във Върховния административен съд, за председател на Върховния административен съд.

1.3. На основание чл.129, ал.2 от Конституцията на Република България, **ПРЕДЛАГА** на президента на Република България да издаде указ за назначаване на **Георги Златев Чолаков** за председател на Върховния административен съд.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА: Поканете кандидатите.

/В залата влизат Георги Чолаков и Соня Янкулова/

Резултатите от гласуването са следните: за кандидатурата на г-н Георги Златев Чолаков 20 гласа, за

кандидатурата на г-жа Соня Атанасова Янкулова 5 гласа. Има валидно решение, взето с повече от 17 от гласовете на членовете на ВСС.

И с това днешното заседание на ВСС, с оглед процедурните правила за избор на "председател" на Върховният административен съд завърши. Предстои приключване на сложния фактически състав по издаване указ от президента на кандидата, който е получил повече от 17 гласа, а това е Георги Златев Чолаков.

Закривам заседанието на ВСС.

/Закриване на заседанието – 15.55 ч./

Стенографи:

Таня Младенова

Зоя Костова

Невенка Шопска

Лидия Здравкова

/Изготвен на 18.09.2017 г./

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ:

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА